

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Στο Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και του Υπουργείου Οικονομικών με τίτλο «Κατάργηση των διατάξεων περί μείωσης των συντάξεων, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 2016/97 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Ιανουαρίου 2016 σχετικά με τη διανομή ασφαλιστικών προϊόντων και άλλες διατάξεις»

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ **Συνταξιοδοτικές Ρυθμίσεις**

Άρθρο 1

Κατάργηση των διατάξεων περί μείωσης των συντάξεων

Με τον ν. 4387/2016 (Α' 85) επιτεύχθηκε η πλήρης αναμόρφωση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης και διασφαλίστηκε η βιωσιμότητά του, με τη θέσπιση για πρώτη φορά ενιαίων κανόνων για όλους, παλαιούς και νέους συνταξιούχους, εργαζόμενους στον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα, μισθωτούς και αυτοαπασχολούμενους αλλά και με τη θέσπιση ενιαίου τρόπου υπολογισμού της σύνταξης, κύριας και επικουρικής, για παλιούς και νέους ασφαλισμένους, με ίδια ποσοστά αναπλήρωσης για όλους.

Η ισονομία και η κοινωνική αλληλεγγύη, που συνιστούν τις θεμελιώδεις αρχές της μεταρρύθμισης του κοινωνικοασφαλιστικού συστήματος επιτυγχάνονται πρωτίστως μέσω του θεσμού της εθνικής σύνταξης, θεσμός που εγγυάται ένα κατώτατο ποσό σύνταξης, το οποίο δεν εξαρτάται από την καταβολή εισφορών ούτε από το ύψος των αποδοχών ή του εισοδήματος του ασφαλισμένου, συνιστώντας έτσι ένα σημαντικό εργαλείο κοινωνικής αναδιανομής υπέρ των ασθενέστερων κοινωνικών κατηγοριών. Από την άλλη πλευρά, η θέσπιση της ανταποδοτικής σύνταξης εξασφαλίζει το σύνδεσμο μεταξύ εισφορών, παροχών και εισοδήματος και, συνακόλουθα, εγγυάται την ισότιμη αντιμετώπιση των ασφαλισμένων βάσει των αρχών της ισονομίας και της ανταποδοτικότητας, χωρίς ευμενή μεταχείριση ειδικών κατηγοριών. Συνολικά, η κατά τα ανωτέρω σύνταξη, δηλαδή, το άθροισμα Εθνικής Σύνταξης και ανταποδοτικού μέρους, αφενός, εξασφαλίζει ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης σε όλους τους ασφαλισμένους, αφετέρου, εγκαθιδρύει ένα στενό δεσμό μεταξύ παροχής, εισφορών και εισοδήματος.

Με τον ν. 4387/2016 προβλέφθηκε έτι περαιτέρω, κατ' επιταγή των αρχών της συμμετοχικής δικαιοσύνης και της αλληλεγγύης των γενεών που συνιστούν θεμελιώδεις κανόνες της ασφαλιστικής μεταρρύθμισης, ο επανυπολογισμός των συντάξεων των ήδη συνταξιούχων με αναφορά στο νέο, ενιαίο τρόπο υπολογισμού της κύριας και επικουρικής σύνταξης για παλιούς και νέους ασφαλισμένους. Παράλληλα, όμως, σύμφωνα και με τη θεμελιώδη αρχή του σεβασμού της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης των ασφαλισμένων, εξασφαλίστηκε η προστασία των ήδη καταβαλλόμενων συντάξεων, στο ύψος που είχαν διαμορφωθεί κατά την 31.12.2014, σύμφωνα με τις τότε ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις, με την πρόβλεψη του θεσμού της προσωπικής διαφοράς.

Οι θεσπιζόμενες με τον ν. 4472/2017 (Α'74) ρυθμίσεις περί απομείωσης της προσωπικής διαφοράς από 1/1/2019 στο πλαίσιο του νέου τρόπου υπολογισμού των συντάξεων, υπαγορεύτηκαν από την ανάγκη εξασφάλισης της επιτυχούς ολοκλήρωσης της δεύτερης αξιολόγησης στο πλαίσιο του προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής, της επίτευξης άμεσης χρηματοδότησης της ελληνικής οικονομίας και της συνακόλουθης διαμόρφωσης του αναγκαίου περιβάλλοντος σταθερότητας αυτής, προϋποθέσεις απολύτως αναγκαίες για τον προσδιορισμό ουσιαστικών μέτρων ρύθμισης του ελληνικού δημόσιου χρέους.

Πλην όμως, τα δεδομένα που υφίσταντο κατά την ψήφιση του ν. 4472/2017 έχουν αλλάξει σημαντικά. Ήδη σήμερα μετά την ολοκλήρωση των προγραμμάτων δημοσιονομικής προσαρμογής και την οριστική έξοδο της χώρας από τα Μνημόνια, αποδείχθηκε πλήρως ότι η Ελλάδα έχει κατορθώσει να επιτύχει το δημοσιονομικό της στόχο για πρωτογενές πλεόνασμα, στόχος που μπορεί πλέον να επιτευχθεί και χωρίς το μέτρο της απομείωσης της προσωπικής διαφοράς στο πλαίσιο του επανυπολογισμού των συντάξεων, το οποίο, άλλωστε, είναι μέτρο μη διαρθρωτικού χαρακτήρα. Τα υπερπλεονάσματα του ΕΦΚΑ, τα οποία αναμένονται να αυξηθούν ακόμη περισσότερο από την αύξηση των εισπραττόμενων εισφορών λόγω της ενίσχυσης της αγοράς εργασίας και της συνακόλουθης βελτίωσης της απασχόλησης, στα πλαίσια και της εν γένει αναπτυξιακής κατεύθυνσης της χώρας και της ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας, αποδεικνύουν ότι το ανωτέρω μέτρο είναι μη δημοσιονομικά αναγκαίο για την ισορροπία και τη βιωσιμότητα του κοινωνικοασφαλιστικού συστήματος, η οποία έχει πλήρως διασφαλιστεί

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΓΕΝΙΚΑ

Με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου σκοπείται η εναρμόνιση της ελληνικής ασφαλιστικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2016/97 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20.1.2016 σχετικά με τη διανομή των ασφαλιστικών προϊόντων, όπως ισχύει μετά την Οδηγία 2018/411/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Μαρτίου 2018 καθώς και η αντικατάσταση και συμπλήρωση συναφών διατάξεων της νομοθεσίας περί ασφαλιστικής διαμεσολάβησης με σκοπό τη σύνταξη ενός ενιαίου κωδικοποιημένου κειμένου που θα ρυθμίζει συνολικά την υπηρεσία διανομής (αντ)ασφαλιστικών προϊόντων και την άσκησή της στην ελληνική επικράτεια. Εξ αρχής σημειώνεται ότι η Οδηγία 2016/97/ΕΕ είναι Οδηγία ελάχιστης εναρμόνισης.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η πρόσφατη χρηματοπιστωτική αναταραχή ανέδειξε τη σημασία της διασφάλισης αποτελεσματικής προστασίας του καταναλωτή σε όλους τους χρηματοπιστωτικούς τομείς. Αναδείχθηκε η ανάγκη να ενισχυθούν, τόσο η εμπιστοσύνη των πελατών, όσο και η μεγαλύτερη ομοιομορφία της ρυθμιστικής αντιμετώπισης ως προς τη διανομή (αντ)ασφαλιστικών προϊόντων, προκειμένου να διασφαλίζεται επαρκές επίπεδο προστασίας των καταναλωτών σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Περαιτέρω, αναγνωρίστηκε ότι είναι σημαντικό οι ενωσιακές και οι εθνικές ρυθμίσεις να λαμβάνουν υπόψη την ιδιάζουσα φύση των ασφαλιστικών συμβάσεων σε σύγκριση με τα επενδυτικά προϊόντα που ρυθμίζονται βάσει της οδηγίας 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου προς την οποία εναρμονίστηκε η εθνική μας νομοθεσία με τον Ν.

4514/2018. Η Οδηγία 2016/97/ΕΕ έχει ευθυγραμμιστεί ως προς αυτό με τις αντίστοιχες διατάξεις της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ.

Ακόμη, με την παραδοχή ότι οι (αντ)ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στη διανομή των (αντ)ασφαλιστικών προϊόντων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Οδηγία 2016/97/ΕΕ βελτιώνει τα ελάχιστα πρότυπα όσον αφορά τους κανόνες που διέπουν τη διανομή ασφαλιστικών προϊόντων και δημιουργεί ισότιμους όρους ανταγωνισμού. Η εφαρμογή της οδηγίας 2002/92/ΕΚ κατέδειξε ότι ορισμένες διατάξεις έχρηζαν περαιτέρω αποσαφήνισης, με σκοπό να διευκολυνθεί η ανεμπόδιστη διασυννοριακή και επί ίσοις όροις άσκηση της διανομής (αντ)ασφαλιστικών προϊόντων, καθώς και ότι το πεδίο εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας έπρεπε να επεκταθεί, ώστε οι καταναλωτές να απολαύουν της ίδιας προστασίας παρά τις διαφορές μεταξύ των διαύλων διανομής ασφαλιστικών προϊόντων. Έτσι, διευρύνθηκε το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2002/92/ΕΚ και οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις, οι οποίες πωλούν ασφαλιστικά προϊόντα απευθείας, συμπεριλήφθηκαν στο πεδίο εφαρμογής της νέας οδηγίας 2016/97/ΕΕ, αντιμετωπίζοντας ίδιες με τους ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές υποχρεώσεις ενημέρωσης και πληροφόρησης του καταναλωτή, γι' αυτό εισήχθη και ο ευρύτερος όρος της «διανομής (αντ)ασφαλιστικών προϊόντων».

Συνοψίζοντας τα παραπάνω, μέσω της ενσωμάτωσης των ρυθμίσεων και των προτύπων που εισάγονται με την Οδηγία 2016/97/ΕΕ στο εθνικό μας δίκαιο, επιτυγχάνουμε τα ακόλουθα:

- α. τον εκσυγχρονισμό και την καλύτερη εναρμόνιση μεταξύ των εθνικών κανόνων δικαίου για τη διανομή στην προώθηση των (αντ)ασφαλιστικών προϊόντων,
- β. την επέκταση του πεδίου εφαρμογής της υφιστάμενης οδηγίας περί ασφαλιστικής διαμεσολάβησης (2002/92/ΕΚ) και ιδίως σε σχέση με το ότι οι απαιτήσεις καταλαμβάνουν όλα τα κανάλια διανομής (αντ)ασφαλιστικών προϊόντων, συμπεριλαμβάνοντας στο πεδίο εφαρμογής τους και τις απευθείας πωλήσεις των ασφαλιστικών επιχειρήσεων.
- γ. την ενίσχυση της διαφάνειας στις συναλλαγές, των υποχρεώσεων προσυμβατικής πληροφόρησης και ενημέρωσης του ασφαλισμένου και, κατ' αποτέλεσμα, την ενίσχυση της προστασίας του καταναλωτή.

Σε εθνικό επίπεδο, για την ασφάλεια δικαίου αλλά και για λόγους σαφήνειας, προκρίθηκε η λύση της ενσωμάτωσης των διατάξεων της ανωτέρω Οδηγίας σε ένα νέο νομοθετικό κείμενο, στο οποίο ενσωματώνονται επιπλέον ορισμένες εθνικές διατάξεις.

Κατωτέρω παρατίθεται η ανάλυση των διατάξεων του νέου νόμου.

II. Επί των άρθρων

Κεφάλαιο Α'

Το **Κεφάλαιο Α'** (άρθρα 2 έως και 5) περιλαμβάνει τον σκοπό και το πεδίο εφαρμογής του νόμου, δίδει τους απαραίτητους ορισμούς και ακόμη, με μία αμιγώς εθνική διάταξη (άρθρο 5) καθορίζει τις σχέσεις των διανομέων ασφαλιστικών προϊόντων μεταξύ τους και με τους πελάτες.

Στο άρθρο 2 περιγράφεται το αντικείμενο των ρυθμίσεων που εισάγονται με το παρόν σχέδιο νόμου και ορίζεται ο σκοπός του, που είναι αφενός η εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2016/97/ΕΕ, γνωστής με την αγγλική ονομασία IDD (Insurance Distribution Directive) όπως ισχύει μετά την Οδηγία 2018/411/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Μαρτίου 2018 και η αντικατάσταση, τροποποίηση και κατάργηση ορισμένων εκ των υφιστάμενων διατάξεων της νομοθεσίας (αντ)ασφαλιστικής διαμεσολάβησης και ιδιαίτερα του π.δ. 190/2006 και του Ν. 1569/1985, όπως ισχύουν. Στόχος είναι η αποφυγή της συγχύσεως από την ισχύ διατάξεων διαφόρων νομοθετημάτων με το ίδιο πεδίο εφαρμογής, που σε ορισμένα ζητήματα αλληλεπικαλύπτονταν.

Στο άρθρο 3 ορίζεται το πεδίο εφαρμογής του νόμου και ενσωματώνονται οι σχετικές διατάξεις του άρθρου 1 της Οδηγίας. Στο άρθρο 3 παρ. 2 του νόμου προσδιορίζεται ποιοι ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές που ασκούν ως δευτερεύουσα δραστηριότητα την ασφαλιστική διαμεσολάβηση, απαλλάσσονται των υποχρεώσεων του νόμου. Ωστόσο, τονίζεται ότι στην παρ. 3 ορίζεται πως ακόμη και για τους εξαιρούμενους της παρ. 2 ισχύουν συγκεκριμένες ελάχιστες υποχρεώσεις προσυμβατικής ενημέρωσης του πελάτη, και υπό αυτήν την έννοια ουδείς δραστηριοποιούμενος στη διανομή των ασφαλιστικών προϊόντων, εξαιρείται εντελώς από τις διατάξεις του νόμου αυτού.

Η **παρ. 4** οριοθετεί το πλαίσιο σε σχέση με δραστηριότητες διανομής για κινδύνους και υποχρεώσεις εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και προβλέπει ότι για (αντ)ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές εγκατεστημένους σε τρίτη χώρα, που ασκούν δραστηριότητες διανομής (αντ)ασφαλιστικών προϊόντων στην Ελλάδα, εφαρμόζεται η αρχή της ισότητας.

Στο άρθρο 4 ενσωματώνονται οι ορισμοί του άρθρου 2 παρ. 1 της Οδηγίας 2016/97/ΕΕ και προστίθενται ορισμοί που χρησιμεύουν για την πληρότητα και τη σαφήνεια του εθνικού δικαίου. Συγκεκριμένα:

Στο άρθρο 4 **παρ. 1 περίπτ. 1 και 2** του νόμου εισάγεται ο ορισμός της δραστηριότητας της διανομής (αντ)ασφαλιστικών προϊόντων, ο οποίος είναι ευρύς σύμφωνα με την σχετική διατύπωση της Οδηγίας, ώστε το πεδίο εφαρμογής του νόμου να καταλαμβάνει τις περισσότερες δυνατές περιπτώσεις. Επισημαίνεται ότι στην έννοια της διανομής ασφαλιστικών προϊόντων εντάσσονται μεταξύ των λοιπών αναφερομένων περιπτώσεων και οι ιστοσελίδες σύγκρισης τιμών, οι οποίες δεν περιορίζονται στη διαφήμιση των ασφαλιστικών προϊόντων αλλά δίνουν τη δυνατότητα στον πελάτη να προβεί, μέσω αυτών ή άλλων παρεχόμενων μέσων, στη σύναψη σύμβασης ασφάλισης. Σε σχέση με τις εν λόγω διατάξεις αξίζει να επισημανθεί ότι στο άρθρο 4 παρ.1 **περίπτ. 11** του νόμου ορίζεται ότι διανομείς (αντ)ασφαλιστικών προϊόντων είναι, επιπλέον όσων αποτελούσαν τους ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές σύμφωνα με την προϊσχύουσα νομοθεσία για την ασφαλιστική διαμεσολάβηση, οι (αντ)ασφαλιστικές επιχειρήσεις, καθώς και οι ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές που ασκούν ως δευτερεύουσα δραστηριότητα την ασφαλιστική διαμεσολάβηση.

Στο άρθρο 4 παρ.1 **περίπτ. 3**, επίσης, προβλέπονται οι κατηγορίες ασφαλιστικής διαμεσολάβησης της ελληνικής έννομης τάξης. Η βασική διαφορά σε σχέση με το προϊσχύον νομικό πλαίσιο είναι η συγχώνευση των κατηγοριών του ασφαλιστικού συμβούλου και του ασφαλιστικού πράκτορα σε μία, για την οποία προκρίθηκε η διατήρηση της ονομασίας του ασφαλιστικού πράκτορα, επειδή είναι όρος ευρύτερα χρησιμοποιούμενος διεθνώς ("agent"). Στις παρ. 4, 5 και 6 του εν λόγω άρθρου ορίζονται οι κατηγορίες ασφαλιστικής διαμεσολάβησης.

Οι νέοι ορισμοί και η νέα κατηγοριοποίηση των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών προέκυψαν από την αξιολόγηση του προηγούμενου νομικού πλαισίου, λαμβάνοντας υπόψη τα ακόλουθα:

- τις βασικές διαφορές μεταξύ των δικτύων διανομής, όπως αποτυπώνονται στους ορισμούς τους, δηλαδή μία κατηγορία που διανέμει προϊόντα στο όνομα και για λογαριασμό μίας ή περισσοτέρων ασφαλιστικών επιχειρήσεων, και μία που διανέμει προϊόντα κατ' εντολήν του πελάτη,
- τις ομοιόμορφες, ίδιας βαρύτητας και σπουδαιότητας υποχρεώσεις ενημέρωσης και δεοντολογίας που επιβάλλει η IDD, ανεξάρτητα από την όποια εθνική κατηγοριοποίηση των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών, σε συνδυασμό με την κοινοτική επιταγή για ισότητα στους όρους ανταγωνισμού και για τη μέγιστη δυνατή διαφάνεια έναντι του καταναλωτή,
- τα παρατηρούμενα κενά στην προστασία του καταναλωτή, ώστε υφίσταται πλέον ίδια προστασία αυτού ανεξάρτητα από το δίκτυο διανομής που χρησιμοποίησε, και αντίστοιχη όμοια ευθύνη για κάθε είδους διανομέα,
- τα κρατούντα στην ασφαλιστική αγορά και ιδίως στις σχέσεις μεταξύ εταιρειών και δικτύων διανομής και
- τον κίνδυνο αδιαφάνειας και σύγχυσης του πελάτη, που προκαλείται όταν του παρέχονται υπηρεσίες διανομής ασφαλιστικών προϊόντων από πρόσωπα που συγκεντρώνουν περισσότερες ιδιότητες.

Οι παραπάνω ανάγκες για νομοθετική ρύθμιση οδήγησαν στην αναδιαμόρφωση των εθνικών κατηγοριών ασφαλιστικής διαμεσολάβησης με τον παρόντα νόμο, ως εξής:

- Προβλέπονται πλέον οι εξής κατηγορίες ασφαλιστικών διαμεσολαβητών: οι ασφαλιστικοί πράκτορες, οι συντονιστές ασφαλιστικών πρακτόρων και οι μεσίτες ασφαλίσεων, με απόλυτο ασυμβίβαστο μεταξύ των δύο πρώτων κατηγοριών με την τρίτη (βλ. και άρθρο 19 παρ. 3 και 4 του νόμου).
- Οι διαφορές μεταξύ πρακτόρων και μεσιτών αφορούν στο βαθμό ανεξαρτησίας τους από την ασφαλιστική επιχείρηση με την οποία συνεργάζονται και πιθανόν στον τρόπο αμοιβής, εάν υπάρχει αμοιβή για τον μεσίτη και από την ασφαλιστική εταιρία και τον πελάτη ή μόνον από τον πελάτη, αποκλεισμένης της αμοιβής από την ασφαλιστική (βλ. και άρθρο 5 παρ. 1 και 4). Οι εν λόγω κατηγορίες των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών δεν διαφοροποιούνται ως προς τις υποχρεώσεις ενημέρωσης και δεοντολογίας που πηγάζουν από τον παρόντα νόμο, ούτε ως προς την αποζημίωση του πελάτη σε περίπτωση επαγγελματικής αστικής ευθύνης τους.
- Οι συντονιστές ασφαλιστικών πρακτόρων δεν διαμεσολαβούν οι ίδιοι απευθείας στον πελάτη, αλλά διευθύνουν και επιβλέπουν το έργο των ασφαλιστικών πρακτόρων, που έχουν σύμβαση συνεργασίας με την ασφαλιστική επιχείρηση στην οποία παρέχει τις υπηρεσίες του

ο συντονιστής, με σκοπό την επίτευξη υψηλού επιπέδου συμμόρφωσης του δικτύου με τις σχετικές με τη διανομή, πολιτικές και τις διαδικασίες των ασφαλιστικών επιχειρήσεων.

Στο άρθρο 4 παρ.1 **περίπτ. 7** ορίζεται ο ασφαλιστικός διαμεσολαβητής που ασκεί ως δευτερεύουσα δραστηριότητα την ασφαλιστική διαμεσολάβηση, ο οποίος υπάγεται σε ελαφρύτερο καθεστώς υποχρεώσεων από τον παρόντα νόμο. Επισημαίνεται ότι στην κατηγορία αυτήν δεν υπάγονται τα πιστωτικά ιδρύματα, οι επιχειρήσεις επενδύσεων και οι αγροτικοί συνεταιρισμοί, όταν ασκούν τη δραστηριότητα διανομής ασφαλιστικών προϊόντων, καθώς αυτά εντάσσονται ευθέως στους ασφαλιστικούς πράκτορες (άρθρο 4 παρ. 4) και κατ' επέκταση υπάγονται στο σύνολο των υποχρεώσεων που πηγάζουν από τον παρόντα νόμο.

Στην **περίπτ. 8** ορίζεται ο αντασφαλιστικός διαμεσολαβητής και προβλέπεται ότι μόνον ο μεσίτης έχει τη δυνατότητα προώθησης αντασφαλιστικών προϊόντων. Η επιλογή αυτή θεωρήθηκε συνεπής με τα μέχρι σήμερα κρατούντα στις συναλλαγές, ενώ ενισχύεται περαιτέρω η επιθυμητή διαφοροποίηση από τους πράκτορες ασφαλίσεων.

Στο άρθρο 4 παρ.1 **περίπτ. 9 και 10** δίδονται οι ορισμοί της ασφαλιστικής και αντασφαλιστικής επιχείρησης, σε παραπομπή στα ήδη ισχύοντα (Ν. 4364/2016).

Στο άρθρο 4 παρ.1 **περίπτ. 12** του νόμου ορίζεται κατά την σχετική διατύπωση της Οδηγίας 2016/97/ΕΕ η έννοια της "αμοιβής" με ευρύτητα, ώστε να δύναται να περιλάβει οποιοδήποτε οικονομικό όφελος του διανομέα, χρηματικό ή μη, από την προώθηση συγκεκριμένου προϊόντος.

Στο άρθρο 4 παρ.1 **περίπτ. 13 ως 17** του νόμου ορίζονται οι βασικότερες έννοιες για τη διασυνοριακή δραστηριότητα των διανομέων εντός της Ένωσης.

Στην **περίπτ. 18** ορίζεται η έννοια της συμβουλής. Η έννοια αυτή αποτελεί την ύψιστης σπουδαιότητας παροχή του διανομέα προς τον πελάτη και ήδη είναι υποχρεωτική στην Ελληνική αγορά για όλους τους ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές. Για τον λόγο αυτόν, και σε άσκηση εθνικής ευχέρειας και επιλογής, η υποχρεωτικότητα της παροχής συμβουλής διατηρήθηκε σε όλα τα προϊόντα, κλάδους και τύπους ασφάλισης και από όλους τους διανομείς, είτε εδρεύουν στην Ελλάδα, είτε δραστηριοποιούνται σε αυτήν με καθεστώς ελεύθερης παροχής υπηρεσιών ή ελεύθερης εγκατάστασης, και ανεξάρτητα από την επιμέρους κατηγορία του ειδικού μητρώου όπου είναι εγγεγραμμένοι. Μόνη εξαίρεση αποτελεί η πρόβλεψη του άρθρου 32 του νόμου αυτού.

Στην **περίπτ. 19** ορίζονται οι μεγάλοι κίνδυνοι, που μπορούν κατ' εθνική επιλογή να αντιμετωπιστούν διαφορετικά από τις λοιπές καλύψεις.

Στο άρθρο 4 **περίπτ. 20** του νόμου ορίζεται η έννοια του επενδυτικού προϊόντος που βασίζεται σε ασφάλιση, λαμβάνοντας υπόψη τις συναφείς προβλέψεις του Κανονισμού 1286/2014 σχετικά με τα έγγραφα βασικών πληροφοριών που αφορούν συσκευασμένα επενδυτικά προϊόντα για ιδιώτες επενδυτές και επενδυτικά προϊόντα βασιζόμενα σε ασφάλιση (PRIIP), καθώς και τις συναφείς προβλέψεις του Ν. 4364/2016.

Στο άρθρο 4 παρ.1 **περίπτ.21** τίθεται ο ορισμός του «σταθερού μέσου».

Στην **περίπτ. 22** δίδεται ο ορισμός της ευρωπαϊκής εποπτικής αρχής των ασφαλίσεων (ΕΙΟΡΑ).

Στην **περίπτ. 23** διευκρινίζεται ποιοι, για τον σκοπό συμμόρφωσης με τον παρόντα νόμο, θεωρούνται διοικούντες το νομικό πρόσωπο του ασφαλιστικού διαμεσολαβητή. Σε ό,τι αφορά την ασφαλιστική επιχείρηση οι διοικούντες αυτήν για τον σκοπό συμμόρφωσης στον παρόντα νόμο ρυθμίζονται στο άρθρο 24 παρ. 3 με παραπομπή στο άρθρο 29 παρ. 2 του ν. 4364/2016.

Στην **περίπτ. 24** ορίζεται η παραγωγή του ασφαλιστικού πράκτορα και του συντονιστή.

Στο άρθρο 4 **παρ.2** ορίζονται οι δραστηριότητες που, αν και έχουν παρόμοια χαρακτηριστικά με εκείνα της διανομής, δεν θεωρούνται δραστηριότητες διανομής (αντ)ασφαλιστικών προϊόντων και συνεπώς εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του νόμου

Το άρθρο 5 προσδιορίζει τις συναλλακτικές σχέσεις των διανομένων ασφαλιστικών προϊόντων μεταξύ τους και με τους πελάτες, σε άσκηση εθνικής ευχέρειας και επιλογής που δίδει η Οδηγία. Με το παρόν άρθρο τροποποιούνται και αντικαθίστανται οι διατάξεις της υφιστάμενης εθνικής νομοθεσίας για την ασφαλιστική διαμεσολάβηση, με στόχο:

A. Την ενίσχυση της διαφάνειας στις συναλλαγές, τόσο μεταξύ των φορέων της αγοράς, όσο και έναντι του πελάτη, ειδικά σε θέματα αμοιβών,

B. την ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου ως προς το ρόλο, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις κάθε φορέα της ασφαλιστικής αγοράς, και

Γ. την αποτύπωση στη νομοθεσία της πραγματικής λειτουργίας των δικτύων στην ασφαλιστική αγορά, όπως εξελίχθηκε σήμερα, σε σχέση με αυτήν που υπήρχε το έτος 1985, οπότε εισήχθη ο Ν. 1569/1985.

Στην **παρ. 1** περιγράφεται η σχέση του ασφαλιστικού πράκτορα με τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, στο όνομα και για λογαριασμό των οποίων προωθεί ασφαλιστικά προϊόντα, δυνάμει σύμβασης εντολής, για την μεγαλύτερη προστασία του καταναλωτή. Επίσης, η διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 5, σε συνδυασμό με τη διάταξη του άρθρου 4 παρ.1 περίπτ. 4, καθιστά σαφές ότι τα πιστωτικά ιδρύματα, οι επιχειρήσεις επενδύσεων και οι αγροτικοί συνεταιρισμοί δύνανται να προωθούν προϊόντα περισσότερων από μιας ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Σύμφωνα με το παρόν σχέδιο νόμου, οι φορείς αυτοί εντάσσονται ρητά στην κατηγορία του ασφαλιστικού πράκτορα. Η δυνατότητα αυτή είναι προς το συμφέρον του καταναλωτή, διότι αυξάνει τις επιλογές του σε περισσότερα σημεία πώλησης. Διατηρείται ωστόσο ο τρόπος αμοιβής που ακολουθείται αυτή τη στιγμή στην αγορά (προμήθεια από την ασφαλιστική επιχείρηση).

Στην **παρ. 2** περιγράφεται η σχέση του συντονιστή με τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και τους ασφαλιστικούς πράκτορες. Επισημαίνεται ιδιαίτερα ότι σύμφωνα με τον ορισμό του, όπως

δίδεται στο άρθρο 4 παρ.1 περίπτ. 5, ο συντονιστής δεν μπορεί να συμβάλλεται απευθείας με τον ή τους πράκτορες που τελούν υπό την επίβλεψή του.

Η **παρ. 3** εντάσσει στο παρόν σχέδιο νόμου και διατηρεί σε εκτεταμένο βαθμό και με τις κατάλληλες προσαρμογές λόγω των μεταβολών που επήλθαν στην κατηγοριοποίηση των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών, τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 4 του ν. 1569/1985 σχετικά με το πλαίσιο καταγγελίας των συμβάσεων συνεργασίας μεταξύ ασφαλιστικών επιχειρήσεων και ασφαλιστικών πρακτόρων και συντονιστών ασφαλιστικών πρακτόρων. Επίσης, επεκτείνονται τα σχετικά δικαιώματα των ασφαλιστικών πρακτόρων και των συντονιστών, πέραν της περίπτωσης του θανάτου ή της μόνιμης ολικής ανικανότητας του διαμεσολαβητή, και στην περίπτωση της συνταξιοδότησής του. Η διάταξη της παρ. 3 αφορά ιδιωτικής φύσης διαφορές μεταξύ ασφαλιστικών επιχειρήσεων αφενός και ασφαλιστικών πρακτόρων και συντονιστών ασφαλιστικών πρακτόρων αφετέρου, ώστε οι ρυθμίσεις αυτές εκφεύγουν των εποπτικών αρμοδιοτήτων του άρθρου 43 του νομοσχεδίου.

Στην **παρ. 4** περιγράφεται η σχέση του μεσίτη ασφαλίσεων με τις (αντ)ασφαλιστικές επιχειρήσεις και τους πελάτες, εισάγεται δε ελάχιστο περιεχόμενο της σύμβασης μεταξύ του μεσίτη ασφαλίσεων και του πελάτη, προς ενίσχυση της διαφάνειας και την ασφάλειας των συναλλαγών, σε περίπτωση που οι συναλλασσόμενοι επιλέξουν, αντί προμήθειας από την ασφαλιστική επιχείρηση, αμοιβή από τον πελάτη απευθείας προς τον μεσίτη. Επίσης, η διάταξη αποσαφηνίζει ότι η οικονομική και νομική ανεξαρτησία του μεσίτη δεν συναρτάται από την σύναψη γραπτής σύμβασης συνεργασίας με ασφαλιστικές επιχειρήσεις. Και τούτο διότι, αφού η σύναψη των σχετικών συμβάσεων καθιστά τις συναλλαγές ασφαλείς και προστατεύει τα συμβαλλόμενα μέρη, είναι απολύτως θεμιτή και ενθαρρύνεται από τον παρόντα νόμο. Έτσι, η διάταξη της παρ. 4 ξεκαθαρίζει ότι μόνον η επαρκής διασπορά των ασφαλιστικών κινδύνων μεταξύ των ασφαλιστικών επιχειρήσεων που παρέχουν τη σχετική κάλυψη μπορεί να διασφαλίσει σε ικανοποιητικό βαθμό και να αποδείξει την, έναντι αυτών, ανεξαρτησία του μεσίτη. Η διάταξη αυτή, εξάλλου, συνδυάζεται με εκείνην του άρθρου 23 παρ. 2 του νόμου περί προσκομιδής από τον μεσίτη στο Ειδικό Μητρώο, βεβαίωσης για την κατανομή των ασφαλιστικών του εργασιών στην αγορά.

Στην **παρ. 5** ρυθμίζεται η σχέση των εκδιδόμενων από τους μεσίτες cover notes, που αποτελούν διεθνή πρακτική, με την πρόβλεψη του άρθρου. 2 του ν. 2496/1997, σύμφωνα με την οποία ο λήπτης της ασφάλισης/ασφαλισμένος πρέπει πάντοτε να λαμβάνει ασφαλιστική σύμβαση, ως αποδεικτικό της κάλυψής του έγγραφο. Η παρ. 5 ξεκαθαρίζει ότι ο μεμονωμένος μικρο-ασφαλισμένος (retail customer) λαμβάνει πάντοτε το ασφαλιστήριο συμβόλαιο του ν. 2496/1997, η δε έκδοση cover notes επιτρέπεται μόνον στην ασφάλιση μεγάλων κινδύνων ή την συνασφάλιση, και μόνον στην περίπτωση που η έκδοση της σχετικής ασφαλιστικής σύμβασης δεν είναι εφικτή άμεσα, λόγω για παράδειγμα της πολυπλοκότητας των όρων του συμβολαίου, του σύνθετου και χρονοβόρου underwriting ή του μεγάλου αριθμού των εμπλεκόμενων συνασφαλιστών. Επισημαίνεται ότι στο σχέδιο νόμου δεν περιελήφθησαν ειδικές διατάξεις για την περίπτωση της αντασφάλισης, όπου τα μέρη είναι ελεύθερα να προσδιορίσουν τις εσωτερικές τους σχέσεις.

Στην **παρ. 6** περιγράφεται η σχέση του ασφαλιστικού διαμεσολαβητή που ασκεί ως δευτερεύουσα δραστηριότητα την ασφαλιστική διαμεσολάβηση, με τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και ο τρόπος αμοιβής του.

Με την **παρ. 7** επιδιώκεται ο περαιτέρω εξορθολογισμός της λειτουργίας των φορέων της ασφαλιστικής αγοράς στην λειτουργία των «αλυσιδωτών» πωλήσεων. Σκοπός της ρύθμισης είναι, αν δημιουργηθούν «αλυσίδες» στην πώληση των ασφαλιστικών προϊόντων αποτελούμενες από περισσότερους από έναν ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές, που μεσολαβούν μεταξύ της ασφαλιστικής επιχείρησης και του πελάτη, να λειτουργούν υπό τις εξής προϋποθέσεις:

α. Όλοι οι ενδιάμεσοι «κρίκοι» να ανήκουν στην ίδια κατηγορία ασφαλιστικής διαμεσολάβησης, έτσι ώστε να διέπονται από τις ίδιες υποχρεώσεις και δικαιώματα έναντι του πελάτη και της ασφαλιστικής εταιρείας, και να ενισχύεται η διαφάνεια και η ασφάλεια στις συναλλαγές καθώς και η αποφυγή σχετικών συγκρούσεων συμφερόντων κατά τους ορισμούς της Οδηγίας 2016/97/ΕΕ, και

β. η ασφαλιστική επιχείρηση να γνωρίζει όλους τους διαμεσολαβητές που εμπλέκονται στην πώληση, από τον πρώτο και συμβαλλόμενο μαζί της, μέχρι και τον τελευταίο, που έρχεται σε επαφή με τον πελάτη.

Η γνώση και η έγκριση της «αλυσίδας» από την ασφαλιστική επιχείρηση είναι αναγκαίες, προκειμένου μεταξύ άλλων η εταιρεία να διασφαλίσει την ορθή εφαρμογή των πολιτικών και των διαδικασιών της περί έγκρισης των ασφαλιστικών προϊόντων και να είναι σε θέση να αξιολογήσει, σύμφωνα με τις εσωτερικές της διαδικασίες, αν ο τελικός πωλητής, με τον οποίο ενδεχομένως δεν συμβάλλεται (έχει όμως εγκρίνει), είναι σε θέση να προωθήσει το προϊόν της με τρόπο που να μην την εκθέτει σε λειτουργικό κίνδυνο. Η διάταξη προβλέπει επίσης τις συνέπειες στη συμβατική σχέση με τους συνεργάτες της ασφαλιστικής επιχείρησης, αν εκείνοι παραβούν τις σχετικές υποχρεώσεις.

Κεφάλαιο Β'

Στο **Κεφάλαιο Β'** περιγράφονται οι αρμοδιότητες και οι εξουσίες της εποπτικής αρχής, προκειμένου να είναι σε θέση να ασκήσει τα καθήκοντα που της ανατίθενται με τον παρόντα νόμο.

Στο **άρθρο 6** προσδιορίζονται η αρμόδια αρχή, ο σκοπός και οι γενικές αρχές άσκησης της εποπτείας.

Το **άρθρο 7** προβλέπει τη διενέργεια ελέγχων από την εποπτική αρχή, σε εποπτευόμενες κατά τον παρόντα νόμο οντότητες αλλά και σε κάθε φυσικό και νομικό πρόσωπο, του οποίου ο έλεγχος κρίνεται από την εποπτική αρχή ως αναγκαίος για την άσκηση του εποπτικού της έργου. Οι **παρ. 2, 3 και 4** προβλέπουν τη δυνατότητα της εποπτικής αρχής να συλλέγει στοιχεία από μια πληθώρα πηγών, χωρίς να εμποδίζεται από την επίκληση οποιουδήποτε απορρήτου.

Το **άρθρο 8** ρυθμίζει τη συμμόρφωση της εποπτικής αρχής με τα κανονιστικής ισχύος κείμενα της ΕΑΑΕΣ.

Το **άρθρο 9** ρυθμίζει τη συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της εποπτικής αρχής και των άλλων αρχών, ευρωπαϊκών και εθνικών (όπως για παράδειγμα με τα Επιμελητήρια και την ΚΕΕΕ). Η παρ. 3 του εν λόγω άρθρου παραπέμπει στο άρθρο 44 του ν. 4364/2016 περί επαγγελματικού απορρήτου, που εφαρμόζεται και σχετικά με τις πληροφορίες που περιέρχονται στην εποπτική αρχή δυνάμει του παρόντος νόμου.

Το **άρθρο 10** προβλέπει την παραλαβή και διαχείριση, από την εποπτική αρχή, καταγγελιών που στρέφονται κατά οποιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου, το οποίο ενεργεί δραστηριότητες διανομής (αντ)ασφαλιστικών προϊόντων, και αφορούν σε πράξεις ή παραλείψεις που ενδέχεται να συνιστούν παράβαση του παρόντος νόμου. Επίσης προβλέπει την, προηγούμενη της επιβολής κυρώσεων, ακρόαση του ελεγχόμενου από την εποπτική αρχή, καθώς και την απάντηση προς τον καταγγέλλοντα, όταν ολοκληρωθεί η έρευνα ή και οι κατά την κρίση της απαιτούμενες εποπτικές ενέργειες, και πάντως εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος.

Το **άρθρο 11** προβλέπει τη δυνατότητα εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών μεταξύ καταναλωτών και διανομμένων ασφαλιστικών προϊόντων, καθώς και τη συνεργασία των φορέων εξωδικαστικής επίλυσης με την εποπτική αρχή.

Κεφάλαιο Γ'

Το **Κεφάλαιο Γ'** του νόμου ρυθμίζει την άσκηση των δικαιωμάτων διασυνοριακής δραστηριότητας των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών, από και προς την Ελλάδα, στο πλαίσιο της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς.

Στο άρθρο 12 προβλέπεται η διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται από τον ενδιαφερόμενο διαμεσολαβητή με έδρα στην Ελλάδα προκειμένου να δραστηριοποιηθεί με ελεύθερη παροχή υπηρεσιών σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη της Ε.Ε. Προβλέπεται εν προκειμένω ότι ο ενδιαφερόμενος διαμεσολαβητής πρέπει να απευθύνεται με την αίτησή του ταυτόχρονα και στις 2 υπηρεσίες που είναι επιφορτισμένες με αρμοδιότητες δυνάμει του παρόντος Κεφαλαίου, ήτοι τόσο στο Επιμελητήριο, στο Ειδικό Μητρώο του οποίου είναι εγγεγραμμένος, όσο και στην εποπτική αρχή. Εν συνεχεία και εντός συγκεκριμένης προθεσμίας, το Επιμελητήριο οφείλει να επικοινωνήσει στην εποπτική αρχή τις πληροφορίες που προβλέπονται στην διάταξη και η εποπτική αρχή, που δρα ως αρμόδια αρχή του κράτους μέλους καταγωγής, με την σειρά της αποστέλλει εντός συγκεκριμένης προθεσμίας τις προβλεπόμενες από την Οδηγία πληροφορίες στην αρμόδια αρχή του κράτους μέλους υποδοχής.

Με την **παρ. 4** η εποπτική αρχή, ως αρμόδια αρχή του κράτους μέλους καταγωγής, αφού λάβει την σχετική επιβεβαίωση από την αρμόδια αρχή του κράτους υποδοχής, ενημερώνει τον ενδιαφερόμενο διαμεσολαβητή, ότι μπορεί να αρχίσει τις δραστηριότητές του στο κράτος μέλος υποδοχής, επισημαίνοντάς του τις υποχρεώσεις συμμορφώσεως αυτού προς το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο για τις περι προστασίας του γενικού συμφέροντος διατάξεις του κράτους μέλους υποδοχής.

Σύμφωνα με την **παρ. 5**, η ίδια σειρά στην ενημέρωση που ξεκινά από τον ενδιαφερόμενο, συνεχίζεται προς το επιμελητήριο και από εκεί στην εποπτική αρχή και στην αρμόδια αρχή του κράτους μέλους υποδοχής, προβλέπεται αντιστοίχως και στην περίπτωση αλλαγής οποιασδήποτε εκ των πληροφοριών που αφορούν στον ενδιαφερόμενο διαμεσολαβητή κατά τα ως άνω. Προβλέπεται επίσης η αντίστροφη διαδικασία, όταν η εποπτική αρχή ενεργεί ως αρμόδια αρχή του κράτους υποδοχής.

Επισημαίνεται ότι οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις δεν υπάγονται στη διαδικασία γνωστοποίησης των άρθρων 4 και 9 της Οδηγίας 2016/97/ΕΕ, διότι η διαδικασία για την γνωστοποίηση της διασυννοιακής τους δραστηριότητας διέπεται αποκλειστικά από τις ρυθμίσεις των άρθρων 145 ως 152 της Οδηγίας 2009/138/ΕΚ, όπως αυτές εμπλουτίζονται με την παρ. 7 του άρθρου 18 του παρόντος νόμου. Ωστόσο, οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις υπάγονται κανονικά στις διατάξεις του παρόντος νόμου, όσον αφορά την διαπίστωση της τυχόν παραβατικής τους συμπεριφοράς κατά την άσκηση διασυννοιακών δραστηριοτήτων διανομής, είτε η Ελλάδα είναι για αυτές κράτος μέλος υποδοχής, είτε κράτος μέλος καταγωγής.

Στο **άρθρο 13** περιγράφονται τα μέτρα και οι κυρώσεις που μπορεί να λάβει και να επιβάλει η εποπτική αρχή για την αντιμετώπιση παραβάσεων του σχετικού θεσμικού πλαισίου από μέρους των (αντ)ασφαλιστικών διαμεσολαβητών, ή ασφαλιστικών διαμεσολαβητών που ασκούν ως δευτερεύουσα δραστηριότητα την ασφαλιστική διαμεσολάβηση, που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα μέσω ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, επισημαίνοντας τις περιπτώσεις που υπάρχει λόγος άμεσου δράσεως για την προστασία των δικαιωμάτων των καταναλωτών. Τα μέτρα αυτά υπό τις αναφερόμενες στο νόμο προϋποθέσεις μπορεί να φθάσουν έως την απαγόρευση άσκησης από μέρους του διαμεσολαβητή νέων δραστηριοτήτων στην Ελλάδα.

Στο **άρθρο 14** περιγράφονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για την άσκηση δραστηριοτήτων (αντ)ασφαλιστικής διαμεσολάβησης και ασφαλιστικής διαμεσολάβησης ως δευτερεύουσας δραστηριότητας από διαμεσολαβητή με έδρα στην Ελλάδα στο έδαφος άλλου κράτους μέλους υπό καθεστώς ελεύθερης εγκατάστασης με την ίδρυση υποκαταστήματος ή με μόνιμη παρουσία. Διευκρινίζεται ότι η μόνιμη παρουσία, η οποία δεν ορίζεται περαιτέρω στο νόμο αλλά αποτελεί αντικείμενο ad hoc εκτίμησης από την εποπτική αρχή, θα αντιμετωπίζεται εποπτικά ακριβώς όπως και το υποκατάστημα. Για τον λόγο αυτό, η «μόνιμη παρουσία» δεν επαναλαμβάνεται στο νόμο αλλά καλύπτεται από την αναφορά στο υποκατάστημα ή την εγκατάσταση, σε όσες περιπτώσεις κριθεί ότι αποτελούν μόνιμη παρουσία ασφαλιστικού διαμεσολαβητή στην Ελλάδα.

Στο ίδιο ως άνω άρθρο 14 προβλέπεται η διαδικασία προκειμένου ο ενδιαφερόμενος να δραστηριοποιηθεί σε άλλο κράτος μέλος μέσω υποκαταστήματος, και η σχετική επικοινωνία μεταξύ επιμελητηρίου, εποπτικής αρχής και αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους υποδοχής, με τρόπο ομοιόμορφο με την παραπάνω ρύθμιση περί διασυννοιακής δράσης μέσω της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών και με ορισμένες διαφοροποιήσεις στις παρεχόμενες πληροφορίες που άπτονται της φύσης του Υποκαταστήματος. Περαιτέρω, στην **παρ. 5** προβλέπεται η δυνατότητα της εποπτικής αρχής, όταν δρα ως αρμόδια αρχή του κράτους

μέλους καταγωγής, να αρνηθεί να αποστείλει τις σχετικές πληροφορίες στο κράτος μέλος υποδοχής.

Με το **άρθρο 15** κατανέμονται οι εποπτικές αρμοδιότητες με συμφωνία μεταξύ των αρμοδίων αρχών των κρατών μελών καταγωγής και υποδοχής, όταν ο κύριος τόπος επιχειρηματικής δραστηριότητας ενός (αντ)ασφαλιστικού διαμεσολαβητή, ή διαμεσολαβητή που ασκεί ως δευτερεύουσα δραστηριότητα την ασφαλιστική διαμεσολάβηση, βρίσκεται σε άλλο κράτος μέλος από αυτό που είναι η χώρα καταγωγής του.

Στο **άρθρο 16** προβλέπεται η δυνατότητα της εποπτικής αρχής να λάβει μέτρα σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι ένας (αντ)ασφαλιστικός διαμεσολαβητής ή ασφαλιστικός διαμεσολαβητής που ασκεί ως δευτερεύουσα δραστηριότητα την ασφαλιστική διαμεσολάβηση, που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα με εγκατάσταση ή μόνιμη παρουσία, παραβαίνει τις υποχρεώσεις που πηγάζουν από τον παρόντα νόμο. Ακόμη, προβλέπεται η αντίστοιχη αρμοδιότητα της εποπτικής αρχής, όταν δρα ως αρμόδια αρχή του κράτους μέλους καταγωγής, σε περίπτωση που γίνει αποδέκτης αντίστοιχων διαπιστώσεων από μέρους αρμόδιας αρχής κράτους μέλους υποδοχής. Για κάθε μέτρο ή κύρωση που λαμβάνεται ή επιβάλλεται από την εποπτική αρχή, προβλέπεται η έγγραφη γνωστοποίηση της αιτιολογημένης απόφασής της στον ενδιαφερόμενο (αντ)ασφαλιστικό διαμεσολαβητή ή στον ενδιαφερόμενο ασφαλιστικό διαμεσολαβητή που ασκεί ως δευτερεύουσα δραστηριότητα την ασφαλιστική διαμεσολάβηση, καθώς και η γνωστοποίηση του ληφθέντος μέτρου ή της επιβληθείσας κύρωσης στην αρμόδια αρχή του κράτους μέλους καταγωγής του διαμεσολαβητή, στην ΕΑΑΕΣ και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Στο **άρθρο 17** προβλέπονται οι αρμοδιότητες της εποπτικής αρχής, όταν δρα ως αρμόδια αρχή του κράτους μέλους υποδοχής, να λαμβάνει κατάλληλα μέτρα σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 43 του παρόντος νόμου σε βάρος του ασφαλιστικού ή αντασφαλιστικού διαμεσολαβητή, ή του διαμεσολαβητή που ασκεί ως δευτερεύουσα δραστηριότητα την ασφαλιστική διαμεσολάβηση, στην περίπτωση που η εποπτική αρχή διαπιστώσει την παράβαση των διατάξεων που έχουν ταχθεί για την προστασία του γενικού συμφέροντος ως αναφέρονται στο άρθρο 18 του νόμου. Ακόμη, προβλέπεται ότι η εποπτική αρχή όταν δρα ως αρμόδια αρχή του κράτους μέλους υποδοχής, μπορεί να λάβει οποιοδήποτε από τα μέτρα του άρθρου 43 του παρόντος νόμου, σε βάρος διανομέα ασφαλιστικών προϊόντων εγκατεστημένου σε άλλο κράτος μέλος, όταν κατά την άσκηση δραστηριοτήτων διανομής στην Ελλάδα είτε με ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, ή με ελεύθερη εγκατάσταση ή μόνιμη παρουσία, η εποπτική αρχή διαπιστώσει ότι η σχετική δραστηριότητα κατευθύνεται στην Ελλάδα ή κυρίως στην Ελλάδα ως κράτος μέλος υποδοχής, για την αποφυγή των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων που θα ίσχυαν, αν η Ελλάδα ήταν το κράτος μέλος καταγωγής, και ακόμη αν η εν λόγω δραστηριότητα θέτει σε σοβαρό κίνδυνο την λειτουργία της σχετικής αγοράς και την προστασία των καταναλωτών. Στην περίπτωση αυτήν η εποπτική αρχή, είτε δρα ως αρχή του κράτους μέλους υποδοχής, είτε του κράτους μέλους καταγωγής και δέχεται την αναφερόμενη ενημέρωση από το άλλο κράτος μέλος, δύναται να παραπέμψει το ζήτημα στην ΕΑΑΕΣ ζητώντας την βοήθειά της σύμφωνα με το άρθρο 19 του Κανονισμού ΕΕ αριθ. 1094/2010.

Με το **άρθρο 18** ενσωματώνεται το άρθρο 11 της Οδηγίας 2016/97/ΕΕ. Το άρθρο 11 της Οδηγίας 2016/97/ΕΕ αναφέρεται σκόπιμα σε «διανομείς», καθιστώντας σαφές ότι οι εθνικοί κανόνες περί προστασίας του γενικού συμφέροντος που διέπουν τη δραστηριότητα διανομής ασφαλιστικών προϊόντων σε μια έννομη τάξη πρέπει εφαρμόζονται από όλα τα δίκτυα διανομής που δραστηριοποιούνται σε αυτήν, ανεξαιρέτως. Σε αυτό το πλαίσιο, το άρθρο 18 του νόμου, που ενσωματώνει το άρθρο 11 της Οδηγίας 2016/97/ΕΕ, αναφέρεται σε διανομείς και καταλαμβάνει, κατ' επέκταση, (και) όλες τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις που διανέμουν ασφαλιστικά προϊόντα στην Ελλάδα, είτε η Ελλάδα είναι χώρα καταγωγής είτε χώρα υποδοχής τους.

Στην **παρ. 1 του άρθρου 18** προβλέπεται η γενική υποχρέωση όλων των διανομέων που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα ως χώρα υποδοχής, να εφαρμόζουν τους κανόνες περί προστασίας του γενικού συμφέροντος της ελληνικής έννομης τάξης. Οι κανόνες αυτοί εκτείνονται πέραν της νομοθεσίας για την ιδιωτική ασφάλιση, ως εκ τούτου η διάταξη δεν εξειδικεύει τις σχετικές υποχρεώσεις των διανομέων. Στην **παρ. 2** δίδεται στην εποπτική αρχή η εξουσιοδότηση να προσδιορίζει τους κανόνες περί προστασίας του γενικού συμφέροντος που ισχύουν για την άσκηση δραστηριοτήτων διανομής (αντ)ασφαλιστικών προϊόντων στην Ελλάδα και στην **παρ. 3** τίθεται η αναλογικότητα ως ένα σημαντικό κριτήριο για την επιλογή τους. Καθορίζεται ακόμη η δημοσιότητα των εν λόγω κανόνων και η επικαιροποίηση αυτών (παρ. 3 – 5). Στην **παρ. 6** ορίζεται ότι η εποπτική αρχή καθίσταται η αρμόδια αρχή που θα αποτελεί το ενιαίο σημείο επαφής της Οδηγίας, και συγκεκριμένα θα παρέχει πληροφορίες για τις διατάξεις περί προστασίας του γενικού συμφέροντος που ισχύουν στην Ελλάδα σε σχέση με τη νομοθεσία διανομής ασφαλιστικών προϊόντων. Η **παρ. 7** συμπληρώνει τη διαδικασία των γνωστοποιήσεων του ν. 4364/2016, όταν η εποπτική αρχή δρα ως αρμόδια αρχή του κράτους μέλους υποδοχής, ειδικά των ασφαλιστικών επιχειρήσεων.

Κεφάλαιο Δ'

Το **Κεφάλαιο Δ'** του νόμου ρυθμίζει τις προϋποθέσεις για την άσκηση της δραστηριότητας διανομής, από (αντ)ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές και ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές που ασκούν ως δευτερεύουσα δραστηριότητα την ασφαλιστική διαμεσολάβηση με έδρα στην Ελλάδα. Για τις (αντ)ασφαλιστικές επιχειρήσεις, η δυνατότητα έναρξης της σχετικής δραστηριότητας συμπίπτει με την αδειοδότησή τους στο πλαίσιο του ν. 4364/2016.

Το **άρθρο 19 παρ. 1** προβλέπει ότι η άσκηση της δραστηριότητας ασφαλιστικής διαμεσολάβησης, είτε ως κύριας είτε ως δευτερεύουσας, προϋποθέτει την εγγραφή του ενδιαφερομένου στο Ειδικό Μητρώο, ενώ στην **παρ. 2** ορίζεται η αρχή που είναι αρμόδια για την τήρηση του Ειδικού Μητρώου.

Η **παρ. 3** αναφέρει τις κατηγορίες του ειδικού μητρώου, στις οποίες μπορούν να εγγραφούν οι ενδιαφερόμενοι. Οι **παρ. 3 και 4** εισάγουν ασυμβίβαστα τόσο μεταξύ αυτών των κατηγοριών, όσο και με τα στελέχη ή τους εκπροσώπους ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Οι διατάξεις αυτές σκοπούν να αποτρέψουν τις συγκρούσεις συμφερόντων που πολλές φορές ανακύπτουν όταν συγχέονται πολλές ιδιότητες στο αυτό πρόσωπο, και να ενισχύσουν την ασφάλεια των συναλλαγών και την διαφάνεια έναντι του καταναλωτή, ο οποίος, λαμβάνοντας

τη σχετική προσυμβατική ενημέρωση του παρόντος νόμου, θα είναι σε θέση να γνωρίζει σε πρώτο χρόνο και πριν την σύναψη οιασδήποτε ασφαλιστικής συμβάσεως, επακριβώς το καθεστώς του διανομέα, τις παρεχόμενες από αυτόν υπηρεσίες και τα προσφερόμενα προϊόντα. Παρέκκλιση στο ασυμβίβαστο μεταξύ μεσίτη και αντιπροσώπου αλλοδαπής ασφαλιστικής επιχείρησης εισάγεται για την περίπτωση των Lloyd's, οι οποίοι αποτελούν «αγορά» και όχι τυπική περίπτωση ασφαλιστικής επιχείρησης, που λειτουργεί εδώ και δεκαετίες, όχι μόνον στην Ελλάδα αλλά παγκοσμίως, μέσω μεσιτών – ανταποκριτών, που διαθέτουν ειδική προς τούτο πληρεξουσιότητα (binding authority).

Η **παρ. 5** προβλέπει τη διαδικασία που ακολουθείται από το ενδιαφερόμενο να εγγραφεί νομικό πρόσωπο προκειμένου να υποδείξει στο Ειδικό Μητρώο τα πρόσωπα από τα μέλη της διοίκησής του, που είναι υπεύθυνα για την διανομή ασφαλιστικών προϊόντων. Ειδική ρύθμιση επιφυλάχθηκε, λόγω της ιδιαίτερης οργανωτικής τους δομής, για τις περιπτώσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων, των επιχειρήσεων επενδύσεων και των αγροτικών συνεταιρισμών.

Σύμφωνα με την **παρ. 6**, στο Ειδικό Μητρώο καταχωρίζεται η άσκηση διασυνοριακής δραστηριότητας του εγγεγραμμένου (αντ)ασφαλιστικού διαμεσολαβητή και ασφαλιστικού διαμεσολαβητή που ασκεί ως δευτερεύουσα δραστηριότητα την ασφαλιστική διαμεσολάβηση. Για το σκοπό αυτό, η σχετική αίτηση του ενδιαφερόμενου αποστέλλεται και στο Επιμελητήριο, σε τροποποίηση της προϊσχύουσας διαδικασίας, σύμφωνα με όσα προελέχθησαν για τα άρθρα 12 και 14 του παρόντος νόμου.

Η **παρ. 7** προβλέπει την υποχρέωση, να υπάρχει η δυνατότητα ευχερούς εξαγωγής στατιστικών στοιχείων τόσο από τα κατά τόπον Επιμελητήρια, όσο και από την ΚΕΕΕ.

Η **παρ. 8** σκοπεί να εκσυγχρονίσει την επικοινωνία των Επιμελητηρίων με τα μέλη τους και να διευκολύνει τους διοικούμενους κατά την υποβολή των αναγκαίων σύμφωνα με τον παρόντα νόμο δικαιολογητικών. Στο ίδιο πνεύμα, η **παρ. 9** προβλέπει συγκεκριμένη μέγιστη προθεσμία για την ολοκλήρωση της διαδικασίας εγγραφής από το Επιμελητήριο, εφόσον υποβληθούν από τον ενδιαφερόμενο όλα τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά. Στα προβλεπόμενα δικαιολογητικά για την έναρξη της προθεσμίας πρέπει να συνυπολογιστούν και όσα προκύπτουν από την ειδική επιμελητηριακή νομοθεσία, όπως ενδεικτικά βεβαίωση για την έναρξη εργασιών στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., καταστατικό εταιρείας κλπ., χωρίς την υποβολή των οποίων δεν θα πρέπει να ξεκινά η προθεσμία της παρ. 9.

Η **παρ. 10** προβλέπει την οργάνωση Ενιαίου Σημείου Πληροφόρησης με επιμέλεια της ΚΕΕΕ, από το οποίο κάθε ενδιαφερόμενος θα μπορεί να ενημερώνεται με ασφάλεια ανά πάσα στιγμή αν συγκεκριμένο φυσικό ή νομικό πρόσωπο διαθέτει άδεια για την άσκηση της δραστηριότητας διανομής από οποιοδήποτε Επιμελητήριο στην ελληνική επικράτεια. Το περιεχόμενο των Ειδικών Μητρώων που δημοσιεύεται στο Ε.ΣΗ.Π. προβλέπεται αναλυτικά στην **παρ. 11**.

Η παρ. 12 ορίζει την υποχρέωση των διαμεσολαβητών να ενημερώνουν το μητρώο για κάθε μεταβολή των στοιχείων τους σε εύλογο χρόνο.

Η **παρ. 13** προβλέπει τη συνεργασία ΚΕΕΕ - ΕΑΑΕΣ για θέματα δημοσίευσης διαμεσολαβητών που ασκούν διασυνοριακή δραστηριότητα.

Το **άρθρο 20** σε συνδυασμό με το Παράρτημα XIII του νόμου, προβλέπει την υποχρέωση των αναφερομένων στην διάταξη προσώπων να κατέχουν επαρκείς γνώσεις και ικανότητες που απαιτούνται για την άσκηση της δραστηριότητας διανομής (αντ)ασφαλιστικών προϊόντων, τόσο κατά την έναρξη αυτής (παρ. 1), όσο και κατά τη διάρκεια του επαγγελματικού βίου. Οι **παρ. 2 και 4** εξουσιοδοτούν την εποπτική αρχή να εκδώσει τις αναγκαίες πράξεις για την εξειδίκευση των προβλεπόμενων στις παρ. 1 και 3. Με την παρ. 5 θεσπίζεται παρέκκλιση για τους ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές που ασκούν ως δευτερεύουσα δραστηριότητα την ασφαλιστική διαμεσολάβηση, κάνοντας χρήση των ευχερειών της Οδηγίας, και προβλέπεται υποχρέωση της ασφαλιστικής επιχείρησης που έχει αναλάβει την αστική ευθύνη από την διαμεσολάβηση των συγκεκριμένων προσώπων, να βεβαιώσουν ότι αυτά τα πρόσωπα διαθέτουν τις απαιτούμενες γνώσεις και ικανότητες κατά την παρ. 1 του άρθρου 20 του νόμου. Σύμφωνα άλλωστε με την οδηγία, οι ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές που ασκούν ως δευτερεύουσα δραστηριότητα την ασφαλιστική διαμεσολάβηση δεν εμπίπτουν στην υποχρέωση της δια βίου επανεκπαίδευσης.

Το **άρθρο 21** προβλέπει τα δικαιολογητικά που απαιτείται να προσκομίσει ο αιτών την εγγραφή του στο Ειδικό Μητρώο ως (αντ)ασφαλιστικός διαμεσολαβητής. Η **παρ. 2** κάνει ειδική πρόβλεψη για τα επιπλέον της παρ. 1 απαιτούμενα δικαιολογητικά για την εγγραφή του ενδιαφερόμενου στην κατηγορία του συντονιστή ασφαλιστικών πρακτόρων. Η **παρ. 5** εξουσιοδοτεί την εποπτική αρχή να παρέχει δια πράξεων αυτής διευκρινίσεις για τη μορφή, τον τύπο και το περιεχόμενο του ασφαλιστηρίου επαγγελματικής αστικής ευθύνης, να παρέχει σχετικά πρότυπα για την ασφάλιση αυτή καθώς και να αναθεωρεί το μέγιστο επιτρεπόμενο ποσό της αναφερόμενης σε αυτό απαλλαγής, ο καθορισμός του οποίου κρίνεται αναγκαίος ώστε να αποφευχθεί η έκδοση ασφαλιστηρίων με μηδαμινή έως ανύπαρκτη πραγματική κάλυψη.

Το **άρθρο 22** προβλέπει τα δικαιολογητικά που απαιτείται να προσκομίσει ο αιτών την εγγραφή του στο Ειδικό Μητρώο ως ασφαλιστικός διαμεσολαβητής που ασκεί ως δευτερεύουσα δραστηριότητα την ασφαλιστική διαμεσολάβηση.

Το **άρθρο 23 παρ. 1** προβλέπει τα αναγκαία δικαιολογητικά και τον χρόνο υποβολής τους προκειμένου να ανανεωθεί/διατηρηθεί η εγγραφή του ενδιαφερόμενου στο Ειδικό Μητρώο, με ειδική πρόβλεψη για τον μεσίτη στην **παρ. 2**. Προβλέπεται για πρώτη φορά ως αναγκαίο της ανανέωσης δικαιολογητικό, η βεβαίωση της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. ότι το εγγεγραμμένο φυσικό ή νομικό πρόσωπο δεν έχει δηλώσει σε αυτήν την διακοπή της δραστηριότητας διανομής (αντ)ασφαλιστικών προϊόντων. Η **παρ. 3** αναθέτει στο Επιμελητήριο την αρμοδιότητα να διαγράφει από το Ειδικό Μητρώο, όποιον δεν προσκομίσει τα αναγκαία δικαιολογητικά ή παύει να πληροί τις προϋποθέσεις των άρθρων 21 και 22 του παρόντος νόμου. Ο διαγραφείς έχει τη δυνατότητα προσβολής της εν λόγω απόφασης κατά τις γενικές διατάξεις της επιμελητηριακής νομοθεσίας, ως εκ τούτου δεν απαιτείται ειδική μνεία περί αυτού στον παρόντα νόμο.

Το **άρθρο 24** προβλέπει τις ελάχιστες οργανωτικές υποχρεώσεις των ασφαλιστικών επιχειρήσεων σε ενσωμάτωση της παρ. 8 του άρθρου 10 της Οδηγίας.

Το **άρθρο 25** προβλέπει μέτρα για την προστασία του πελάτη στην περίπτωση αφερεγγυότητας του ασφαλιστικού διαμεσολαβητή ή του ασφαλιστικού διαμεσολαβητή που ασκεί ως δευτερεύουσα δραστηριότητα την ασφαλιστική διαμεσολάβηση, στο πλαίσιο ασκήσεως σχετικής εθνικής επιλογής, που παρέχει η Οδηγία.

Τέλος, στο **άρθρο 26** προβλέπεται ρητά η υποχρέωση όλων των φορέων της (αντ)ασφαλιστικής αγοράς να συνεργάζονται μόνον με πρόσωπα εγγεγραμμένα στο ειδικό μητρώο του άρθρου 19 ή στα μητρώα του άρθρου 3 της Οδηγίας.

Κεφάλαιο Ε΄

Στο **άρθρο 27** αποτυπώνονται οι γενικές αρχές δεοντολογικής συμπεριφοράς που διέπουν την άσκηση της δραστηριότητας διανομής (αντ)ασφαλιστικών προϊόντων και σύμφωνα με τις οποίες βασικός γνώμονας των ενεργειών των διανομέων είναι η βέλτιστη εξυπηρέτηση των συμφερόντων των πελατών τους. Ουσιαστικώς, προβλέπεται καθήκον εντιμότητας, αμεροληψίας και επαγγελματισμού. Περαιτέρω, με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 2251/1994 περί «προστασίας καταναλωτών», τίθενται οι κανόνες για την παροχή πληροφοριών από μέρους του συνόλου των διανομέων ασφαλιστικών προϊόντων προς τους πελάτες τους ή προς δυνητικούς πελάτες τους, συμπεριλαμβανομένων των διαφημίσεων, που πρέπει να διοχετεύονται με αμερόληπτο, σαφή και μη παραπλανητικό τρόπο.

Προβλέπεται ακόμη ότι οι διανομείς ασφαλιστικών προϊόντων δεν αμείβονται, ή δεν αμείβουν ή αξιολογούν την απόδοση των υπαλλήλων τους, κατά τέτοιο τρόπο που να έρχεται σε σύγκρουσή με το καθήκον τους να ικανοποιούν καλύτερα το συμφέρον των πελατών τους. Ρυθμίζεται το ζήτημα σύναψης συμφωνιών ή συνεργασιών που υπό οιαδήποτε μορφή (αμοιβής, στόχων πωλήσεων ή εν γένει οποιαδήποτε μορφή οικονομικού οφέλους) θα αποτελούσαν κίνητρο για τον διανομέα, ή τον υπάλληλό του να συστήσει ένα συγκεκριμένο ασφαλιστικό προϊόν σε πελάτη, ενώ ο διανομέας θα μπορούσε να συστήσει προς τον πελάτη του άλλο ασφαλιστικό προϊόν, το οποίο θα ικανοποιούσε καλύτερα τις ανάγκες του. Αξίζει να διευκρινισθεί, για λόγους ασφάλειας δικαίου, ότι σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 περίπτ.1 του παρόντος, ως και σύμφωνα με τα άρθρα 148 και 149 του ν. 4364/2016 περί ελεύθερης τιμολόγησης, δύνανται οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις, ως παραγωγοί, να προσφέρουν εκπτώσεις επί των ασφαλιστρών των ασφαλιστικών τους προϊόντων.

Στο εν λόγω άρθρο, πέραν των ελάχιστων ενωσιακών προβλέψεων της Οδηγίας, ενσωματώθηκε η περιπτώσιολογία του προϊσχύοντος Κανονισμού Συμπεριφοράς των (αντ)ασφαλιστικών διαμεσολαβητών, ήτοι της ΠΕΕ 86/2016 (ΦΕΚ Β 1109/19.4.2016). Ο σκοπός της ένταξης των εν λόγω προβλέψεων στο νόμο είναι η ανάδειξη της σπουδαιότητας των κανόνων δεοντολογίας ως τμήματος του πλαισίου για τη διανομή των (αντ)ασφαλιστικών προϊόντων, καθώς και η επίτευξη μεγαλύτερης ασφάλειας δικαίου ως προς τις σχετικές υποχρεώσεις αλλά και ως προς τις προβλεπόμενες κυρώσεις σε περίπτωση παράβασής τους.

Καινούργια και πρόσθετη των ελάχιστων ενωσιακών προβλέψεων, υποχρέωση δεοντολογίας υφίσταται στην **παρ. 6**, σύμφωνα με την οποία οι υπάλληλοι των διανομέων θα πρέπει να αναρτούν, σε εμφανές σημείο του γραφείου τους, πινακίδα για την ενημέρωση του πελάτη σχετικά με το αν δύνανται να διαμεσολαβούν στη σύναψη ασφαλιστηρίων συμβολαίων και δη με επενδυτικά χαρακτηριστικά.

Η **παρ. 9** εξουσιοδοτεί την εποπτική αρχή για την περαιτέρω εξειδίκευση των υποχρεώσεων εκ των άρθρων 27 ως 40 του νόμου.

Στο **άρθρο 28**, στο πλαίσιο της προστασίας των καταναλωτών, τίθενται κανόνες για την, προηγούμενη της σύναψης οποιασδήποτε σύμβασης ασφάλισης, ενημέρωση των πελατών τόσο από μέρους των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών, όσο και από μέρους των ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Ειδικότερα στην **παρ. 1** προβλέπονται συγκεκριμένες πληροφορίες που ο ασφαλιστικός διαμεσολαβητής οφείλει να γνωστοποιήσει πριν από την σύναψη της ασφαλιστικής σύμβασης προς τους πελάτες του, πληροφορίες που περιλαμβάνουν όχι μόνο στοιχεία σχετικά με την ταυτότητά του και την δραστηριοποίησή του, αλλά και το εάν παρέχει συμβουλές σχετικά με τα πωλούμενα ασφαλιστικά προϊόντα, για τις διαδικασίες υποβολής αιτιάσεων των πελατών και για τους φορείς απόπειρας εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών. Αντίστοιχα, στην **παρ. 2** προβλέπεται η υποχρέωση των ασφαλιστικών επιχειρήσεων κατά την δραστηριότητα διανομής ασφαλιστικών προϊόντων να προβαίνουν σε αντίστοιχη γνωστοποίηση πληροφοριών, γνωστοποίηση που επίσης πρέπει να λάβει χώρα πριν από τη σύναψη της ασφαλιστικής σύμβασης, και αφορά τόσο τα στοιχεία της επιχειρήσεως, όσο και το εάν παρέχονται συμβουλές σχετικά με τα πωλούμενα προϊόντα αλλά και ομοίως, κατά τα προβλεπόμενα για τους ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές, τις διαδικασίες περί αιτιάσεων και εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών.

Στην **παρ. 3** προβλέπεται ότι η ασφαλιστική επιχείρηση διαθέτει υποχρεωτικά έγγραφο αίτησης ασφάλισης και το παρέχει δωρεάν στους διανομείς των προϊόντων της. Αφού συμπληρωθεί και υπογραφεί, αντίγραφο της αίτησης ασφάλισης- μέσω του εκτελούντος την διανομή- παραδίδεται στον πελάτη. Επιπλέον προβλέπεται ότι η αίτηση ασφάλισης, καθώς και το ασφαλιστήριο, πέραν των αναφερομένων στο άρθρο 1 παρ. 2 του ν. 2496/1997, περιέχουν, για λόγους διαφάνειας, συγκεκριμένα στοιχεία για τα πρόσωπα που μετέχουν στην πώληση. Σημειώνεται για λόγους ερμηνευτικής σαφήνειας ότι το έγγραφο της αίτησης ασφάλισης δύναται να είναι και ηλεκτρονικό.

Στην **παρ. 4** προβλέπονται οι υποχρεώσεις έναντι του πελάτη για την έκδοση απόδειξης είσπραξης ασφαλιστρού, όταν αυτά δεν εισπράττονται απευθείας από την ασφαλιστική επιχείρηση μέσω τραπεζικής κατάθεσης, μεταφοράς ποσού από τον τραπεζικό λογαριασμό του πελάτη σε τραπεζικό λογαριασμό της ασφαλιστικής επιχείρησης, χρήση πιστωτικής κάρτας, αντικαταβολή στα ΕΛΤΑ και άλλα, ισοδύναμα μέσα. Τέλος κατά την **παρ. 5** απαγορεύεται ρητά η παροχή εξουσιοδότησης από έναν ασφαλιστικό διαμεσολαβητή σε άλλον για την είσπραξη ασφαλιστρού χωρίς τη ρητή συναίνεση της ασφαλιστικής επιχείρησης, για λογαριασμό της οποίας γίνεται η είσπραξη.

Στο άρθρο 29 και στο άρθρο 30 προσδιορίζονται οι πληροφορίες που δίδονται προς τον πελάτη ώστε να αντιμετωπιστούν, στον βέλτιστο δυνατό βαθμό, οι περιπτώσεις συγκρούσεως συμφερόντων μεταξύ πελατών και ασφαλιστικών διαμεσολαβητών και ακόμη πελατών και ασφαλιστικών επιχειρήσεων.

Οι πληροφορίες αυτές όσον αφορά τους ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές σχετίζονται καταρχάς με την ενημέρωση για την περίπτωση συμμετοχής του ασφαλιστικού διαμεσολαβητή σε ασφαλιστική επιχείρηση ή με την συμμετοχή ασφαλιστικής επιχείρησης στον ασφαλιστικό διαμεσολαβητή. Ακόμη, οι ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές θα πρέπει να ενημερώνουν τον πελάτη αν η σύσταση της ασφαλιστικής συμβάσεως στηρίζεται σε αμερόληπτη και προσωπική ανάλυση, αν ο διαμεσολαβητής διανέμει προϊόντα μιας μόνο ασφαλιστικής συμβάσεως ή αν δραστηριοποιείται σε συνεργασία με περισσότερες ασφαλιστικές επιχειρήσεις, παρέχοντας ειδικότερες σχετικές πληροφορίες ανά περίπτωση, με στόχο την βέλτιστη ενημέρωση του πελάτη για τον τρόπο δραστηριοποίησης του διαμεσολαβητή. Ο ασφαλιστικός διαμεσολαβητής παρέχει ακόμη πληροφορίες προς τον πελάτη σε σχέση με την φύση της αμοιβής που λαμβάνει, ώστε ο πελάτης να γνωρίζει ποιος ακριβώς καταβάλλει την αμοιβή του διαμεσολαβητή, και κυρίως αν καταβάλλεται από τον πελάτη ή αν ο διαμεσολαβητής εργάζεται βάσει προμήθειας, η οποία περιλαμβάνεται στο ασφάλιστρο, και τέλος αν ο διαμεσολαβητής λαμβάνει οποιασδήποτε φύσης ή είδους οικονομικό όφελος σε σχέση με την προτεινόμενη σύμβαση ασφάλισης και εάν παρέχεται το όφελος αυτό από πρόσωπο άλλον από τον πελάτη.

Στο **άρθρο 29 παρ. 2** προβλέπεται ότι ο ασφαλιστικός διαμεσολαβητής παρέχει στον πελάτη πληροφορίες και μετά την σύναψη της ασφαλιστικής συμβάσεως, στην περίπτωση που ο πελάτης δυνάμει της ίδιας αυτής ασφαλιστικής συμβάσεως πραγματοποιεί πληρωμές εκτός των τρεχόντων ασφαλίσεων και των προγραμματισμένων πληρωμών, οπότε ο ασφαλιστικός διαμεσολαβητής θα πρέπει να του γνωστοποιεί σε σχέση με αυτό το μέρος της συμβάσεως καθεμιά από τις πληροφορίες που προβλέπονται στο άρθρο αυτό.

Περαιτέρω, στο **άρθρο 29 παρ. 3** προβλέπεται ότι και οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις κατά την δραστηριότητα διανομής αυτών οφείλουν να παρέχουν εγκαίρως και πριν από τη σύναψη της ασφαλιστικής σύμβασης πληροφορίες προς τους πελάτες τους, για την αμοιβή που λαμβάνουν οι υπάλληλοί τους σε σχέση με την προτεινόμενη ασφαλιστική σύμβαση, ιδίως όταν το οικονομικό όφελος είναι ξεχωριστό από το τρέχον ασφάλιστρο και τις προγραμματισμένες πληρωμές ή και αν παρέχεται από άλλο πρόσωπο από τον πελάτη τους. Από την ισχύ του παρόντος νόμου, το καθεστώς πληρωμής των υπαλλήλων των ασφαλιστικών επιχειρήσεων με προμήθειες βάσει του άρθρου 19 του ν. 1569/1985 σε συνδυασμό με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 2 του π.δ. 190/06, λαμβάνοντας υπόψη και τη σχετική απόφαση του Δικαστηρίου της Ε.Ε. της 17ης Οκτωβρίου 2013 στην υπόθεση C-555/2011, καταργείται.

Στο άρθρο 30 καθορίζονται τα πρότυπα διανομής ασφαλιστικών προϊόντων και ειδικότερα το πλαίσιο παροχής συμβουλής. Έτσι, ορίζεται ότι πριν από την σύναψη της ασφαλιστικής σύμβασης ο διανομέας ασφαλιστικών προϊόντων προσδιορίζει τις ανάγκες του πελάτη βάσει πληροφοριών που έλαβε από εκείνον, δίδοντας σε αυτόν σε μορφή κατανοητή, αντικειμενικές

πληροφορίες για τα χαρακτηριστικά του ασφαλιστικού προϊόντος, ώστε ο πελάτης να λάβει απόφαση επαρκώς ενημερωμένος. Τονίζεται ότι η προτεινόμενη ασφαλιστική σύμβαση πρέπει να είναι πάντοτε σύμφωνη με τις απαιτήσεις και τις ανάγκες του πελάτη. Επίσης προβλέπεται ότι, προ της συνάψεως οποιασδήποτε ασφαλιστικής σύμβασης, ο διανομέας ασφαλιστικών προϊόντων, θα πρέπει να παρέχει στον πελάτη εγγράφως εξατομικευμένη σύσταση, στην οποία να εξηγεί τους λόγους για τους οποίους το συγκεκριμένο προϊόν ικανοποιεί καλύτερα τις απαιτήσεις και ανάγκες του πελάτη.

Στην διάταξη περιγράφονται οι πληροφορίες που πρέπει να δίδονται προς τους πελάτες, ανεξαρτήτως εάν το ασφαλιστικό προϊόν είναι μέρος πακέτου σύμφωνα με το άρθρο 34 του παρόντος νόμου. Οι πληροφορίες που δίδονται από τον διανομέα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τον σύνθετο χαρακτήρα του προτεινόμενου ασφαλιστικού προϊόντος και τα χαρακτηριστικά του πελάτη.

Για τη διανομή ασφαλιστικών προϊόντων του κλάδου ασφάλισης ζημιών του άρθρου 4 παρ. 1 του ν. 4364/2016, οι πληροφορίες για τα χαρακτηριστικά του ασφαλιστικού προϊόντος παρέχονται με τυποποιημένο έγγραφο πληροφοριών για την ασφαλιστική σύμβαση, σε χαρτί ή σε άλλο σταθερό μέσο, το οποίο συντάσσεται από την ασφαλιστική επιχείρηση που παράγει και διαθέτει το εν λόγω προϊόν του κλάδου ασφάλισης κατά ζημιών. Στο άρθρο προβλέπονται τα χαρακτηριστικά που πρέπει να πληροί το έγγραφο πληροφοριών για το προτεινόμενο ασφαλιστικό προϊόν, αλλά ακόμη και το ελάχιστο περιεχόμενο του εγγράφου πληροφοριών, ώστε να πληρούνται οι προϋποθέσεις νόμιμης ενημέρωσης του πελάτη.

Στο άρθρο 31 προσδιορίζονται οι πληροφορίες που πρέπει να παρέχουν στους πελάτες τους οι ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές που ασκούν ως δευτερεύουσα δραστηριότητα την ασφαλιστική διαμεσολάβηση, πληροφορίες που είναι ουσιαστικώς οι αναφερόμενες στο άρθρο 28 παρ. 1 περιπτ. α), γ) και δ), καθώς και των περιπτ. δ) και ε) της παρ. 1 του άρθρου 29 του παρόντος, προς τα οποία υποχρεούνται να συμμορφώνονται οι εν λόγω ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές.

Στο άρθρο 32 τίθεται το πλαίσιο των εξαιρέσεων από την παροχή πληροφοριών των άρθρων 28 παρ. 1 και 2, 29, 30, 39 και 40 του παρόντος νόμου.

Στο άρθρο 33 καθορίζονται οι όροι ενημέρωσης των πελατών επί των πληροφοριών των άρθρων 28 παρ. 1 και 2, 29, 30, 39 και 40 του παρόντος νόμου. Ειδικότερα ορίζεται ότι γνωστοποιούνται στους πελάτες οι εν λόγω πληροφορίες γραπτώς, με σαφήνεια και ακρίβεια, καταρχήν στην ελληνική γλώσσα, εκτός αν άλλως έχει εγγράφως και προηγουμένως συμφωνηθεί μεταξύ των μερών, και ακόμη παρέχονται προς τους πελάτες δωρεάν. Κατά παρέκκλιση των οριζόμενων στην παρ. 1 του άρθρου, οι εν λόγω πληροφορίες δύνανται να παρέχονται και σε σταθερό μέσο πλην του χαρτιού, ή μέσω δικτυακού τόπου υπό συγκεκριμένες αναφερόμενες στο νόμο προϋποθέσεις, οι οποίες σχετίζονται με την καταλληλότητα της χρήσης του διαφορετικού μέσου, την συναίνεση του πελάτη και άλλα στοιχεία που θα πρέπει να συντρέχουν ώστε να θεωρηθεί ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις του νόμου για την κατάλληλη προηγούμενη ενημέρωση των πελατών.

Στο ίδιο άρθρο προβλέπεται ότι, και στην περίπτωση που οι πληροφορίες επιτρέπεται να χορηγηθούν στον πελάτη σε σταθερό μέσο πλην του χαρτιού, ή μέσω δικτυακού τόπου, αν ο πελάτης το ζητήσει, τότε υποχρεωτικώς παρέχεται σε αυτόν έντυπο αντίγραφο των πληροφοριών αυτών, δωρεάν. Προβλέπονται επίσης ο τρόπος παροχής των πληροφοριών από τον ασφαλιστικό διαμεσολαβητή προς τον πελάτη, σε περίπτωση πώλησης από απόσταση της ασφαλιστικής σύμβασης.

Στο άρθρο 34 ρυθμίζεται η περίπτωση διασταυρούμενων πωλήσεων και ειδικότερα η περίπτωση προσφοράς του ασφαλιστικού προϊόντος από κοινού με ένα ή περισσότερα συμπληρωματικά προϊόντα, ή με μια ή περισσότερες υπηρεσίες, τα οποία δεν είναι προϊόντα ή υπηρεσίες της ιδιωτικής ασφάλισης, ως μέρος πακέτου ή ως τμήμα της ίδιας συμφωνίας, οπότε ο διανομέας υποχρεούται να ενημερώνει τον πελάτη εάν υπάρχει η δυνατότητα αγοράς των διαφορετικών συστατικών στοιχείων χωριστά και να παρέχει περαιτέρω πληροφορίες επί αυτού ως αναφέρεται στο νόμο.

Ακόμη, στο άρθρο 34 προβλέπεται ότι, όταν ένα ασφαλιστικό προϊόν είναι συμπληρωματικό ενός ή περισσότερων αγαθών ή υπηρεσιών, τα οποία δεν είναι αγαθά ή υπηρεσίες της ιδιωτικής ασφάλισης, ως μέρος πακέτου ή της ίδιας συμφωνίας, ο διανομέας ασφαλιστικών προϊόντων προσφέρει υποχρεωτικά στον πελάτη την δυνατότητα να αγοράσει το αγαθό ή την υπηρεσία χωριστά. Εξαιρούνται από την υποχρέωση αυτήν οι περιπτώσεις όπου το ασφαλιστικό προϊόν είναι συμπληρωματικό σε επενδυτική υπηρεσία, σε σύμβαση πίστωσης ή σε λογαριασμό πληρωμών.

Ρητώς ο νόμος διαφοροποιεί τις περιπτώσεις του άρθρου αυτού από την περίπτωση διανομής ασφαλιστικών προϊόντων που παρέχουν κάλυψη για διαφορετικούς κλάδους ασφάλισης ή τύπους κινδύνων ήτοι για ασφαλιστήρια συμβόλαια πολλαπλών κινδύνων.

Τέλος, στο άρθρο 34 προβλέπεται η υποχρέωση του διανομέα για προσδιορισμό των απαιτήσεων και των αναγκών του πελάτη, σε σχέση με τα ασφαλιστικά προϊόντα που αποτελούν μέρος του συνολικού πακέτου ή της ίδιας συμφωνίας.

Στο άρθρο 35 ρυθμίζονται η έγκριση, η εποπτεία των προϊόντων και οι απαιτήσεις διακυβέρνησής τους από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις που τα δημιουργούν. Ειδικότερα, ορίζεται ότι οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις κινούνται βάσει συγκεκριμένης στρατηγικής για τη διανομή των ασφαλιστικών προϊόντων και εκπονούν πολιτική και διαδικασία έγκρισης κάθε προϊόντος, προτού το διαθέσουν προς πώληση. Η εν λόγω διαδικασία πρέπει να διέπει τον σχεδιασμό, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και τη διανομή των ασφαλιστικών προϊόντων, ή τις σημαντικές προσαρμογές υφιστάμενου ασφαλιστικού προϊόντος. Στην εν λόγω διαδικασία εφαρμόζονται οι αρχές καταλληλότητας και αναλογικότητας προς την φύση του ασφαλιστικού προϊόντος που αφορά. Επισημαίνεται ότι οι υποχρεώσεις της παρ. 1 βαρύνουν και τους ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές, στο βαθμό που δημιουργούν ασφαλιστικό προϊόν.

Σκοπός της διαδικασίας είναι:

- να προσδιοριστεί εξ αρχής από την ασφαλιστική επιχείρηση η αγορά – στόχος για κάθε προϊόν που παράγει
  - να διασφαλιστεί ότι όλοι οι κίνδυνοι, που συνδέονται με την συγκεκριμένη αγορά, αξιολογούνται,
  - ότι η σκοπούμενη στρατηγική διανομής και το δίκτυο διανομής είναι κατάλληλα για την συγκεκριμένη αγορά – στόχο,
  - ότι η ασφαλιστική επιχείρηση λαμβάνει εύλογα μέτρα για να διασφαλίσει ότι το ασφαλιστικό προϊόν διανέμεται στην συγκεκριμένη αγορά – στόχο.
- Σκοπός είναι η επίτευξη της ικανοποίησης του πελάτη από την αγορά του εκάστοτε ασφαλιστικού προϊόντος και η αντιμετώπιση του λειτουργικού κινδύνου των ασφαλιστικών επιχειρήσεων από προϊόντα που δεν ικανοποιούν τους στόχους και τις ανάγκες των πελατών τους, ιδίως σε προγράμματα μακροχρόνιας διάρκειας.

Η ως άνω διαδικασία προβλέπει τακτική αναθεώρηση από την ασφαλιστική επιχείρηση των ασφαλιστικών προϊόντων που προσφέρονται ή προωθούνται στην αγορά με συνεχή αξιολόγηση της συγκεκριμένης αγοράς στόχου και των αναγκών αυτής, ώστε η σκοπούμενη στρατηγική διανομής να συνεχίζει να είναι κατάλληλη.

Περαιτέρω, προβλέπεται ότι οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις οφείλουν να θέτουν στη διάθεση των διανομέων όλες τις κατάλληλες πληροφορίες σχετικά με το ασφαλιστικό προϊόν και τη διαδικασία έγκρισης προϊόντων, στις οποίες περιλαμβάνεται και η προσδιορισμένη αγορά στόχου του κάθε ασφαλιστικού προϊόντος. Ειδικώς οι διανομείς ασφαλιστικών προϊόντων πρέπει να διαθέτουν τις κατάλληλες οργανωτικές ρυθμίσεις για να λαμβάνουν τις πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία έγκρισης ασφαλιστικών προϊόντων, και να κατανοούν τα χαρακτηριστικά και την προσδιορισμένη αγορά στόχο για κάθε ασφαλιστικό προϊόν.

Οι ρυθμίσεις του άρθρου αυτού δεν απαλλάσσουν τον διανομέα από κάθε άλλη υποχρέωση που προκύπτει από τον παρόντα νόμο, περιλαμβανομένων όσων σχετίζονται με την προσυμβατική ενημέρωση του πελάτη, τη Δήλωση Αξιολόγησης Καταλληλότητας Προϊόντος, την προειδοποίηση για την μη συμβατότητα του προϊόντος, τον εντοπισμό και τη διαχείριση φαινομένων σύγκρουσης συμφερόντων, και με τις κάθε είδους οικονομικές απολαβές του ασφαλιστικού διανομέα από την δραστηριότητά του. Τέλος προβλέπεται ότι το άρθρο αυτό δεν εφαρμόζεται στις ασφαλίσεις μεγάλων κινδύνων.

Κεφάλαιο Στ'

Στο **άρθρο 36** καθορίζεται το πεδίο εφαρμογής των πρόσθετων απαιτήσεων προσυμβατικής παροχής πληροφοριών και επαγγελματικής δεοντολογίας που εφαρμόζονται στη διανομή επενδυτικών προϊόντων βασιζόμενων σε ασφάλιση, πέραν των αναφερομένων στο Κεφάλαιο Ε'. Διευκρινίζεται ότι στις εν λόγω απαιτήσεις υπόκεινται ασφαλιστικές επιχειρήσεις και διαμεσολαβητές, αποκλεισμένων όμως των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών δευτερευούσης δραστηριότητας, δεδομένου ότι δεν τους επιτρέπεται η πώληση των οικείων προγραμμάτων.

Στο **άρθρο 37 παρ. 1**, και με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο άρθρο 27, προβλέπεται η υποχρέωση των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών και ασφαλιστικών επιχειρήσεων που ασκούν τη διανομή επενδυτικών προϊόντων βασιζόμενων σε ασφάλιση, να διατηρούν και να

εφαρμόζουν ειδικές διαδικασίες που να ελαχιστοποιούν την επέλευση συγκρούσεων συμφερόντων, με στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση των εννόμων συμφερόντων των πελατών τους. Στο εν λόγω άρθρο αποτυπώνονται οι κρισιμότερες διαδικασίες που οι ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές και οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις οφείλουν να εφαρμόζουν κατά την διανομή βασιζόμενων σε ασφάλιση επενδυτικών προϊόντων, προκειμένου να εντοπίζουν και να αποτρέπουν συγκρούσεις συμφερόντων, ενώ σε περίπτωση που υφίσταται αμφιβολία σχετικώς με την επάρκεια των εν λόγω διαδικασιών, οφείλουν να προβούν σε γνωστοποίηση προς τον πελάτη ώστε αυτός να ενημερωθεί σχετικώς με τη φύση ή την αιτία της συγκρούσεως συμφερόντων, και η γνωστοποίηση αυτή να γίνει εγκαίρως προ της συνάψεως της ασφαλιστικής σύμβασης. Στην διάταξη καθορίζονται οι τρόποι της γνωστοποίησης αυτής προς τον πελάτη, ώστε να εξασφαλισθεί ότι θα λάβει απόφαση όντας επαρκώς ενημερωμένος ως προς τις δραστηριότητες διανομής ασφαλιστικών προϊόντων, στο πλαίσιο των οποίων προκύπτει η σύγκρουση συμφερόντων. Σε κάθε περίπτωση, η γνωστοποίηση προς τον πελάτη αποτελεί την έσχατη λύση και δεν μπορεί να αποτελεί δικαιολογητική βάση για την παράλειψη του διαμεσολαβητή, να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα της παρ. 1.

Στο **άρθρο 38** καθορίζεται η από μέρους των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών και ασφαλιστικών επιχειρήσεων, υποχρέωση τήρησης σχετικού αρχείου για τις συμβάσεις που αφορούν τις εντολές των πελατών τους ή άλλα έγγραφα σχετιζόμενα με τα εκατέρωθεν δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών και τους εν γένει όρους των μεταξύ τους σχέσεων, στο πλαίσιο της παροχής υπηρεσιών διανομής επενδυτικών προϊόντων βασιζόμενων σε ασφάλιση. Περισσότερο λεπτομερείς ρυθμίσεις περιλαμβάνονται στον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2017/2359 της Επιτροπής.

Στο **άρθρο 39** προβλέπεται η υποχρέωση του ασφαλιστικού διαμεσολαβητή ή της ασφαλιστικής επιχείρησης που διανέμουν επενδυτικά προϊόντα βασιζόμενα σε ασφάλιση να παρέχουν στους πελάτες τους ή τους δυνητικούς πελάτες τους εγκαίρως, δηλαδή πριν την σύναψη της ασφαλιστικής σύμβασης, κατάλληλη ενημέρωση για το συνολικό κόστος της διανομής επενδυτικών προϊόντων βασιζόμενων σε ασφάλιση, αλλά και για κάθε συναφή επιβάρυνση. Ο νόμος θέτει εν συνεχεία το ελάχιστο περιεχόμενο των σχετικών γνωστοποιήσεων που ασφαλιστικές επιχειρήσεις ή ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές παρέχουν προς τον πελάτη και τις προϋποθέσεις των γνωστοποιήσεων αυτών.

Ακόμη, η **παρ. 4** του εν λόγω άρθρου καθορίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές ή οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις δύνανται να πληρώνουν ή να εισπράττουν οιαδήποτε αμοιβή ή προμήθεια και να παρέχουν ή να δέχονται οποιοδήποτε μη χρηματικό όφελος σε σχέση με τη διανομή βασιζόμενου σε ασφάλιση επενδυτικού προϊόντος ή παρεπόμενης υπηρεσίας, προς ή από οποιονδήποτε πλην του πελάτη ή αντιπροσώπου αυτού. Εν προκειμένω, καθορίζονται ειδικώς οι προϋποθέσεις που θα τηρούν σε αυτές τις περιπτώσεις οι ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές ή οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις, έχοντας ως γνώμονα: α) την αποφυγή αρνητικών επιπτώσεων στην ποιότητα της παρεχόμενης υπηρεσίας διανομής και β) την ταυτόχρονη συμμόρφωση του ασφαλιστικού διαμεσολαβητή ή της ασφαλιστικής επιχείρησης με το καθήκον εντιμότητας, αμεροληψίας και επαγγελματισμού για την καλύτερη εξυπηρέτηση των συμφερόντων των πελατών τους.

Τέλος, δίδεται σχετική κανονιστική αρμοδιότητα στην εποπτική αρχή για την παροχή διευκρινίσεων ή εν γένει για την υλοποίηση των υποχρεώσεων του άρθρου.

Στο **άρθρο 40** προβλέπεται η εφαρμογή από μέρους των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών ή των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, που διανέμουν βασιζόμενα σε ασφάλιση επενδυτικά προϊόντα, διαδικασιών αξιολόγησης της καταλληλότητας και συμβατότητας των προτεινομένων προϊόντων. Οι διαδικασίες αυτές αφορούν την εξέταση των γνώσεων και της εμπειρίας του πελάτη ή του δυνητικού πελάτη στον κλάδο των επενδύσεων, της χρηματοοικονομικής κατάστασής του, της δυνατότητάς του να υποστεί ζημιές, των επενδυτικών στόχων σε σχέση με το επίπεδο ανοχής κινδύνου του πελάτη και καταλήγουν στην Δήλωση Αξιολόγησης Καταλληλότητας Προϊόντος, όπου αποτυπώνεται η εξατομικευμένη προς τον πελάτη σύσταση συγκεκριμένου προϊόντος και αιτιολογείται πώς αυτό ανταποκρίνεται στους στόχους και στα χαρακτηριστικά του πελάτη. Στο ίδιο άρθρο ορίζεται ότι, όταν ο ασφαλιστικός διαμεσολαβητής ή η ασφαλιστική επιχείρηση παρέχουν συμβουλές για την αγορά πακέτου υπηρεσιών ή προϊόντων κατά το άρθρο 34, και σε αυτά περιλαμβάνεται επενδυτικό προϊόν βασιζόμενο σε ασφάλιση, η εξατομικευμένη σύσταση οφείλει να αφορά πακέτο, που ως σύνολο να είναι κατάλληλο για τον πελάτη.

Στην **παρ. 3** ρυθμίζεται ειδικώς η περίπτωση της από απόσταση αγοράς επενδυτικού προϊόντος που βασίζεται σε ασφάλιση, οπότε, υπό τις αναφερόμενες στο νόμο προϋποθέσεις, μπορεί να επιτραπεί η παροχή σε μόνιμο υπόθεμα της Δήλωσης Καταλληλότητας Προϊόντος μετά τη σύναψη της ασφαλιστικής σύμβασης.

Η **παρ. 4** ρυθμίζει ειδικώς την περίπτωση που ο ασφαλιστικός διαμεσολαβητής ή η ασφαλιστική επιχείρηση έχουν ενημερώσει τον πελάτη ότι θα πραγματοποιούν ανά τακτά χρονικά διαστήματα επαναξιολόγηση της καταλληλότητας των επενδυτικών προϊόντων που βασίζονται σε ασφάλιση, προκειμένου να εξασφαλιστεί η τήρηση της συχνότητας αποστολής προς τον πελάτη της επικαιροποιημένης Δήλωσης Αξιολόγησης Καταλληλότητας Προϊόντος, ως προκύπτει από το περιεχόμενο της σχετικής δεσμεύσεως του ασφαλιστικού διαμεσολαβητή ή της ασφαλιστικής επιχείρησης έναντι του πελάτη.

Η **παρ. 5** του άρθρου 40 προβλέπει τις κατάλληλες ενέργειες εκ μέρους του διαμεσολαβητή, όταν ο πελάτης δεν παρέχει τις αναγκαίες πληροφορίες στον διαμεσολαβητή ή την ασφαλιστική επιχείρηση ή όταν αυτές είναι καταφανώς παρωχημένες με την έννοια του άρθρου 17 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2017/2359 της Επιτροπής, έτσι ώστε ο διαμεσολαβητής ή η ασφαλιστική επιχείρηση να μην είναι σε θέση να προβούν σε εξατομικευμένη σύσταση συμμορφούμενοι με τα πρότυπα παροχής υπηρεσιών του παρόντος νόμου, και στην περίπτωση που δεν τερματιστεί εξαιτίας αυτού του λόγου η διαδικασία της προώθησης του προϊόντος, τότε ο διαμεσολαβητής ή η ασφαλιστική επιχείρηση υποχρεούνται, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 5 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2017/2359 της Επιτροπής, να απέχουν από την παροχή οποιασδήποτε εξατομικευμένης σύστασης. Η απαγόρευση αυτή προστατεύει τόσο τον πελάτη, από τη λήψη μιας κακής επαγγελματικής συμβουλής, όσο και τον επαγγελματία, από την επαγγελματική αστική ευθύνη που συνεπάγεται το ενδεχόμενο παροχής κακής συμβουλής στον πελάτη. Η αποχή από την παροχή συμβουλής γνωστοποιείται εγγράφως στον πελάτη, σύμφωνα με την περιπτ. α) της παρ. 5 του άρθρου 40 του παρόντος, ώστε να είναι απολύτως διαφανής ο λόγος που η

συναλλαγή δεν εξελίσσεται σύμφωνα με την κατά νόμο προβλεπόμενη διαδικασία (παροχή συμβουλής). Αν ο πελάτης επιθυμεί παρόλα αυτά να προχωρήσει στη σύναψη της συγκεκριμένης ασφαλιστικής σύμβασης, ο διαμεσολαβητής ή η ασφαλιστική επιχείρηση προβαίνουν, βάσει των διαθέσιμων από τον πελάτη στοιχείων, σε αξιολόγηση συμβατότητας και σε περίπτωση που αυτή δεν προκύψει, προειδοποιούν σχετικά τον πελάτη.

Στην **παρ. 7** δίδεται η δυνατότητα στην εποπτική αρχή να προβεί στην τυποποίηση της Δήλωσης Αξιολόγησης Καταλληλότητας προϊόντος. Εξυπακούεται ότι σχετική πρωτοβουλία «τυποποίησης» με πρωτοβουλία των φορέων της ασφαλιστικής αγοράς δεν αποκλείεται, δυνάμει της εν λόγω ρύθμισης.

Κεφάλαιο Ζ'

Με το **άρθρο 41 παρ. 1**, σε συνέπεια με τα οριζόμενα στο Κεφάλαιο Β του παρόντος νόμου, καθορίζεται ότι η αρμόδια αρχή για την επιβολή των κάθε είδους διοικητικών κυρώσεων, προστίμων και μέτρων που προβλέπονται στον παρόντα νόμο είναι η εποπτική και δη η Τράπεζα της Ελλάδος στην οποία και έχει ανατεθεί κατά τον Ν. 4364/2016 η εποπτεία της ασφαλιστικής αγοράς. Η διάταξη προβλέπει τη δυνατότητα της εποπτικής αρχής να ενεργεί είτε αυτοτελώς, είτε σε συνεργασία με άλλες Αρχές, εθνικές ή ενωσιακές, διοικητικές ή δικαστικές, κρίνοντας η ίδια κατά περίπτωση τον κατάλληλο τρόπο.

Στην **παρ. 2** διευκρινίζεται ότι οι επιβληθσόμενες κυρώσεις απευθύνονται όχι μόνον εναντίον του ασφαλιστικού διαμεσολαβητή - νομικού προσώπου που προέβη στην παράβαση, αλλά και του νομίμου εκπροσώπου του ατομικά.

Στην **παρ. 3**, επεκτείνεται η ευθύνη για την παράβαση του παρόντος πέραν από την ίδια την ασφαλιστική επιχείρηση, σε όλα τα κατ' άρθρο 29 παρ. 2 του ν. 4364/2016 μέλη της διοίκησής της, που εν προκειμένω περιλαμβάνουν και το/τα πρόσωπο/α που έχει/ουν ειδικά εξουσιοδοτηθεί για την διαχείριση της δραστηριότητας της διανομής των ασφαλιστικών προϊόντων κατ' άρθρο 23 παρ. 3 του ν.4364/2016, και διευκρινίζεται ότι οι κυρώσεις και τα μέτρα επιβάλλονται και εναντίον κάθε άλλου προσώπου που φέρει την ευθύνη ή προέβη στην παράβαση, όπως για παράδειγμα σε διευθυντικά στελέχη, υπαλλήλους, εξωτερικούς συνεργάτες κ.λ.π., που με πράξεις ή παραλείψεις τους συνέπραξαν στην παράβαση των προβλέψεων του παρόντος νόμου.

Το **άρθρο 42** εισάγει τον κανόνα της καταρχήν δημοσίευσης των κυρώσεων, για λόγους διαφάνειας αλλά και για σκοπούς γενικής και ειδικής πρόληψης. Η δημοσίευση μπορεί να αναβληθεί ή να ματαιωθεί, κατά την κρίση της εποπτικής αρχής, εφόσον συντρέχουν οι αναφερόμενες στην διάταξη προϋποθέσεις.

Το **άρθρο 43** ενσωματώνει το **άρθρο 33 της Οδηγίας**. Η διατύπωση του υποκειμενικού πεδίου εφαρμογής της εν λόγω διάταξης, που ρητά περιλαμβάνει και τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, σε συνδυασμό με την τροποποίηση του άρθρου 256 παρ. 3 του ν. 4364/2016 που προβλέπεται στο άρθρο 47 παρ. 2 του παρόντος, αποσκοπεί στην αποφυγή αλληλοκαλυπτόμενων διατάξεων και στην επίτευξη της μέγιστης δυνατής ασφάλειας δικαίου.

Συγκεκριμένα, για κάθε περίπτωση παράβασης που αφορά είτε τον παρόντα νόμο, είτε τις κατ' εξουσιοδότησή του Πράξεις, είτε την εν γένει νομοθεσία, εθνική και ενωσιακή, που διέπει τη δραστηριότητα της ασφαλιστικής διαμεσολάβησης και διανομής (αντ)ασφαλιστικών προϊόντων, οι κυρώσεις επιβάλλονται με βάση τις διατάξεις του παρόντος νόμου, ακόμη και αν την παράβαση διέπραξε ασφαλιστική επιχείρηση. Μοναδική παρέκκλιση αποτελεί η παρ. 4 του εν λόγω άρθρου 43, που συνδέει την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου με τις οποίες εισάγονται οργανωτικές υποχρεώσεις για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, με τις διατάξεις του ν. 4364/2016 περί των εν γένει προϋποθέσεων εσωτερικής διακυβέρνησης των ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Και τούτο διότι η ασφαλιστική επιχείρηση αποτελεί ενιαίο φορέα είτε αναλαμβάνει ασφαλιστικό κίνδυνο είτε διανέμει ασφαλιστικά προϊόντα, και η αντιμετώπισή του δεν μπορεί παρά να είναι συνεπής με το ν. 4364/2016, που πρωτίστως διέπει την εσωτερική οργάνωση και λειτουργία της.

Στην **παρ. 1** περιγράφονται οι κυριότερες παραβάσεις του παρόντα νόμου. Στην **παρ. 2** προβλέπονται οι κυρώσεις για την παράβαση των υποχρεώσεων δεοντολογίας και ενημέρωσης έναντι του πελάτη, ειδικά κατά την πώληση βασιζομένων σε ασφάλιση επενδυτικών προϊόντων.

Στην **παρ. 3** περιγράφονται οι κυρώσεις των λοιπών παραβάσεων της παρ. 1. Η εν λόγω ρύθμιση περιέλαβε, επιπλέον των προβλέψεων της Οδηγίας που περιορίζονταν στην επίπληξη και την αφαίρεση της άδειας, την δυνατότητα επιβολής διοικητικών προστίμων, με ξεχωριστή πρόβλεψη μεταξύ φυσικών και νομικών προσώπων, προκειμένου να υπάρχει ομοιομορφία με την παρ. 2. Ωστόσο, το ύψος των προστίμων διαφοροποιείται από τα προβλεπόμενα στην παρ. 2, προκειμένου να καταδειχθεί η σπουδαιότητα που αποδίδεται στην τήρηση των υποχρεώσεων που αφορούν στα βασιζόμενα σε ασφάλιση επενδυτικά προϊόντα.

Στην περ. γ) της παρ. 2 και στην περ. β) της παρ. 3, προβλέπεται για πρώτη φορά η δυνατότητα της εποπτικής αρχής να διαγράφει από το Μητρώο διαμεσολαβητή, ο οποίος παραβαίνει τις εκ του νόμου υποχρεώσεις του. Η διαγραφή συντελείται με μόνη την απόφαση της εποπτικής αρχής, που είναι άμεσα εκτελεστή, κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο για την έναρξη των κατά νόμο προθεσμιών προσβολής της και διαβιβάζεται στο αρμόδιο κατά τόπον Επιμελητήριο, το οποίο έχει υπηρεσιακό καθήκον να εκτελέσει την υλική ενέργεια διαγραφής του διαμεσολαβητή από το Μητρώο εντός της προβλεπόμενης στη διάταξη προθεσμίας, χωρίς να μεσολαβήσει οποιαδήποτε άλλη εκ μέρους του διοικητική ή άλλη ενέργεια. Η δυνατότητα αυτή της εποπτικής αρχής ουδόλως συγκρούεται με την αρμοδιότητα του Επιμελητηρίου να προβαίνει σε διαγραφή του διαμεσολαβητή, όταν παύουν να πληρούνται οι προϋποθέσεις των άρθρων 21, 22 και 23 του παρόντος νόμου, διότι η αρμοδιότητα του Επιμελητηρίου συνδέεται με την προσκομιδή ή μη, εμπροθέσμως ή μη, συγκεκριμένων δικαιολογητικών εγγράφων, ενώ η αρμοδιότητα της εποπτικής αρχής εκ του παρόντος Κεφαλαίου συνίσταται στην ουσιαστική εποπτική αξιολόγηση της συμπεριφοράς του εποπτευόμενου.

Η **παρ. 4** προβλέπει τις κυρώσεις σε βάρος ασφαλιστικών επιχειρήσεων που παραβαίνουν τις οργανωτικές τους υποχρεώσεις εκ του παρόντος νόμου και ιδίως των εκεί αναφερόμενων διατάξεων του παρόντος νόμου, ώστε από τον συνδυασμό των διατάξεων αυτών και του

άρθρου 30 του ν. 4364/2016, καθίσταται προφανές πως για την τήρηση αυτών των διατάξεων οι (αντ)ασφαλιστικές επιχειρήσεις υπόκεινται και στις διατάξεις του ν. 4364/2016 περί του συστήματος διακυβέρνησης.

Οι **παρ. 5 και 6** προβλέπουν κυρώσεις για περιστατικά παρακώλυσης του εποπτικού ελέγχου ή για τυχόν άλλες περιπτώσεις παραβάσεων, που δεν έχουν ρητά προβλεφθεί στις παρ. 1, 2, 3 και 4 του παρόντος άρθρου. Η **παρ. 7** προβλέπει ότι τα επιβαλλόμενα πρόστιμα αποτελούν δημόσιο έσοδο και εισπράττονται με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων.

Το **άρθρο 44** ενσωματώνει τις προβλέψεις του άρθρου 34 της Οδηγίας και, επιπλέον, περιλαμβάνει ορισμένα εκ των κριτηρίων του άρθρου 256 παρ. 6 του ν. 4364/2016, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι επιβληθησόμενες κυρώσεις θα ικανοποιούν την αρχή της αναλογικότητας.

Το **άρθρο 45** εξουσιοδοτεί την εποπτική αρχή να θεσπίσει εσωτερική διαδικασία για την ενθάρρυνση αναφορών από υπαλλήλους, συνεργάτες και προστηθέντες διανομένων σχετικών με παραβάσεις του παρόντος νόμου, των κατ' εξουσιοδότησή του αποφάσεων και της εν γένει νομοθεσίας, εθνικής και ενωσιακής, που διέπει τη δραστηριότητα της ασφαλιστικής διαμεσολάβησης.

Τέλος, το **άρθρο 46** προβλέπει την αρμοδιότητα της εποπτικής αρχής να μεταφέρει τις σχετικές περί κυρώσεων πληροφορίες στην ΕΑΑΕΣ, για την άσκηση των εκ του Κανονισμού 1094/2010 αρμοδιοτήτων της.

Κεφάλαιο Η'

Με το **άρθρο 47** παρ. 1 καταργούνται τα προηγούμενα νομοθετήματα που ρύθμισαν τη δραστηριότητα της ασφαλιστικής διαμεσολάβησης.

Με την **παρ. 2** διαγράφεται η φράση «και ασφαλιστικής και αντασφαλιστικής διαμεσολάβησης» από το τελευταίο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 256 του ν. 4364/2016. Ο παρών νόμος είναι ειδικότερος για το ζήτημα της διανομής, νεώτερος του ν. 4364/2016 και ενσωματώνει τις κυρώσεις της Οδηγίας 2016/97. Με την εν λόγω τροποποίηση καθίσταται απολύτως σαφές ότι οι περί κυρώσεων διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται μόνον για παραβάσεις που αφορούν στην άσκηση της δραστηριότητας διανομής των (αντ)ασφαλιστικών προϊόντων, ενώ για κάθε άλλη παράβαση της εν γένει ασφαλιστικής νομοθεσίας, όπως για παράδειγμα του ν. 2496/1997, εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 4364/2016.

Με την **παρ. 3** τροποποιείται η υπουργική απόφαση Κ4-155/1985 (ΦΕΚ 114/16.01.1986 ΤΑΕ-ΕΠΕ) για λόγους εναρμόνισης με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.

Συγκεκριμένα, οι καταργούμενες και τροποποιούμενες διατάξεις της ως άνω υπουργικής απόφασης απηχούσαν την αρμοδιότητα του κράτους να καθορίζει τα τιμολόγια του κλάδου

10 για την υποχρεωτική ασφάλιση της αστικής ευθύνης από την κυκλοφορία οχημάτων, με τρόπο υποχρεωτικό για τους φορείς της ασφαλιστικής αγοράς. Η απελευθέρωση των σχετικών τιμολογίων επήλθε ήδη με το π.δ. 252/1996 (Α' 186), συνεπεία της οποίας οι με το παρόν καταργούμενες διατάξεις έχουν ήδη περιέλθει σε αχρησία. Η ανάγκη για σαφήνεια και ασφάλεια δικαίου, και η ανάγκη της ασφαλιστικής αγοράς να διατηρήσει το σύστημα της εν λόγω υπουργικής απόφασης για την εξαγωγή στατιστικών στοιχείων, για τη βέλτιστη διαχείριση του λειτουργικού κινδύνου, συνδεδεμένου ενίοτε με το φαινόμενο της ασφαλιστικής εξαπάτησης, και κατ' επέκταση για τη διασφάλιση της φερεγγυότητας των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον κοινωνικά ευαίσθητο κλάδο της υποχρεωτικής ασφάλισης αστικής ευθύνης από την κυκλοφορία αυτοκινήτου, επιβάλλουν την επικαιροποίηση των διατάξεων της εν λόγω Υπουργικής Απόφασης στις συνθήκες ελεύθερου ανταγωνισμού, που επικρατούν σήμερα.

Με την **παρ. 4** επέρχονται οι απαραίτητες τροποποιήσεις στο π.δ. 237/1986 (Α' 110). Ειδικότερα, καταργείται η διάταξη του άρθρου 19 παρ. 1 του π.δ. 237/1986, που προέβλεπε ότι, σε περίπτωση ανάκλησης της άδειας ασφαλιστικής επιχείρησης, το Επικουρικό Κεφάλαιο είχε δικαίωμα αναγωγής μέχρι το ποσό των 1.500 ευρώ, εναντίον των διαμεσολαβητών που διαμεσολάβησαν στη σύναψη συμβάσεων με την εν λόγω ασφαλιστική επιχείρηση, ιδίως αν το έκαναν με δόλο, εκτός αν οι διαμεσολαβητές αποδείξουν ότι δεν γνώριζαν ούτε μπορούσαν να γνωρίζουν, οσηδήποτε επιμέλεια και αν επέδειξαν, την επικείμενη ανάκληση της άδειας. Η εν λόγω διάταξη είναι εξαιρετικά ασαφής ως προς τη χρονική της έκταση, αφού δεν προσδιορίζει κάποια «ύποπτη περίοδο» μέσα στην οποία ενδέχεται να έλαβαν χώρα τέτοιες δραστηριότητες εκ μέρους του ασφαλιστικού διαμεσολαβητή. Επίσης, δεν είναι σαφές ποιο είναι το όφελος του διαμεσολαβητή από αυτήν την ενέργεια, ώστε να έχει «δόλο» στην εκτέλεσή της. Ακόμη, δεν είναι δυνατόν να υποτεθεί ή να αποδειχθεί με ασφάλεια η βέβαιη γνώση του διαμεσολαβητή για την επικείμενη ανάκληση της άδειας, αφού τα σχετικά εποπτικά μέτρα, κατά πάγια πρακτική, δεν «προαναγγέλλονται» προς τους φορείς της ασφαλιστικής αγοράς.

Με την **παρ. 5** προστίθεται νέα παρ. 8 στο άρθρο 19 του Ν. 4364/2016 σχετικά με την διαδικασία καταγγελιών ενώπιον της εποπτικής αρχής.

Με το **άρθρο 48** επιδιώκεται η ομαλή μετάβαση από τις ισχύουσες πριν τον παρόντα νόμο κατηγορίες, στις προβλεπόμενες στο άρθρο 19 κατηγορίες ασφαλιστικής διαμεσολάβησης, και ταυτόχρονα η μηχανογραφική τακτοποίηση των εγγραφών των Ειδικών Μητρώων σε συμμόρφωση με τις προβλέψεις του παρόντος περί ασυμβιβάστων, η σκοπιμότητα των οποίων αναπτύχθηκε παραπάνω.

Για την μηχανογραφική συγχώνευση, οι εγγεγραμμένοι δεν απαιτείται να προσκομίσουν κανένα πρόσθετο δικαιολογητικό. Για όσους δεν διαθέτουν ούτε επαρκή επαγγελματική εμπειρία, στην **παρ. 3** περιλαμβάνονται παρεκκλίσεις σχετικώς με την αυτόματη κατ' ουσίαν μετονομασία τους. Εξυπακούεται ότι όσοι επιθυμούν την άμεση ένταξή τους στην νέα κατηγορία του ασφαλιστικού πράκτορα μπορούν να το αιτηθούν, αφού προσκομίσουν την απαιτούμενη πιστοποίηση γνώσεων για την κατηγορία αυτή, κατά τις διατάξεις του νόμου αυτού.

Επίσης, με την παρ. 3 ο μέγιστος αριθμός των εγγεγραμμένων στην κατηγορία του ασφαλιστικού συμβούλου από 1.1.2017 μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου οριστικοποιείται.

Με το **άρθρο 49** εισάγεται το Παράρτημα XIII ως αναπόσπαστο τμήμα του νόμου για τις ελάχιστες απαιτήσεις επαγγελματικών γνώσεων και ικανοτήτων των διαμεσολαβητών.

Τέλος, **στο άρθρο 50** προβλέπεται η έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου από τις 30.9.2018, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο άρθρο 48.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Άρθρο 51

Οι οικοπεδούχοι, στο πλαίσιο της εργολαβικής σύμβασης και του οικείου προσυμφώνου, στερούνται επί της ουσίας της εξουσίας διάθεσης αυτού, μολονότι διατηρούν το εμπράγματο δικαίωμα της κυριότητας ποσοστών εξ αδιαιρέτου επί του οικοπέδου. Τούτο το δικαίωμα ανήκει στον εργολάβο, ο οποίος θα ανεύρει τον αγοραστή, θα υποδείξει στον οικοπεδούχο το πρόσωπο αυτού, θα συμβληθεί, ενοχικά, ως τρίτο πρόσωπο της σύμβασης και θα εισπράξει το τίμημα της μεταβίβασης. Οι οικοπεδούχοι δεν εισπράττουν το τίμημα της μεταβίβασης (πωλήσεως), το οποίο, στη πράξη, εισπράττει ο εργολάβος. Το Δημόσιο δεν θα μπορέσει επί της ουσίας να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις του από το ως άνω εξ αδιαιρέτου εμπράγματο δικαίωμα επί ακινήτου, καθώς δεν θα μπορέσει στην πραγματικότητα να το ρευστοποιήσει με πλειστηριασμό (σημαντική δυσχέρεια στην ανεύρεση υπερθεματιστή). Με την προτεινόμενη διάταξη, προτείνεται, το βάρος της υποχρέωσης προσκόμισης αποδεικτικού ενημερότητας να «μεταφερθεί» από τον οικοπεδούχο στον εν τοις πράγμασι μεταβιβάζοντα, τον εργολάβο.

Άρθρο 52

Με την προτεινόμενη διάταξη τροποποιείται η διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 40 του ν. 4174/2013 «Φορολογικές Διαδικασίες και άλλες διατάξεις» (Α' 170).

Ειδικότερα, διευρύνονται οι φορείς στους οποίους δύναται να ανατεθεί η είσπραξη των φορολογικών και λοιπών εσόδων του Δημοσίου τα οποία εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, Α' 170), κατόπιν απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε). Με όμοια απόφαση ρυθμίζεται και κάθε ζήτημα σχετικά με τον τρόπο και τη διαδικασία είσπραξης και απόδοσης των εισπραττόμενων ποσών, τις αμοιβές των φορέων είσπραξης καθώς και τον έλεγχο αυτής.

Η δυνατότητα αποπληρωμής των εν λόγω οφειλών σε περισσότερους φορείς είσπραξης κρίνεται σκόπιμη, ιδίως μετά τη θέση σε ισχύ του ν. 4537/2018, με τον οποίο ενσωματώθηκε στην

ελληνική νομοθεσία η Οδηγία 2015/2366/ΕΕ, εξασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτό την ίση μεταχείριση μεταξύ των νομίμως αδειοδοτημένων Παρόχων Υπηρεσιών Πληρωμών, στο πλαίσιο της δραστηριοποίησής τους στην παροχή υπηρεσιών πληρωμών. Παράλληλα επιτυγχάνεται η καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών και των επιχειρήσεων, μέσω της ταχύτερης και πιο ευέλικτης είσπραξης των δημοσίων εσόδων από περισσότερους φορείς.

Άρθρο 53

Με την προτεινόμενη διάταξη προστίθενται εδάφια στην παρ. 1 του άρθρου 2 του ν.δ. 356/1974 «Περί Κώδικος Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων» (Α' 90).

Ειδικότερα, προβλέπεται ότι, η είσπραξη των δημοσίων εσόδων η οποία ανήκει στην αρμοδιότητα της Φορολογικής Διοίκησης και διενεργείται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων, δύναται να ανατεθεί σε τρίτους φορείς είσπραξης, κατόπιν απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. Με όμοια απόφαση ρυθμίζεται και κάθε ζήτημα σχετικά με τον τρόπο και τη διαδικασία είσπραξης και απόδοσης των εισπραττόμενων ποσών, τις αμοιβές των φορέων είσπραξης καθώς και τον έλεγχο αυτής.

Η δυνατότητα αποπληρωμής των εν λόγω οφειλών σε περισσότερους φορείς είσπραξης κρίνεται σκόπιμη, ιδίως μετά τη θέση σε ισχύ του ν. 4537/2018, με τον οποίο ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία η Οδηγία 2015/2366/ΕΕ, εξασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτό την ίση μεταχείριση μεταξύ των νομίμως αδειοδοτημένων Παρόχων Υπηρεσιών Πληρωμών, στο πλαίσιο της δραστηριοποίησής τους στην παροχή υπηρεσιών πληρωμών. Παράλληλα επιτυγχάνεται η καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών και των επιχειρήσεων, μέσω της ταχύτερης και πιο ευέλικτης είσπραξης των δημοσίων εσόδων από περισσότερους φορείς.

Άρθρο 54

Με την προτεινόμενη ρύθμιση προστίθεται στο κείμενο της περίπτωσης ια' της παραγράφου 1 του άρθρου 54 του ν. 4174/2013 νέα διαδικαστική παράβαση για την έκδοση στοιχείων λιανικής πώλησης από εγκεκριμένο και μη δηλωμένο φορολογικό ηλεκτρονικό μηχανισμό, για την οποία επιβάλλεται το πρόστιμο της περίπτωσης στ' της παραγράφου 2 του άρθρου 54 του ν. 4174/2013, ήτοι πεντακόσια (500) ευρώ ανά φορολογικό έλεγχο. Η προσθήκη της παράβασης αυτής κρίνεται σκόπιμη για την αποτροπή της χρήσης μη δηλωμένων φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών για την έκδοση των στοιχείων λιανικής πώλησης και την αντιμετώπιση των σχετικών φαινομένων φοροδιαφυγής.

Άρθρο 55

Η προτεινόμενη διάταξη αφορά νομοτεχνική βελτίωση της προς αντικατάσταση διάταξης, ώστε με τη νέα διατύπωση να γίνεται σαφής η βούληση του νομοθέτη να επιβάλλεται πρόστιμο σε όλες τις περιπτώσεις στις οποίες δεν έχουν τηρηθεί όσα προβλέπονται στο άρθρο 54Α του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας και όχι μόνο για όσες παραβάσεις αφορούν μεταβιβαστικά συμβόλαια με αντικείμενο ακίνητο.

Άρθρο 56

Με την εν λόγω διάταξη εντάσσεται το προβλεπόμενο στις διατάξεις του άρθρου 30 του ν. 3846/2010 (Α' 66) ποσοστό 5% επί των εισπραττόμενων νοσηλίων από τις ιδιωτικές Μονάδες Χρόνιας Αιμοκάθαρσης στο Παράρτημα του ν. 4174/2013 και κατά τον τρόπο αυτό εξασφαλίζεται η ομοιομορφία, ως προς την τηρούμενη διαδικασία προσδιορισμού και είσπραξης της ανωτέρω επιβάρυνσης καθώς και τις επιβαλλόμενες διοικητικές κυρώσεις με τα λοιπά έσοδα του Δημοσίου, για τα οποία εφαρμόζεται ο ν. 4174/2013.

Άρθρο 57

Με την προτεινόμενη διάταξη, προβλέπεται η δυνατότητα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) να λαμβάνει, με τρόπο μαζικό και αυτοματοποιημένο, στοιχεία και πληροφορίες που αφορούν σε τραπεζικούς λογαριασμούς, λογαριασμούς πληρωμών, επενδυτικών προϊόντων και δανειακές συμβάσεις ελεγχόμενων από την Α.Α.Δ.Ε. φυσικών ή νομικών προσώπων και οντοτήτων από τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα, συμπεριλαμβανομένων των υποκαταστημάτων των αλλοδαπών Πιστωτικών Ιδρυμάτων, των υπό εκκαθάριση πιστωτικών ιδρυμάτων, των ιδρυμάτων πληρωμών και των ιδρυμάτων έκδοσης ηλεκτρονικού χρήματος που παρέχουν και εκτελούν υπηρεσίες πληρωμών στην Ελλάδα, καθώς και από τις εποπτευόμενες από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς επενδυτικές εταιρείες.

Τα στοιχεία και οι πληροφορίες που διαβιβάζουν τα υπόχρεα πρόσωπα, τηρούνται σε βάση δεδομένων της Α.Α.Δ.Ε. μέχρι την παραγραφή του δικαιώματος της Φορολογικής Διοίκησης να βεβαιώσει φόρο στη βάση των σχετικών προς έλεγχο υποθέσεων και προωθούνται κατόπιν επεξεργασίας στις ελεγκτικές υπηρεσίες της Α.Α.Δ.Ε. με ασφάλεια και ταχύτητα μέσω ειδικής μηχανογραφικής εφαρμογής.

Στόχο της διάταξης αποτελεί η ταχεία λήψη και επεξεργασία στοιχείων και πληροφοριών που αφορούν σε ελεγχόμενα πρόσωπα, κατά τρόπο τυποποιημένο και ενιαίο, προκειμένου να καταστεί αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη η φορολογική ελεγκτική διαδικασία, με τελικό σκοπό την περιστολή της φοροδιαφυγής, την προαγωγή του δημοσίου συμφέροντος και την εμπέδωση της φορολογικής δικαιοσύνης.

Η διαδικασία διαβίβασης των αιτημάτων προς τα υπόχρεα πρόσωπα, της αποστολής των στοιχείων και πληροφοριών από τα πρόσωπα αυτά προς την Α.Α.Δ.Ε, καθώς και της συνολικής διαχείρισης των στοιχείων και πληροφοριών από την Α.Α.Δ.Ε. διενεργείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων [(ΕΕ)2016/679 της 27ης Απριλίου 2016, EL L 119/1 της 4.5.2016] ,

Άρθρο 58

Με την τροποποίηση του Κεφαλαίου Α' ΑΓΑΘΑ του Παραρτήματος ΙΙΙ του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) επεκτείνεται το πεδίο εφαρμογής του υπερμειωμένου

συντελεστή Φ.Π.Α. στα λευκά μαστούνια πορείας και στις γραφομηχανές με χαρακτήρες Braille. Με τις διατάξεις αυτές, οι οποίες προτείνονται κατ' εφαρμογή δυνατότητας που παρέχεται από την οδηγία Φ.Π.Α., επιδιώκεται μείωση της επιβάρυνσης των ατόμων με αναπηρία όρασης για την προμήθεια βοηθητικών οργάνων και συσκευών, συγκεκριμένα για την προμήθεια λευκών μαστουινιών και γραφομηχανών με χαρακτήρες Braille, με την μετάταξη των ανωτέρω αγαθών στον υπερμειωμένο συντελεστή Φ.Π.Α., έξι τοις εκατό (6%), από τον μειωμένο συντελεστή (13%), που ισχύει γι' αυτά σήμερα.

Άρθρο 59

Με την προτεινόμενη διάταξη γίνεται εναρμόνιση με την αριθμ. 330/2018 απόφαση του Β' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, με την οποία κρίθηκε ότι, εφόσον δεν συντρέχει λόγος και μάλιστα προφανής λόγος δημοσίου συμφέροντος που να δικαιολογεί την υποχρεωτική υποβολή κοινής δήλωσης φόρου εισοδήματος των συζύγων, η διάταξη του άρθρου 67 παρ.4 του Κ.Φ.Ε. (ν.4172/2013, Α' 167) έχει την έννοια ότι ο σύζυγος υποβάλλει κατ' αρχήν κοινή δήλωση και για το εισόδημα της συζύγου του, εφόσον αμφότεροι οι σύζυγοι συναινούν, συναίνεση η οποία μπορεί να αποτυπώνεται και στην υποβολή, καθ' εαυτήν, της κοινής δήλωσης, ενώ στην αντίθετη περίπτωση, όταν δηλαδή διατυπώνεται ρητώς η έλλειψη τέτοιας συναίνεσης από έναν έστω από τους συζύγους, οι σύζυγοι διατηρούν το δικαίωμά τους να υποβάλλουν αυτοτελώς δηλώσεις φόρου για τα εισοδήματά τους.

Συνεπώς, οι σύζυγοι δεν απαιτείται να δηλώσουν στη Φορολογική Διοίκηση τη συναίνεσή τους για κοινή δήλωση, αφού αυτή εκδηλώνεται με μόνη την υποβολή της κοινής δήλωσης. Αντίθετα, όταν ο ένας εκ των δύο αιτηθεί χωριστής δήλωσης, τότε θα υποβάλλονται χωριστές δηλώσεις και για τους δύο συζύγους.

Για την ομαλή εξέλιξη της διαδικασίας υποβολής των φορολογικών δηλώσεων απαιτείται η δήλωση για υποβολή χωριστών δηλώσεων να υποβάλλεται εγκαίρως στη Φορολογική Διοίκηση, να είναι ανέκκλητη για το έτος στο οποίο αφορά και να είναι δεσμευτική και για τον άλλο σύζυγο, καλύπτει δε και τις τυχόν τροποποιητικές δηλώσεις που ήθελε υποβληθούν.

Επισημαίνεται ότι με τις προτεινόμενες διατάξεις η οφειλή για φόρο, τέλη και εισφορές, που αναλογούν στα εισοδήματά των συζύγων βεβαιώνεται χωριστά σε κάθε περίπτωση, είτε δηλαδή υποβάλλεται κοινή δήλωση είτε υποβάλλονται χωριστές δηλώσεις από τους συζύγους και η ευθύνη της καταβολής βαρύνει χωριστά κάθε σύζυγο. Τέλος, με τις διατάξεις αυτές ρυθμίζονται τα θέματα των εξαρτώμενων μελών καθώς και των τεκμαρτών δαπανών για τις περιπτώσεις που υποβάλλονται χωριστές δηλώσεις συζύγων, στις οποίες ουσιαστικά θα έχουν εφαρμογή τα περί ατομικών δηλώσεων.

Άρθρο 60

Η προτεινόμενη ρύθμιση καθίσταται αναγκαία για την υλοποίηση μηχανογραφικής εφαρμογής για την ηλεκτρονική υποβολή των δηλώσεων φόρου για χρηματικές δωρεές/γονικές παροχές, δεδομένου ότι μέχρι σήμερα οι τροποποιούμενες διατάξεις βασιζόνταν στη χειρόγραφη υποβολή δηλώσεων.

Άρθρο 61

Με την προτεινόμενη ρύθμιση παρατείνεται ο χρόνος της γενικής παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου να επιβάλλει φόρους και πρόστιμα στις υποθέσεις φορολογίας κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών, προικών και κερδών από τυχερά παίγνια, από το τέλος του έτους 1994, όπως προβλέπεται σήμερα, στο τέλος του έτους 2003, ούτως ώστε για τις υποθέσεις αυτές να μην απαιτείται στο εξής η προσκόμιση του πιστοποιητικού του άρθρου 105 του Κώδικα και να μην μπορεί να επιβληθεί πλέον κανένας φόρος ή πρόστιμο. Η παράταση του χρόνου της γενικής παραγραφής είναι απολύτως αναγκαία και θα επιλύσει δυσλειτουργίες ιδίως μετά την εφαρμογή του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, οι διατάξεις του οποίου μάλιστα προβλέπουν ιδιαίτερα σύντομο χρόνο παραγραφής. Άλλωστε, σε τακτά χρονικά διαστήματα μέχρι σήμερα η Φορολογική Διοίκηση προβαίνει σε παράταση του χρόνου της γενικής παραγραφής της παραγράφου 5 του άρθρου 102 του Κώδικα, προκειμένου αφενός να περιοριστεί η ενασχόληση των Δ.Ο.Υ. με παλιές υποθέσεις, που δεν παρουσιάζουν πλέον ιδιαίτερο φορολογικό ενδιαφέρον, και αφετέρου να απαλλαγούν οι φορολογούμενοι από την υποχρέωση λήψης πιστοποιητικού για τόσο παλιές υποθέσεις.

Άρθρο 62

Με την προτεινόμενη ρύθμιση τροποποιούνται τα άρθρα 72, 73 και 78 του ν.2960/2001 (Α' 265), με σκοπό : α) την ενσωμάτωση της Εκτελεστικής Απόφασης (ΕΕ) 2018/552 της Επιτροπής της 6^{ης} Απριλίου 2018 για την επικαιροποίηση των παραπομπών της Οδηγίας 2003/96/ΕΚ του Συμβουλίου στους κωδικούς της Συνδυασμένης Ονοματολογίας (Σ.Ο.) για ορισμένα προϊόντα (ΕΛ L 91/27 της 9.4.2018), και β) την εν γένει ευθυγράμμιση με τον Κανονισμό (ΕΟΚ) 2658/87 του Συμβουλίου της 23^{ης} Ιουλίου 1987 για τη δασμολογική και στατιστική ονοματολογία και το κοινό δασμολόγιο (ΕΕ L 256/1 της 7.9.1987), όπως τροποποιήθηκε με τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2017/1925 της Επιτροπής της 12^{ης} Οκτωβρίου 2017 (ΕΛ L 282/1 της 31.10.2017) και ισχύει.

Οι ανωτέρω ρυθμίσεις εντάσσονται στο πλαίσιο της εναρμόνισης κι ευθυγράμμισης της εθνικής μας νομοθεσίας με το ενωσιακό δίκαιο κι επιβάλλονται για λόγους ομοιομορφίας και ασφάλειας δικαίου.

Ειδικότερα, η τροποποίηση των εν λόγω άρθρων είναι απαραίτητη για την αντικατάσταση των αναφορών του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα (Ε.Τ.Κ.) σε μη ενεργούς Κωδικούς Σ.Ο. ενεργειακών προϊόντων με τους αντιστοίχως ισχύοντες Κωδικούς, όπως αυτοί αποτυπώνονται στον Κανονισμό (ΕΟΚ) 2658/87 του Συμβουλίου για τη δασμολογική και στατιστική ονοματολογία και το κοινό δασμολόγιο, όπως τροποποιήθηκε με τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2017/1925 της Επιτροπής της 12^{ης} Οκτωβρίου 2017 και ισχύει.

Επιπλέον, καθώς οι τροποποιούμενες διατάξεις του Ε.Τ.Κ. αποτελούν μεταφορά στο εθνικό μας δίκαιο της Οδηγίας 2003/96/ΕΚ του Συμβουλίου της 27^{ης} Οκτωβρίου 2003 (ΕΕ L 283/1 της 31.10.2003), οι προτεινόμενες ρυθμίσεις συνιστούν κατάλληλο μέσο για την ενσωμάτωση στο εθνικό μας δίκαιο των τροποποιήσεων που επιφέρει στην ανωτέρω Οδηγία η Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 2018/552 της Επιτροπής.

Άρθρο 63

Με το παρόν άρθρο προστίθεται νέα παρ. 4^Α στο άρθρο 121 του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα (ν.2960/2001)

Ειδικότερα, με τις προτεινόμενες διατάξεις της περίπτ. α) της προστιθέμενης παραγράφου, λαμβάνεται μέριμνα, ώστε οι συντελεστές τέλους ταξινόμησης για επιβατικά αυτοκίνητα που πληρούν εκ κατασκευής τις προδιαγραφές του αμέσως προηγούμενου από το ισχύον, ως προς την ταξινόμηση, ευρωπαϊκού προτύπου εκπομπών ρύπων (Euro), τα οποία έχουν κομιστεί ή θα κομιστούν στη χώρα μας μέχρι και 31-12-2018 και για τα οποία θα έχουν κατατεθεί, μέχρι την παραπάνω ημερομηνία δηλωτικά εισαγωγής ή δηλώσεις άφιξης οχημάτων ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία εισόδου, προκειμένου για μετοικούντα πρόσωπα, να μην αυξάνονται κατά 50%, όπως προβλέπεται από την περίπτωση α) της παραγράφου 4 του ίδιου άρθρου, με την προϋπόθεση ότι μέχρι και 30-4-2019 θα έχουν βεβαιωθεί και εισπραχθεί γι' αυτά, οι οφειλόμενες φορολογικές επιβαρύνσεις, προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα διάθεσης στην αγορά, λιγότερο ρυπογόνων επιβατικών αυτοκινήτων, με ευνοϊκότερους όρους και για λόγους ομαλής μετάβασης στη νέα αντιστοίχιση συντελεστών και επικαιροποιημένων προτύπων εκπομπών ρύπων (Euro), με την εφαρμογή αυτών από 1.9.2018, σύμφωνα με τους Κανονισμούς 715/2007 και 692/2008, όπως ισχύουν.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις της περίπτ. β) της προστιθέμενης παραγράφου, λαμβάνεται πρόνοια, ώστε οι συντελεστές τέλους ταξινόμησης για επιβατικά αυτοκίνητα που δεν πληρούν εκ κατασκευής τις προδιαγραφές του ισχύοντος, ως προς την ταξινόμηση, ευρωπαϊκού προτύπου εκπομπών ρύπων (Euro) και του αμέσως προηγούμενου και δεν είναι συμβατικής τεχνολογίας, τα οποία θα κομιστούν στη χώρα μας μέχρι και 31-12-2018 και για τα οποία θα έχουν κατατεθεί, μέχρι την παραπάνω ημερομηνία δηλωτικά εισαγωγής ή δηλώσεις άφιξης οχημάτων ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία εισόδου, προκειμένου για μετοικούντα πρόσωπα, να μην αυξάνονται κατά 200%, όπως προβλέπεται από την περίπτωση β' της παραγράφου 4 του ίδιου άρθρου, αλλά κατά 50% (όπως προβλεπόταν πριν την εφαρμογή των νέων προτύπων εκπομπών ρύπων), με την προϋπόθεση ότι μέχρι και 30-4-2019 θα έχουν βεβαιωθεί και εισπραχθεί γι' αυτά, οι οφειλόμενες φορολογικές επιβαρύνσεις, για λόγους ομαλής μετάβασης στη νέα αντιστοίχιση συντελεστών και επικαιροποιημένων προτύπων εκπομπών ρύπων (Euro), με την εφαρμογή αυτών από 1.9.2018, σύμφωνα με τους Κανονισμούς 715/2007 και 692/2008, όπως ισχύουν και ενίσχυση της αγοράς, με ευνοϊκότερους όρους.

Με το τελευταίο εδάφιο εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής των προτεινομένων διατάξεων αυτοκίνητα για τα οποία το τέλος ταξινόμησης βεβαιώθηκε από 1-9-2018 μέχρι την ημερομηνία έναρξης ισχύος των διατάξεων αυτών, προκειμένου να μη επιστραφούν ήδη βεβαιωθέντα δημόσια έσοδα.

Άρθρο 64

Με τις προτεινόμενες διατάξεις της παρ. 1 τροποποιούνται το άρθρο 129 του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα, για την υποβολή Δήλωσης Άφιξης Οχήματος, και το άρθρο 137 του ίδιου νόμου για τις κυρώσεις που επιφέρει η μη υποβολή της ως άνω δήλωσης. Ειδικότερα:

Με την περ. α' της παρ. 1 του προτεινόμενου άρθρου, αντικαθίσταται η παρ. 1 του άρθρου 129, ώστε η δήλωση όλων των οχημάτων, ανεξάρτητα από τον τρόπο μεταφοράς τους, να γίνεται, αμέσως κατά την άφιξή τους στη χώρα στο πλησιέστερο στην είσοδο τελωνείο, για σκοπούς αποτελεσματικότερης παρακολούθησης της διακίνησης αυτών και διασφάλισης της έγκαιρης είσπραξης του τέλους ταξινόμησης.

Με την περ. β' της παρ. 1 του προτεινόμενου άρθρου, αντικαθίσταται η παρ. 2 του άρθρου 129, και καθορίζονται, κατά περίπτωση, τα πρόσωπα που οφείλουν να δηλώνουν τα οχήματα, όταν αυτά μεταφέρονται αυτοδύναμα ή έμφορτα. Για τις περιπτώσεις έμφορτης ή αυτοδύναμης μεταφοράς παρέχεται η δυνατότητα δήλωσης εκτός από το πρόσωπο που πραγματοποιεί την είσοδο και από άλλα πρόσωπα που είναι υπόχρεα της δήλωσης, όπως οι ιδιοκτήτες των οχημάτων, οι παραλήπτες και οι νόμιμοι αντιπρόσωποί τους, για την διευκόλυνση του εμπορίου και απλούστευση της διαδικασίας, καθόσον η δήλωση υποβάλλεται ηλεκτρονικά.

Με την περ. γ' της παρ. 1 του προτεινόμενου άρθρου, αντικαθίσταται η παρ. 3 του άρθρου 129 του ν.2960/2001 και ορίζεται υποχρέωση καθορισμού στη δήλωση άφιξης οχήματος της αναγκαίας προθεσμίας για τη μεταφορά των οχημάτων στον δηλωθέντα πρώτο τόπο προορισμού δηλαδή τον πρώτο τόπο εκφόρτωσης για οχήματα που μεταφέρονται έμφορτα και διατηρείται η σχετική πρόβλεψη ως προς τον καθορισμό προθεσμίας για τη μεταφορά των οχημάτων που μεταφέρονται αυτοδύναμα στον τελικό τόπο προορισμού έτσι ώστε να ελέγχεται η διακίνηση των οχημάτων.

Με την περ. δ' της παρ. 1 του προτεινόμενου άρθρου, διπλασιάζεται το πρόστιμο για τις περιπτώσεις μη υποβολής της δήλωσης των οχημάτων, κατά την άφιξή τους στη χώρα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 129 του ν. 2960/2001, σε μια προσπάθεια περιορισμού των καταστρατηγήσεων που έχουν παρατηρηθεί, ειδικά στις περιπτώσεις των οχημάτων που μεταφέρονται έμφορτα.

Με την παρ. 2, ορίζεται ότι οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, τίθενται σε ισχύ δύο (2) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 65

Με την προτεινόμενη ρύθμιση της παραγράφου 1 επέρχεται τροποποίηση των διατάξεων του άρθρου 132 του ν. 2960/2001, όπως ισχύει, με την οποία μετά το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 6 προστίθεται τρίτο εδάφιο, σύμφωνα με το οποίο σε περίπτωση κλοπής αυτοκινήτων που έχουν παραληφθεί με πλήρη ή μερική απαλλαγή από το τέλος ταξινόμησης και υπό την προϋπόθεση ότι παρέχεται από τις ισχύουσες διατάξεις η δυνατότητα εκ νέου χορήγησης απαλλαγής από το φόρο, για την εκ νέου υπαγωγή του δικαιούχου στο δικαίωμα, ανεξάρτητα από το χρονικό σημείο κατά το οποίο συντελείται η κλοπή, εφόσον η υποβολή του αιτήματος για την απόκτηση νέου αυτοκινήτου ατελώς γίνεται εντός του εκάστοτε περιοριστικού διαστήματος, οφείλεται το αναλογούν για το κλαπέν αυτοκίνητο τέλος ταξινόμησης, ενώ εφόσον η υποβολή του αιτήματος για την απόκτηση νέου αυτοκινήτου ατελώς γίνεται πέραν του εκάστοτε περιοριστικού διαστήματος, απαλλάσσεται ο δικαιούχος από την καταβολή του αντίστοιχου τέλους ταξινόμησης.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση της παραγράφου 2 επέρχεται τροποποίηση του άρθρου 132 του ν. 2960/2001, με την προσθήκη στην παράγραφο 7 νέου εδαφίου αναφορικά με τη δυνατότητα τελωνειακής αποδέσμευσης από τους κληρονόμους επιβατικού αυτοκινήτου που έχει παραληφθεί με απαλλαγή από το τέλος ταξινόμησης με βάση τις διατάξεις για άτομα με αναπηρίες και έχει περιέλθει στην κατοχή τους κατόπιν κληρονομικής διαδοχής, μέσω της μεταβίβασής του σε άλλο δικαιούχο της ίδιας απαλλαγής πρόσωπο χωρίς την καταβολή του τέλους ταξινόμησης και με νέα εκκίνηση του προβλεπόμενου περιοριστικού διαστήματος παρακολούθησης της ατέλειας από την ημερομηνία της μεταβίβασης.

Επίσης, με την προτεινόμενη ρύθμιση της παραγράφου 3 επέρχεται τροποποίηση των διατάξεων του άρθρου 1 της με αριθμό Δ. 697/35/20.3.90 (Β' 190) απόφασης του Υπουργού Οικονομικών, που έχει κυρωθεί νομοθετικά με την παράγραφο 2 του άρθρου 32 του ν. 1884/90 (Α' 81) και ισχύει, με την κατάργηση της παραγράφου 3, όπως έχει συμπληρωθεί με το άρθρο 65 του ν. 4370/16 (Α' 37) και ισχύει, καθώς και της παραγράφου 4 του άρθρου 1 της απόφασης αυτής.

Άρθρο 66

Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. ΔΕΦΚ Α5042638 ΕΞ2011/13.10.2011 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (Β' 2283) τα μέλη μητρώου ΔΙ.ΠΕ.ΘΕ. από την 15-10-2011 υποχρεούνται να αναγράφουν στις αποδείξεις λιανικής πώλησης πετρελαίου θέρμανσης, εκτός άλλων, και τον Α.Φ.Μ. του πελάτη. Το πρώτο διάστημα μετά την ισχύ της παραπάνω απόφασης παρατηρήθηκε ότι αρκετά μέλη μητρώου ΔΙ.ΠΕ.ΘΕ. κατά την, κατ' άρθρο 73 παρ. 2 περίπτ. α' του ν. 2960/2001(Α' 265), εμπρόθεσμη καταχώριση των παραστατικών είχαν παραλείψει να καταχωρίσουν τον Α.Φ.Μ. του πελάτη. Στις 30-11-2011 η αρμόδια υπηρεσία απέστειλε στα μέλη μήνυμα μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, με το οποίο τα ενημέρωνε ότι σε περίπτωση που μέχρι τις 10-12-2011 δεν συμπληρωθεί ορθά στο σύστημα ο Α.Φ.Μ. των πελατών, οι κινήσεις θα χαρακτηρισθούν ως ανακριβείς. Ορισμένα μέλη ΔΙ.ΠΕ.ΘΕ. εξέλαβαν την παραπάνω ημερομηνία ως καταληκτική για την ακύρωση και επανυποβολή των παραστατικών, με αποτέλεσμα να προχωρήσουν σε ακύρωση της αρχικής καταχώρισης και σε νέα καταχώριση των στοιχείων του παραστατικού, συμπεριλαμβανομένου του Α.Φ.Μ. του πελάτη, μέχρι την 10-12-2011, η οποία (καταχώριση) όμως, σε πολλές περιπτώσεις ήταν μεταγενέστερη της ημερομηνίας λήξης του 14ημέρου που προβλέπεται από την ως άνω διάταξη.

Στη συνέχεια, οι εν λόγω καταχωρίσεις συμπεριλήφθησαν ως εκπρόθεσμες στις καταστάσεις με τις εκπρόθεσμες και ανακριβείς καταχωρήσεις και στάλθηκαν στις κατά τόπο αρμόδιες τελωνειακές αρχές για την επιβολή κυρώσεων με την έκδοση σχετικών καταλογιστικών πράξεων.

Η επιβολή, όμως, κυρώσεων για εκπρόθεσμες καταχωρίσεις, στις οποίες τα μέλη μητρώου ΔΙ.ΠΕ.ΘΕ. προέβησαν προκειμένου να συμμορφωθούν στις συγκεκριμένες οδηγίες της διοίκησης, αντίκειται στις αρχές της χρηστής διοίκησης και της προστασίας του διοικουμένου.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση δίνεται η δυνατότητα ανάκλησης των κατά τα ανωτέρω εκδοθεισών καταλογιστικών πράξεων και επιστροφής των τυχόν εισπραχθέντων ποσών,

μετά από σχετική αίτηση προς τις αρμόδιες τελωνειακές αρχές των ενδιαφερομένων, οι οποίοι θα πρέπει να αποδείξουν ότι υπάγονται στη συγκεκριμένη περίπτωση.

Άρθρο 67

Με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 29 του ν.3943/2011 (Α' 66) καθιερώθηκε η δυνατότητα αντικατάστασης του εντύπου παραβόλου με το ηλεκτρονικό. Με την προτεινόμενη νομοθετική ρύθμιση σκοπείται η επέκταση της ανωτέρω δυνατότητας και σε κάθε άλλη οίκοθεν διαδικασία είσπραξης των δημοσίων εσόδων. Με τον τρόπο αυτό, θα παρέχεται η δυνατότητα στον πολίτη να καταβάλλει ηλεκτρονικά το αντίτιμο ενός διοικητικού προστίμου (π.χ. πρόστιμο πολεοδομίας, πρόστιμο τροχαίας, χρηματικές ποινές επιβαλλόμενες από δικαστήρια κτλ).

Άρθρο 68

Με το άρθρο 17 του ν. 1676/1986 (Α' 204), επιβλήθηκε σε εμπορικές εταιρείες, κοινοπραξίες, συνεταιρισμούς, ενώσεις προσώπων, κλπ φόρος στην συγκέντρωση κεφαλαίων και με το άρθρο 18 του ίδιου νόμου, ως συγκέντρωση κεφαλαίων θεωρήθηκε και υπήχθη στο φόρο και η αύξηση του κεφαλαίου των προσώπων αυτών, που γίνεται με την εισφορά περιουσιακών στοιχείων οποιουδήποτε είδους.

Με την παρούσα διάταξη, προκειμένου να τονωθεί το επενδυτικό ενδιαφέρον στον τομέα της Επιστημονικής και Τεχνολογικής Έρευνας, με απώτερο σκοπό την ταχύτερη έξοδο της ελληνικής οικονομίας από την κρίση, εισάγεται εξαίρεση από την επιβολή φόρου στη συγκέντρωση κεφαλαίου στις πράξεις της αύξησης του κεφαλαίου με μετρητά, όταν το προϊόν της αύξησης πρόκειται να διατεθεί αποκλειστικά για δαπάνες Επιστημονικής και Τεχνολογικής Έρευνας, όπως ορίζονται στο άρθρο 22 Α του ν. 4172/2013 (Α' 167) και της Κ.Υ.Α. 109343/Ι2/2017 (Β' 2351/11-07-2017). Η διάταξη δεν επηρεάζει το υποκείμενο ή το αντικείμενο του φόρου στις λοιπές περιπτώσεις που κατά το νόμο θεωρούνται συγκέντρωση κεφαλαίων και εξακολουθούν να υπάγονται στο φόρο, όπως η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με την εισφορά άλλων περιουσιακών στοιχείων, η αύξηση του ενεργητικού, το δάνειο, κοκ.

Άρθρο 69

Με τις προτεινόμενες διατάξεις επέρχονται τροποποιήσεις και συμπληρώσεις διατάξεων του ν. 2969/2001 (Α' 281).

Ειδικότερα:

Με την διάταξη της παραγράφου 1, του εν λόγω άρθρου προστίθενται στην περίπτωση β' της παραγράφου 4 του άρθρου 4 νέα εδάφια με τα οποία καθορίζεται με σαφήνεια η έννοια του κατεστραμμένου άμβικα μικρού αποσταγματοποιού (διήμερου) και προβλέπεται η σύνταξη πρωτοκόλλου καταστροφής, προκειμένου για την ενιαία και ομοιόμορφη εφαρμογή αλλά και αντιμετώπιση των οικείων επιτηδευματιών από τις αρμόδιες Αρχές.

Με την διάταξη της παραγράφου 2, αντικαθίσταται η παράγραφος 5 του άρθρου 4 σχετικά με τη χορήγηση άδειας κατασκευής και κατοχής νέου άμβικα στους αγροτικούς συνεταιρισμούς προκειμένου για τις περιπτώσεις μεταβίβασης αμβίκων σε αγροτικούς συνεταιρισμούς που προκύπτουν από τη μετατροπή των Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών σε Αγροτικούς συνεταιρισμούς βάσει διατάξεων του άρθρου 19 του ν.4015/2011 ή συγχωνεύονται με ή απορροφώνται από άλλους συνεταιρισμούς. Η διάταξη προτείνεται εν τέλει για λόγους ασφάλειας δικαίου.

Με τη διάταξη της παραγράφου 3, προστίθεται νέο εδάφιο στο τέλος της υποπαραγράφου 3 της παραγράφου Ε του άρθρου 7, παρεχομένης έτσι της δυνατότητας στο αρμόδιο τελωνείο να αρνηθεί τη χορήγηση άδειας απόσταξης ή να ανακαλέσει ήδη χορηγηθείσα σε μικρό αποσταγματοποιό (διήμερο), ο οποίος έχει υποπέσει καθ' υποτροπή – όπως αυτή ορίζεται στην προτεινόμενη κατωτέρω (παρ. 7) συμπλήρωση της σχετικής διάταξης της παραγράφου 4 του άρθρου 11 - σε παραβάσεις του εν λόγω νόμου (ν.2969/2001) ή σε παραβάσεις που τιμωρούνται με τις περί λαθρεμπορίας διατάξεις του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα. Η διάταξη προτείνεται ως ένα επιπρόσθετο, διοικητικής φύσεως, μέτρο προς αποτροπή παραβατικών πρακτικών και μάλιστα καθ' υποτροπή και εν τέλει περιστολή της φοροδιαφυγής.

Με την διάταξη της παραγράφου 4 προστίθενται νέα εδάφια στο τέλος της περίπτωσης γ' της υποπαραγράφου 8 της παραγράφου Ε του άρθρου 7, με τα οποία αφ' ενός καθορίζονται τα σημεία διάθεσης από τους ίδιους τους μικρούς αποσταγματοποιούς (διήμερους) του παραγόμενου από αυτούς προϊόντος (με λιανική πώληση) και αφ' ετέρου προβλέπεται η υποχρέωση για τις επιχειρήσεις-σημεία διάθεσης του εν λόγω προϊόντος της ανάρτησης των στοιχείων των παραγωγών – προμηθευτών τους. Η διάταξη αποσκοπεί στην ενίσχυση του αισθήματος ευθύνης των παραγωγών, αλλά και των επιχειρήσεων που διαθέτουν στην κατανάλωση το εν λόγω προϊόν.

Με την διάταξη της παραγράφου 5, καταργείται η περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 11, οι διατάξεις της οποίας προστίθενται με τη διάταξη της προτεινόμενης παραγράφου 6 ως νέα περίπτωση ιβ' στην παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου, προβλεπομένων έτσι αυστηρότερων κυρώσεων για τη συγκεκριμένη περίπτωση παραβάσεως με σκοπό την αποτροπή παραβατικών πρακτικών και την περιστολή της φοροδιαφυγής. Ακόμη, στην παράγραφο 3 του εν λόγω άρθρου 11, προστίθενται περιπτώσεις ιβ', ιγ' και ιδ' που αφορούν, αντιστοίχως, τις διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 11 (περίπτωση ιβ'), ως και τη διακίνηση ή διάθεση στην κατανάλωση καθ' οιονδήποτε τύπο ή τρόπο προϊόντος απόσταξης μικρών αποσταγματοποιών (διημέρων) και αλκοολούχων ποτών που έχουν κριθεί ως μη ασφαλή-ακατάλληλα για ανθρώπινη κατανάλωση (περιπτώσεις ιγ' και ιδ'). Οι εν λόγω διατάξεις αποσκοπούν, η μεν της περιπτώσεως ιβ' στην επιβολή αυστηρότερων κυρώσεων και την αποτροπή έτσι παραβατικών πρακτικών προς περιστολή της φοροδιαφυγής, οι δε των περιπτώσεων ιγ' και ιδ' στην αποτροπή της διάθεσης στην κατανάλωση μη ασφαλών – ακατάλληλων για ανθρώπινη κατανάλωση προϊόντων και την προστασία των καταναλωτών αλλά ταυτόχρονα και της ποιότητας και φήμης των οικείων προϊόντων, καθώς και στην αναλογική τιμωρία των παραβατών. Περαιτέρω, στην παράγραφο 4 του εν λόγω άρθρου 11, προστίθεται νέο εδάφιο με τις διατάξεις του οποίου ορίζεται η έννοια της υποτροπής, προκειμένου για την εφαρμογή του εν λόγω ν.2969/2001, σε πλήρη συμφωνία με τη σχετική νομολογία του ΔΕΕ [υποθέσεις C-3/06P (Group Danone κατά

Επιτροπής) και C-413/08P (επί αιτήσεως αναιρέσεως της Lafarge S.A.)). Η διάταξη προτείνεται για λόγους σαφήνειας και διαφάνειας.

Με την διάταξη της παραγράφου 8 προστίθενται στο άρθρο 12 νέες περιπτώσεις ια' και ιβ' επιβολής ποινικών κυρώσεων που αφορούν, αντιστοίχως, στη διακίνηση ή διάθεση στην κατανάλωση, καθ' οιονδήποτε τύπο ή τρόπο αλκοολούχων ποτών καθώς και προϊόντων απόσταξης μικρών αποσταγματοποιών, τα οποία έχουν κριθεί ως μη ασφαλή-επιβλαβή για την υγεία από το ΑΧΣ. Η διάταξη προτείνεται για την αποτροπή της διάθεσης στην κατανάλωση μη ασφαλών – επιβλαβών προϊόντων, για την προστασία των καταναλωτών, αλλά, ταυτόχρονα, και της ποιότητας και φήμης των οικείων προϊόντων, καθώς και για την αναλογική τιμωρία των παραβατών.

Με τη διάταξη της παραγράφου 9, προτείνεται η αντικατάσταση της παραγράφου 1 του άρθρου 14 με σκοπό την αποσαφήνισή της όσον αφορά το όργανο που συντάσσει το σχετικό πρωτόκολλο παράβασης για τη βεβαίωσή της. Η διάταξη προτείνεται για λόγους διαφάνειας, σαφήνειας και ασφάλειας δικαίου.

Με τη διάταξη της παραγράφου 10, καθορίζεται η έναρξη ισχύος των διατάξεων των ανωτέρω παραγράφων (περίπτωση α') ενώ, για λόγους ασφάλειας δικαίου, προβλέπεται (περίπτωση β') αναγκαίο μεταβατικό στάδιο για την τακτοποίηση των σχετικών με τη μεταβίβαση υφισταμένων αμβίκων σε συνεταιρισμούς οι οποίοι έχουν ήδη συγχωνευθεί σε (με) άλλο συνεταιρισμό κατ' εφαρμογή των σχετικών διατάξεων (άρθρο 19, παρ.2) του ν. 4015/2011.

Άρθρο 70

Με την προτεινόμενη διάταξη επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση των διατάξεων του νόμου η υποβολή τροποποιητικών δηλώσεων Φ.Α.Π. και ΕΝ.Φ.Ι.Α. με τις οποίες ανακαλείται υποβληθείσα δήλωση με τις ευεργετικές διατάξεις των άρθρων 57 έως και 60 του ν. 4446/2016. Με τη διάταξη αυτή παρέχεται η δυνατότητα διόρθωσης των δηλώσεων Φ.Α.Π. και ΕΝ.Φ.Ι.Α. στις περιπτώσεις εκείνες που οι φορολογούμενοι υπέπεσαν σε πρόδηλα λάθη. Για να γίνουν αποδεκτές οι δηλώσεις αυτές από τη Φορολογική Διοίκηση, πρέπει ο φορολογούμενος να προσκομίσει τα προβλεπόμενα, κατά περίπτωση παραστατικά τα οποία πρέπει να ισχύουν την 1η Ιανουαρίου του οικείου έτους.

Άρθρο 71

Με την προτεινόμενη ρύθμιση αντικαθίσταται η περίπτωση γ', της παραγράφου 8α, του άρθρου 15 του ν. 3054/2002 (Α' 230), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει κατόπιν σχετικής Σύστασης 29 / Τομέας Χονδρεμπόριο της 3ης Εργαλειοθήκης του ΟΟΣΑ προκειμένου η διάταξη που προέβλεπε τη δυνητική εγκατάσταση ηλεκτρονικών συστημάτων διασφάλισης της ποσοτικής και ποιοτικής ακεραιότητας κατά τη διακίνηση προμετρημένων ποσοτήτων καυσίμου, μέσω σφράγισης των διαμερισμάτων, με δυνατότητα τηλεματικής μεταφοράς δεδομένων, να τροποποιηθεί ώστε η εγκατάσταση των συστημάτων αυτών να καταστεί υποχρεωτική. Επιπλέον, με την προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπεται, στη σχετική

εξουσιοδοτική διάταξη, η συναρμοδιότητα του Διοικητή της ΑΑΔΕ για την έκδοση της Κοινής Υπουργικής Απόφασης.

Άρθρο 72

Με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται, με ρύθμιση ανάλογη με εκείνη της παρ. 4 του άρθρου 3 του ν.4182/2013(Α' 185), ότι ο Διοικητής της Α.Α.Δ.Ε. αποδέχεται δωρεές εν ζωή κινητών και δωρεές συνιστάμενες σε παροχή υπηρεσιών, οι οποίες προορίζονται για την κάλυψη λειτουργικών αναγκών των υπηρεσιών της Α.Α.Δ.Ε. και η αξία τους εκτιμάται σε ποσό που δεν υπερβαίνει τις σαράντα χιλιάδες (40.000) ευρώ. Με τον τρόπο αυτό ενισχύεται η ευελιξία και η αυτονομία της Αρχής, καθώς καθίσταται σαφές ότι για την αποδοχή των ανωτέρω δωρεών αρμόδιος είναι ο Διοικητής της. Ταυτόχρονα, για λόγους διαφάνειας, με την προτεινόμενη διάταξη συγκροτείται μητρώο δωρεών, το οποίο θα τηρείται στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Α.Α.Δ.Ε., σύμφωνα με τα οριζόμενα στην απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που προβλέπεται στο τελευταίο εδάφιο της ως άνω παραγράφου 4 του άρθρου 3 του ν.4182/2013).

Άρθρο 73

Με τις προτεινόμενες διατάξεις τροποποιείται το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 23 του ν. 4389/2016, ως αναγκαία νομοτεχνική διόρθωση, καθώς προβλέπεται ότι στις Οργανικές μονάδες της Α.Α.Δ.Ε. που διακρίνονται για την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητά τους δύνανται να απονέμονται βραβεία. Για τον ίδιο λόγο βραβεία δύνανται να απονέμονται στο Συντονιστικό Επιχειρησιακό Κέντρο (Σ.Ε.Κ.) που έχει συσταθεί στην Α.Α.Δ.Ε (πρώην Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων) με το άρθρο 6 του ν. 4410/2016 (Α' 141) και λειτουργεί ως συντονιστικό κέντρο μεταξύ των υπηρεσιών για την αντιμετώπιση και καταπολέμηση του λαθρεμπορίου προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης. Επίσης, προβλέπεται ότι ο Διοικητής της ΑΑΔΕ με απόφασή του καθορίζει τη διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης των οργανικών μονάδων της Αρχής και του Σ.Ε.Κ., θέτει τις προϋποθέσεις βράβευσης αυτών και ορίζει το είδος των βραβείων, σε περίπτωση που έχουν διακριθεί για την αποδοτικότητά και την αποτελεσματικότητά τους.

Άρθρο 74

Με την προτεινόμενη ρύθμιση γίνεται αναγκαία συμπλήρωση των διατάξεων της περίπτ. β' της παρ. 2 του άρθρου 13 της υποπαραγράφου Δ.9 της παραγράφου Δ του άρθρου 2 του ν. 4336/2015(Α' 94), που αφορούν στα έξοδα διαμονής αποσπασμένων υπαλλήλων που διενεργούν φορολογικούς ελέγχους, προκειμένου οι διατάξεις αυτές να καταλαμβάνουν και τους αποσπασμένους υπαλλήλους που διενεργούν τελωνειακούς ελέγχους. Σκοπός της διάταξης η εξασφάλιση των αναγκαίων πόρων, ώστε να διευκολύνεται η μετακίνηση των τελωνειακών υπαλλήλων και να διασφαλίζεται η απρόσκοπτη διενέργεια των τελωνειακών ελέγχων.

Άρθρο 75

Η πάταξη του λαθρεμπορίου προς όφελος του κοινωνικού συνόλου συνιστά πρωταρχικό στόχο της Τελωνειακής Υπηρεσίας και της Α.Α.Δ.Ε. εν γένει.

Η συνδρομή των σκύλων ανιχνευτών που έχει στην διάθεσή της η Τελωνειακή Υπηρεσία στην επίτευξη του ανωτέρω στόχου έχει αποδειχθεί καίρια και με εντυπωσιακά αποτελέσματα. Ιδίως από το έτος 2008 και εφεξής, αφότου το πρώην Γ' τμήμα Μέσων Δίωξης της Διεύθυνσης Στρατηγικής Τελωνειακών Ελέγχων και Παραβάσεων ανέλαβε την ανάπτυξη, ανασύσταση και αναβάθμιση του τομέα των σκύλων ανιχνευτών, η εκπαίδευση των σκύλων και των συνοδών - χειριστών αυτών πραγματοποιείται στην Ελλάδα σε κατάλληλα διαμορφωμένους χώρους με τον πλέον αποδοτικό και οικονομικό τρόπο για την Υπηρεσία.

Οι σκύλοι ανιχνευτές αποτελούν σε παγκόσμιο επίπεδο αποτελεσματικότερο και οικονομικότερο μέσο δίωξης (ευκολία στην μετακίνησή τους, ευελιξία στις κινήσεις τους, χαμηλό κόστος προμήθειάς τους και συντήρησής τους).

Για το λόγο αυτό τυγχάνει μεγάλης σπουδαιότητας η προσήκουσα εκπαίδευση των συνοδών σκύλων ανιχνευτών, ώστε αυτή να παράσχει τα μέγιστα δυνατά αποτελέσματα. Ειδικότερα, το εκπαιδευτικό πρόγραμμα ολοκληρώνεται σε χρονικό διάστημα 15 εβδομάδων και διακρίνεται σε δύο στάδια: το στάδιο βασικής εκπαίδευσης (basic) διάρκειας δέκα εβδομάδων, ήτοι 70 ημερών και το στάδιο προχωρημένης εκπαίδευσης (advanced) διάρκειας πέντε εβδομάδων, πλέον δύο εβδομάδων, που απαιτούνται για την προσαρμογή και επαναφορά των σκύλων ανιχνευτών από το διάλειμμα μεταξύ των δύο σταδίων, ήτοι 49 ημερών. Η χρονική απόσταση μεταξύ των δύο σταδίων πρέπει να είναι η μικρότερη δυνατή.

Ως εκ τούτου οι τιθέμενοι περιορισμοί από τις διατάξεις της ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 του ν. 4336/2015 (ΦΕΚ Α94) ως προς το ανώτατο όριο ετήσιων μετακινήσεων θέτουν έναν άκαμπτο διοικητικό φραγμό στην ικανοποίηση μειζόνων αναγκών και την εξυπηρέτηση δράσεων που αφορούν άμεσα κρίσιμες πτυχές του δημοσίου συμφέροντος και των κοινωνικών προτεραιοτήτων της χώρας μας. Είναι προφανές ότι μέσα στο ασφυκτικό πλαίσιο των 60 ημερών μετακίνησης κατ' έτος ή των 80 καθ' υπέρβαση του ανωτάτου ορίου, όπως αυτά ορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 3 της ΥΠΟΠΑΡ. Δ9 ν. 4336/2015 δεν είναι δυνατό να επιτευχθεί κανένας προγραμματισμός και καμία ολοκληρωμένη εκπαιδευτική κατάρτιση υπαλλήλων της Τελωνειακής Υπηρεσίας προς το συμφέρον της ίδιας της υπηρεσίας αλλά και του κοινωνικού συνόλου. Τα προβλεπόμενα χρονικά όρια δεν επαρκούν για την μετακίνηση και άρτια εκπαίδευση των υποψηφίων συνοδών σκύλων ανιχνευτών.

Η προτεινόμενη διάταξη προβλέπει τη μετακίνηση εκτός έδρας κατ' έτος για χρονικό διάστημα **πλέον των ημερών της παραγράφου 1** (δηλαδή των 60) για τους εκπαιδευόμενους υπαλλήλους - υποψηφίους συνοδούς των σκύλων ανιχνευτών, τους εκπαιδευτές αυτών και τους βοηθούς εκπαιδευτές ανάλογα με τις ανάγκες της εκπαίδευσης και μέχρι διακόσιες (200) ημέρες συνολικά για τους εκπαιδευτές, καθώς και για τους βοηθούς εκπαιδευτές, και μέχρι εκατόν είκοσι (120) ημέρες συνολικά για τους εκπαιδευόμενους συνοδούς, ώστε να επιτευχθεί η καλύτερη δυνατή στελέχωση της Τελωνειακής Υπηρεσίας μέσω της ολοκληρωμένης παρακολούθησης των προγραμμάτων εκπαίδευσης.

Άρθρο 76

Οι συνεταιρισμοί είναι αυτόνομες ενώσεις προσώπων που συγκροτούνται εθελοντικά για την αντιμετώπιση των κοινών οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών αλλαγών και επιδιώξεων τους διαμέσω μιας συνιδιόκτητης και δημοκρατικά διοικούμενης επιχείρησης. Οι αστικοί συνεταιρισμοί αυτοδιοικούνται, υποκείμενοι σε κρατική εποπτεία, σύμφωνα με το άρθρο 12 του Συντάγματος. Το κράτος μεριμνά για την ανάπτυξη των συνεταιρισμών καθώς και για την ανάπτυξη του συνεταιριστικού κινήματος. Η οργάνωση, η λειτουργία η διοίκηση και η εποπτεία των αστικών συνεταιρισμών διέπεται από τις διατάξεις του ν. 1667/1986.

Οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 9 του άρθρου 2 του ν. 1667/1986 (Α' 196), οι οποίες ορίζουν ότι στο συνεταίρο που αποχωρεί ή αποκλείεται από το συνεταιρισμό αποδίδεται η συνεταιριστική μερίδα που εισέφερε το αργότερο τρεις μήνες από την έγκριση του ισολογισμού της χρήσης μέσα στην οποία έγινε η αποχώρηση ή ο αποκλεισμός, δεν διασαφηνίζουν εάν η εν λόγω απόδοση αφορά στην ονομαστική ή στην πραγματική αξία της μερίδας. Παράλληλα και οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 3 του ν. 1667/1986 (Α' 196), οι οποίες ορίζουν ότι η συνεταιριστική μερίδα μεταβιβάζεται μόνο σε συνεταίρο, δεν διασαφηνίζουν αν η εν λόγω μεταβίβαση αφορά στην ονομαστική ή στην πραγματική αξία της μερίδας. Παράλληλα, οι διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 1667/1986 (Α' 196) όπως είχε αντικατασταθεί με τις διατάξεις της παρ. 3^α του άρθρου 28 του ν. 4141/2013 (Α' 81), οι οποίες ορίζουν ότι σε περίπτωση που οι κληρονόμοι δεν αποκτούν την ιδιότητα του συνεταίρου, τους αποδίδεται η συνεταιριστική μερίδα που είχε εισφέρει ο κληρονομούμενος υπολογιζόμενης της αξίας της σε πραγματικούς όρους, αντιβαίνει τη συνεταιριστική λογική σύμφωνα με την οποία η συνεταιριστική μερίδα αποτελεί έμμεσο εργαλείο συμβολής του συνεταίρου στην προώθηση του κοινού σκοπού και όχι επένδυση κεφαλαίου από την οποία ο επενδυτής προσδοκά, μεταξύ άλλων, στην επίτευξη υπεραξίας στο κεφάλαιο που επενδύει.

Με την εν λόγω ρύθμιση, προτείνεται όπως καθοριστεί η αξία της μερίδας που αποδίδεται στους συνεταίρους λόγω αποχώρησης, αποκλεισμού, μεταβίβασης ή κληρονομιάς, στην ονομαστική της αξία και όχι στην πραγματική, αφού η συνεταιριστική μερίδα δεν αναπροσαρμόζει την αξία της βάσει των αποτελεσμάτων ή της καθαρής περιουσίας του συνεταιρισμού, όπως συμβαίνει στις κεφαλαιουχικές εταιρείες, έχει σταθερή αξία και αυτή είναι ίση με την ονομαστική της αξία και επομένως ίση με το δεδομένο καταβληθέν χρηματικό ποσό που εισέφερε το μέλος.

Με την προτεινόμενη διάταξη επιδιώκεται όπως η συνεταιριστική μερίδα να μην αποτελεί αντικείμενο επένδυσης, αποθησαυρισμού ή κερδοσκοπίας, γεγονός το οποίο είναι αντίθετο με τα συνεταιριστικά ιδεώδη. Τέλος, επιδιώκεται να αποφευχθούν κρούσματα ταμειακών ελλειμμάτων ή πτωχεύσεων σε συνεταιρισμούς που αδυνατούν να καταβάλλουν την πραγματική αξία της μερίδας, όταν αυτή τυγχάνει υψηλότερη της ονομαστικής, καθώς και να αποφευχθεί ο οικονομικός πόλεμος μεταξύ συνεταιρισμών.

Άρθρο 77

Με τις διατάξεις της Κ.Υ.Α. οίκ. 24296/2018 (Β' 1302) των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών, η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση των άρθρων 5 και 32 του ν. 4478/2017 (Α' 91), η Ειδική Γραμματεία του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.) του Υπουργείου Οικονομικών, και ειδικότερα το Τμήμα Ανάκτησης Περιουσιακών Στοιχείων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και Αμοιβαίας Συνδρομής της Διεύθυνσης Στρατηγικού Σχεδιασμού και Προγραμματισμού Ερευνών, ορίζεται ως αρμόδιος φορέας για τη διαχείριση των δεσμευμένων και δημευμένων περιουσιακών στοιχείων. Στην παρ. 2 του πρώτου άρθρου της ως άνω Κ.Υ.Α. προβλέπεται, ότι ο ως άνω φορέας διαχειρίζεται τα δεσμευμένα και δημευμένα περιουσιακά στοιχεία μετά τον καθορισμό του θεσμικού πλαισίου που διέπει τη διαχείρισή τους, την οργανωτική δομή και τη στελέχωση του ίδιου του φορέα, τις αρμοδιότητες και τις εξουσίες αυτού (**παρ. 1**). Ενόψει των ανωτέρω και για την εφαρμογή των προβλεπομένων στην ως άνω Κ.Υ.Α. θα πρέπει να συσταθεί νομοπαρασκευαστική επιτροπή με έργο τη σύνταξη α) σχεδίου νομοθετικής ρύθμισης, β) σχετικής αιτιολογικής έκθεσης και γ) σχετικής ανάλυσης συνεπειών ρύθμισης.

Λόγω του εξειδικευμένου χαρακτήρα και της περιπλοκότητας που παρουσιάζει το εγχείρημα του καθορισμού του θεσμικού πλαισίου διαχείρισης των δεσμευμένων και δημευμένων περιουσιακών στοιχείων, προτείνεται η σύσταση ειδικής νομοπαρασκευαστικής επιτροπής, στην οποία θα πρέπει απαραίτητως να συμμετέχουν και δικαστικοί λειτουργοί. Ενόψει δε των συνταγματικών περιορισμών και της σχετικής εξαίρεσης της παρ. 2 του άρθρου 89 του Συντάγματος για τη συμμετοχή δικαστικών λειτουργών σε νομοπαρασκευαστική επιτροπή, προτείνεται η ακόλουθη ρύθμιση με την οποία παρέχεται η δυνατότητα συμμετοχής στη συγκεκριμένη νομοπαρασκευαστική επιτροπή δικαστικών λειτουργών των τακτικών διοικητικών και των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων. Περαιτέρω, προβλέπεται η συμμετοχή στην εν λόγω νομοπαρασκευαστική επιτροπή μέλους του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, μέλους ΔΕΠ Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (εν ενεργεία ή ομότιμου) και στελεχών των Υπουργείων Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, με τους αναπληρωτές αυτών (**παρ. 2**).

Τέλος, με την προτεινόμενη διάταξη ρυθμίζονται θέματα προέλευσης, υπόδειξης και ορισμού των μελών της συνιστώμενης επιτροπής και του γραμματέα αυτής (**παρ. 3**).

Άρθρο 78

Η παρ. 5 του 9 του ν. 4557/2018 (Α' 139) επικεντρώνεται σε μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς χρηματοδοτούμενους από το Υπουργείο Εξωτερικών ή άλλα Υπουργεία, που είναι αρμόδια για την εποπτεία και επιχορήγησή τους και δραστηριοποιούνται κυρίως στο εξωτερικό. Η λήψη σχετικών μέτρων κρίνεται επιβεβλημένη λόγω του κινδύνου χρησιμοποίησης των μη κερδοσκοπικών οργανισμών για τη διοχέτευση κεφαλαίων προς τρομοκρατικές οργανώσεις, καθώς και λόγω πιθανής κατάχρησης των κεφαλαίων που διαχειρίζονται οι οργανισμοί αυτοί, δεδομένου ότι ορισμένες κατηγορίες αυτών λειτουργούν με χαμηλή εποπτεία και χωρίς την εφαρμογή των όρων και προϋποθέσεων που ισχύουν για άλλες νομικές οντότητες.

Στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 5 αναφέρεται ότι ως προς το Υπουργείο Εξωτερικών ειδικότερα επιδιώκεται ο συντονισμός των αρμόδιων υπηρεσιών του με την Οικονομική Αστυνομία, τη Διεύθυνση Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος του Υπουργείου Οικονομικών και την Αρχή. Με την προτεινόμενη τροποποίηση του δευτέρου εδαφίου της παρ. 5 εντάσσεται και η Ειδική Γραμματεία Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Ε.Γ. Σ.Δ.Ο.Ε.), ως έχουσα σχετική αρμοδιότητα, μεταξύ των αρχών και υπηρεσιών με τις οποίες θα επιδιώκεται ο συντονισμός των αρμοδίων υπηρεσιών του Υπουργείου Εξωτερικών,.

Αποστολή της Ε.Γ. Σ.Δ.Ο.Ε. ειδικότερα συνιστά, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 79 του π.δ. 142/2017 (Α' 181), η αποκάλυψη και καταπολέμηση εστιών οικονομικού εγκλήματος, ...ο έλεγχος της ορθής εφαρμογής των διατάξεων που σχετίζονται με τις εθνικές και κοινοτικές επιδοτήσεις και επιχορηγήσεις, η αποκάλυψη περιπτώσεων διαφθοράς και απάτης, καθώς επίσης και ο έλεγχος της ορθής εφαρμογής των διατάξεων που αναφέρονται ... (σ)την προστασία γενικότερα των οικονομικών συμφερόντων του Ελληνικού Δημοσίου, της εθνικής οικονομίας, του κοινωνικού συνόλου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.).» .

Περαιτέρω, στην Ε.Γ. Σ.Δ.Ο.Ε. λειτουργούν Τμήματα Ειδικών Υποθέσεων και Ερευνών τόσο στην Επιχειρησιακή Διεύθυνση Σ.Δ.Ο.Ε. Αττικής, όσο και στην Επιχειρησιακή Διεύθυνση Σ.Δ.Ο.Ε. Μακεδονίας με αρμοδιότητα μεταξύ άλλων την πρόληψη, έρευνα και καταστολή οικονομικών εγκλημάτων που αφορούν νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (ξέπλυμα χρήματος) και τον έλεγχο των μη κυβερνητικών οργανώσεων (άρθρο 82 παρ. 4 περ. γ, υποπερ. (δδ) και άρθρο 83 παρ. 4 περ. β, υποπερ. (γγ) του π.δ. 142/2017 (Α' 181).

Άρθρο 79

Με την παρούσα ρύθμιση επιδιώκεται η ενίσχυση του ρόλου του Αυτοτελούς Τμήματος Εκτιμήσεων και Προσδιορισμού Αξιών Ακινήτων και η ποιοτική αναβάθμιση του παραγόμενου έργου του.

Η ανάγκη σύστασης επιπλέον θέσεων και η στελέχωσή του με προσωπικό που διαθέτει εμπειρία στις εκτιμήσεις αξιών ακινήτων προκύπτει από αυτή καθαυτή τη διεύρυνση των αρμοδιοτήτων του, όπως αυτές περιγράφονται αναλυτικά στο άρθρο 127 του ν. 4549/2018 (Α' 105).

Επιπλέον, λόγω της σημασίας και της πολυπλοκότητας του έργου του προσδιορισμού των αξιών ακινήτων, που πρέπει να βασίζεται σε διεθνώς αναγνωρισμένες μεθοδολογίες και ένα σημαντικό αριθμό έγκυρων δεδομένων από πολλαπλές πηγές, όπως τα συμβόλαια αγοροπωλησιών, τα μισθωτήρια, εκτιμήσεις από ειδικούς εκτιμητές κ.λπ., η ανάγκη της συνεχούς παρακολούθησης των τιμών αξιών ακινήτων, καθώς και η διαμόρφωση προτάσεων στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του εν λόγω Τμήματος, καθιστά αναγκαία τη σύσταση θέσεων, πέραν των μεταφερόμενων.

Η ικανοποιητική στελέχωση του νεοσυσταθέντος Τμήματος με εξειδικευμένο προσωπικό είναι απολύτως απαραίτητη, προκειμένου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του, με σκοπό την αποτελεσματικότερη άσκηση των ιδιαίτερα σημαντικών αρμοδιοτήτων του.

Άρθρο 80

Με την προτεινόμενη διάταξη προστίθεται νέα παράγραφος 3 στο άρθρο 29 του ν.4411/2016 (Α'142), όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 15 του ν.4429/2016 (Α'199), με την οποία προβλέπεται η καταστροφή των αποθεμάτων παλαιών ενσήμων ταινιών φορολογίας καπνού τα οποία δεν διατέθηκαν έως 31.1.2017, με έξοδα του Δημοσίου εντός ενός έτους από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, από επιτροπές που θα συγκροτηθούν για τον σκοπό αυτό σύμφωνα με όρους και προϋποθέσεις που θα καθοριστούν με απόφαση Υπουργού Οικονομικών. Η εν λόγω ρύθμιση κρίνεται αναγκαία καθόσον, κατόπιν της θέσης σε κυκλοφορία των νέων ενσήμων ταινιών από 1.1.2017 και της διάθεσης των παλαιών ενσήμων ταινιών το αργότερο μέχρι την 31.1.2017, υφίστανται αποθέματα παλαιών ενσήμων ταινιών, οι οποίες σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις δεν δύνανται πλέον να διατεθούν και το ισχύον νομικό πλαίσιο δεν προβλέπει τον τρόπο διαχείρισης αυτών. Ως εκ τούτου, προτείνεται η καταστροφή των αποθεμάτων παλαιών ενσήμων ταινιών, καθόσον έχουν καταστεί άνευ σκοπού, υπό την επίβλεψη επιτροπών που θα συγκροτηθούν με απόφαση Υπουργού Οικονομικών. Επιπλέον, καθορίζεται, για λόγους ασφάλειας δικαίου, το εύλογο χρονικό διάστημα εντός του οποίου θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία της καταστροφής των παλαιών ενσήμων ταινιών.

Άρθρο 81

Με την προτεινόμενη ρύθμιση στο πλαίσιο της ορθολογικής διαχείρισης της δημόσιας περιουσίας και γενικότερα αναπτυξιακής πολιτικής του Κράτους, αλλά και προς το σκοπό της εξοικονόμησης πόρων, παραχωρούνται δημόσια ακίνητα, που επιβαρύνεται το Δημόσιο με τη συντήρηση και διαχείρισή τους, σε φορείς του δημόσιου τομέα, υπηρεσίες ΟΤΑ κ.λ.π. που δύνανται να τα διαχειριστούν και να τα συντηρήσουν για την κάλυψη στεγαστικών, λειτουργικών, οικονομικών και λοιπών αναγκών τους.

Ειδικότερα, με την προτεινόμενη ρύθμιση παραχωρείται άνευ ανταλλάγματος, κατόπιν σχετικών αιτημάτων: **α)** στο Δήμο Μακρακώμης του Νομού Φθιώτιδας, η κυριότητα του δημοσίου ακινήτου με ΑΒΚ 2056 του Γενικού Βιβλίου Καταγραφής του τέως Αυτοτελούς Γραφείου Δημόσιας Περιουσίας Φθιώτιδας της τέως Περιφερειακής Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας, νυν Κτηματικής Υπηρεσίας Φθιώτιδας, συνολικού εμβαδού 715,80 τετραγωνικών μέτρων, με τα συστατικά και τα παραρτήματά του, όπως αυτό εμφανίζεται, με τα στοιχεία Α,Β,Γ,Δ,Ε,Ζ,Η,Α στο από Ιούλιο 2017 συνημμένο, ως Παράρτημα Ι του παρόντος, τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:200, που συντάχθηκε από την πολιτικό μηχανικό Τ.Ε. Αφροδίτη Ρήγα και θεωρήθηκε από την πολιτικό μηχανικό Τ.Ε. Παταργιά Λίτσα, για την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών των υπηρεσιών του Δήμου Μακρακώμης. **β)** Στο Δήμο Μώλου – Αγίου Κωνσταντίνου του Νομού Φθιώτιδας, η κυριότητα του δημοσίου ακινήτου με ΑΒΚ 2055 του Γενικού Βιβλίου Καταγραφής του τέως Αυτοτελούς Γραφείου Δημόσιας Περιουσίας Φθιώτιδας της τέως Περιφερειακής Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας, νυν Κτηματικής Υπηρεσίας Φθιώτιδας, συνολικού εμβαδού 693,52 τετραγωνικών μέτρων, με τα συστατικά και τα παραρτήματά του, όπως αυτό εμφανίζεται με τα στοιχεία ΑΒΓΔΕΖ-Α στο από Σεπτέμβριο 2018 συνημμένο, ως Παράρτημα ΙΙ του παρόντος, τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:200, που συντάχθηκε από τον πολιτικό μηχανικό Π.Ε Ντούβρα Βασίλειο και θεωρήθηκε από τον

Αντιδήμαρχο του τ έως Δήμου Καμένων Βούρλων Καραμανώλη Αθ., για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών του Δήμου Μώλου-Αγίου Κωνσταντίνου. **γ)** Στο Δήμο Οροπεδίου του Νομού Λασιθίου, η κυριότητα του δημοσίου ακινήτου με ΑΒΚ 76 του Γενικού Βιβλίου Καταγραφής του τ έως Αυτοτελούς Γραφείου Δημόσιας Περιουσίας Λασιθίου της τ έως Περιφερειακή Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας Κρήτης, νυν Κτηματικής Υπηρεσίας Λασιθίου, συνολικού εμβαδού 547,47 τετραγωνικών μέτρων, με τα συστατικά και τα παραρτήματά του, όπως αυτό εμφανίζεται με τα στοιχεία 1,2,3,4,1 στο από Ιούλιο 2017 συνημμένο, ως Παράρτημα ΙΙΙ του παρόντος, τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:200, που συντάχθηκε από τον πολιτικό μηχανικό Μανώλη Παντατσάκη και θεωρήθηκε από τον ίδιο, για κοινωφελείς σκοπούς του Δήμου Οροπεδίου. **δ)** Στο Δήμο Αγίου Νικολάου του Νομού Λασιθίου, η κυριότητα του δημοσίου ακινήτου με ΑΒΚ 75 του Γενικού Βιβλίου Καταγραφής του τ έως Αυτοτελούς Γραφείου Δημόσιας Περιουσίας Λασιθίου της τ έως Περιφερειακής Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας Κρήτης, νυν Κτηματικής Υπηρεσίας Λασιθίου, συνολικού εμβαδού 323,03 τετραγωνικών μέτρων, με τα συστατικά και τα παραρτήματά του, όπως αυτό εμφανίζεται με τα στοιχεία 1-2-3-4-5-6-7-1 στο από 15-6-2018 συνημμένο, ως Παράρτημα ΙV του παρόντος, τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:100, που συντάχθηκε από τον πολιτικό μηχανικό Ιωάννη Ε. Τσιχλή και θεωρήθηκε από την αρχιτέκτονα μηχανικό Μαρία Πρατσινάκη, για πολιτιστικές χρήσεις του Δήμου Αγίου Νικολάου. **ε)** Στο Δήμο Νότιας Κυνουρίας του Νομού Αρκαδίας, η κυριότητα του δημοσίου ακινήτου με ΑΒΚ 65 του Γενικού Βιβλίου Καταγραφής της περιοχής της τότε Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας Λεωνιδίου του τ έως Αυτοτελούς Γραφείου Δημόσιας Περιουσίας Αρκαδίας της τ έως Περιφερειακής Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας Πελοποννήσου-Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, νυν Κτηματικής Υπηρεσίας Αρκαδίας, συνολικού εμβαδού 531,62 τετραγωνικών μέτρων, με τα συστατικά και τα παραρτήματά του, όπως αυτό εμφανίζεται με τα στοιχεία Α,Β,Γ,Δ,Ε...Μ,Ν,Ξ,Α στο από Ιούνιο 2017 συνημμένο, ως Παράρτημα V του παρόντος, τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:100, που συντάχθηκε από τον πολιτικό μηχανικό Χρήστο Γ. Γεωργίτση και θεωρήθηκε από την τοπογράφο μηχανικό Μητροπούλου Θεοδώρα, για την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών του Δήμου Νότιας Κυνουρίας. **στ)** Στο Δήμο Ξυλοκάστρου-Ευρωστίνης του Νομού Κορινθίας, η κυριότητα του δημοσίου ακινήτου με ΑΒΚ 17 του Γενικού Βιβλίου Καταγραφής του τ έως Αυτοτελούς Γραφείου Δημόσιας Περιουσίας Κορινθίας της τ έως Περιφερειακής Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας Πελοποννήσου-Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, συνολικού εμβαδού 600,00 τετραγωνικών μέτρων, με τα συστατικά και τα παραρτήματά του, όπως αυτό εμφανίζεται με τα στοιχεία 1,2,3,4,1 στο από 15-9-2017 συνημμένο, ως Παράρτημα VI του παρόντος, τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:200, που συντάχθηκε από τον πολιτικό μηχανικό Απόστολο Θεοδωρόπουλο και θεωρήθηκε από τον τοπογράφο μηχανικό Χρόνη Καραγιάννη, για εκπαιδευτικούς πολιτιστικούς και κοινωφελείς σκοπούς του Δήμου Ξυλοκάστρου-Ευρωστίνης. Τα Δημοτικά Συμβούλια των οικείων δήμων αποφασίζουν την αποδοχή της παραχώρησης των ακινήτων και την καταχώριση αυτής στο αρμόδιο κτηματολόγιο ή υποθηκοφυλακείο. Το απόσπασμα της απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου, στο οποίο περιγράφεται το μεταβιβασθέν ακίνητο και το δικαίωμα του οικείου Δήμου επ' αυτού, καθώς και όλα τα άλλα απαιτούμενα εκ της ισχύουσας νομοθεσίας στοιχεία, αποτελεί τον τίτλο για την καταχώριση της μεταβίβασης του ακινήτου στο αρμόδιο κτηματολόγιο ή υποθηκοφυλακείο. Επίσης παραχωρούνται άνευ ανταλλάγματος, κατόπιν σχετικών αιτημάτων: **α)** Στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη η κυριότητα του δημοσίου ακινήτου με ΑΒΚ 6128 του Γενικού Βιβλίου Καταγραφής του τ έως Αυτοτελούς Γραφείου Δημόσιας

Περιουσίας Σερρών της τέως Περιφερειακής Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας Μακεδονίας-Θράκης, νυν Κτηματικής Υπηρεσίας Σερρών, συνολικού εμβαδού 769,42 τετραγωνικών μέτρων, με τα συστατικά και παραρτήματά του, όπως αυτό εμφανίζεται με τα στοιχεία Α-Β-Γ-Δ-Ε-Ζ-Η-Α, στο από Φεβρουάριο 2017 συνημμένο, ως Παράρτημα VII του παρόντος, τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:500 που συντάχθηκε από τον τοπογράφο μηχανικό Δερμεντζή Στέργιο και θεωρήθηκε από τον πολιτικό μηχανικό Θεοδ. Τασούλα, για την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών του Αστυνομικού Τμήματος Ηράκλειας Σερρών. **β)** Στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη η κυριότητα του δημοσίου ακινήτου με ΑΒΚ 268 του Γενικού Βιβλίου Καταγραφής του τέως Αυτοτελούς Γραφείου Τρικάλων της τέως Περιφερειακής Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας, νυν Κτηματικής Υπηρεσίας Τρικάλων, συνολικού εμβαδού 1.191,50 τετραγωνικών μέτρων, με τα συστατικά και παραρτήματά του, όπως αυτό εμφανίζεται με τα στοιχεία Α,Β,Γ,Δ,Ε,Α στο από 27-2-1981 συνημμένο, ως Παράρτημα VIII του παρόντος, τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:200, που συντάχθηκε από την αρχιτέκτονα Α.Μαντανά και θεωρήθηκε από τον Προϊστάμενο του Γραφείου Τεχνικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης Μ. Δασκαλάκη, για την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών του Αστυνομικού Τμήματος Πύλης. **γ)** Στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη η κυριότητα του δημοσίου ακινήτου με ΑΒΚ 154 του Γενικού Βιβλίου Καταγραφής του τέως Αυτοτελούς Γραφείου Φωκίδας της τέως Περιφερειακής Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας, νυν Κτηματικής Υπηρεσίας Φωκίδας, συνολικού εμβαδού 889,25 τετραγωνικών μέτρων, με τα συστατικά και παραρτήματά του, όπως αυτό εμφανίζεται με τα στοιχεία Α,Β,Γ,Δ,Ε,Ζ,Η,Θ,Ι,Κ,Α στο συνημμένο, ως Παράρτημα ΙΧ του παρόντος, τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:200, που συντάχθηκε από τον τοπογράφο μηχανικό ΠΕ/Α Νικόλαο Τουρούντζη, για την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών του Αστυνομικού Σταθμού Γραβιάς. **δ)** Στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη η κυριότητα του δημοσίου ακινήτου με ΑΒΚ 349 του Γενικού Βιβλίου Καταγραφής της Κτηματικής Υπηρεσίας Νομού Ηλείας, συνολικού εμβαδού 717,15 τετραγωνικών μέτρων, με τα συστατικά και παραρτήματά του, όπως αυτό εμφανίζεται με τα στοιχεία Α,Β,Γ,Δ,Ε,Ζ,Η,Α στο συνημμένο από Μάιο 1989, ως Παράρτημα Χ του παρόντος, τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:200, που συντάχθηκε από τον πολιτικό μηχανικό Τρύφωνα Σεφερλή και θεωρήθηκε από τον Διευθυντή Τεχνικών Υπηρεσιών Ν. Ηλείας Σωτήρη Στεφανάτο και από τον Δήμαρχο Κρεστένων Παναγιώτη Αθανασόπουλο, για την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών του Αστυνομικού Τμήματος Κρεστένων. **ε)** Στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη η κυριότητα του δημοσίου ακινήτου με ΑΒΚ 269 του Γενικού Βιβλίου Καταγραφής του τέως Αυτοτελούς Γραφείου Τρικάλων της τέως Περιφερειακής Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας, νυν Κτηματικής Υπηρεσίας Τρικάλων, συνολικού εμβαδού 785,20 τετραγωνικών μέτρων, με τα συστατικά και παραρτήματά του, όπως αυτό εμφανίζεται με τα στοιχεία Α,Β,Γ,Δ,Α, στο από Ιανουάριο 1985 συνημμένο, ως Παράρτημα ΧΙ του παρόντος, τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:50, που συντάχθηκε από τις αρχιτέκτονες Μηχανικούς Χαρίκλεια Βεβεκλή-Γιαννούση και Κυριακή Κοτσαμπάση και θεωρήθηκε από τον Διευθυντή Τεχνικών Υπηρεσιών Ν. Τρικάλων Κωνσταντίνο Βήχα, για την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών του Αστυνομικού Τμήματος Φαρκαδόνας. Για την αποδοχή της παραχώρησης των ακινήτων εκδίδονται αποφάσεις του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη. Οι αποφάσεις αυτές, στις οποίες περιγράφονται τα μεταβιβασθέντα περιουσιακά στοιχεία των παραγράφων 8 έως 13, το δικαίωμα και όλα τα άλλα απαιτούμενα εκ της ισχύουσας

νομοθεσίας στοιχεία, αποτελούν τον τίτλο για την καταχώριση της μεταβίβασης ενός εκάστου των ακινήτων αυτών στο αρμόδιο κτηματολόγιο ή υποθηκοφυλακείο.

Με την προτεινόμενη, επομένως, ρύθμιση εκτός του ότι καλύπτονται οι επιτακτικές στεγαστικές ανάγκες των παραπάνω υπηρεσιών και εξασφαλίζεται η εύρυθμη λειτουργία τους, επιπλέον προστατεύονται τα παραχωρούμενα κτήρια, τα οποία λόγω της μακρόχρονης αχρησίας τους δεν συντηρούνται. Η παραχώρηση της κυριότητας των ακινήτων του παρόντος άρθρου ανακαλείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, η οποία αποτελεί τίτλο μεταγραφής και εγγραφής στο αρμόδιο υποθηκοφυλακείο και κτηματολόγιο, αντίστοιχα, εάν αυτά δεν χρησιμοποιηθούν εντός πενταετίας από την έναρξη ισχύος του παρόντος για τους σκοπούς, για τους οποίους παραχωρήθηκαν. Με αιτιολογημένη απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, η οποία αποτελεί τίτλο μεταγραφής και εγγραφής στο αρμόδιο υποθηκοφυλακείο και κτηματολόγιο, αντίστοιχα, αίρεται η παραχώρηση της κυριότητας, ιδίως για καθυστέρηση, ματαίωση ή πλημμελή εκπλήρωση του σκοπού της παραχώρησης, αλλαγή της προβλεπόμενης χρήσης, καθώς και για λόγους ανωτέρας βίας ή για σπουδαίο λόγο.

Άρθρο 82

Με την προτεινόμενη ρύθμιση, στο πλαίσιο της ορθολογικής διαχείρισης της δημόσιας περιουσίας της κοινωνικής και γενικότερα της αναπτυξιακής πολιτικής του Κράτους παραχωρείται δημόσιο ακίνητο για την κατασκευή και λειτουργία του έργου διαχείρισης των λυμάτων αλλά και των απορριμμάτων του οικισμού της Χώρας των Σφακίων σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Οδηγία η οποία έχει ενσωματωθεί στο Εθνικό Δίκαιο με τίτλο «Μέτρα και Όροι για την επεξεργασία των Αστικών Λυμάτων» αλλά και την κατασκευή περιβαλλοντικού πάρκου λόγω της περιβαλλοντικής ιδιαιτερότητας της περιοχής.

Άρθρο 83

Με το παρόν άρθρο προτείνεται τροποποίηση του ν. 3130/2003 (Α' 76) και συγκεκριμένα της παρ. 5 του άρθρου 6 και του άρθρου 13, καθώς και η προσθήκη νέου άρθρου μετά το άρθρο 9. Με τις προτεινόμενες τροποποιήσεις επιχειρείται η επίτευξη μεγαλύτερης διαφάνειας, ασφάλειας, αμεροληψίας και αντικειμενικότητας στη διαδικασία στέγασης των δημοσίων υπηρεσιών.

Στο πλαίσιο αυτό, με την παρ. 1 προτείνεται η τροποποίηση της παρ. 5 του άρθρου 6 του νόμου 3130/2003, ώστε με βάση τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Στέγασης, ο Προϊστάμενος της Κτηματικής υπηρεσίας να εκδίδει πράξη παραχώρησης για ορισμένο χρόνο του δημοσίου ακινήτου στην υπηρεσία που αιτείται τη στέγαση. Σε περίπτωση μη ύπαρξης δημοσίου ακινήτου, με βάση τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Στέγασης που διαπιστώνει τη μη ύπαρξη ακινήτου και την έγκριση της σχετικής πίστωσης, ο προϊστάμενος της Κτηματικής Υπηρεσίας συντάσσει σχέδιο διακήρυξης δημοπρασίας, το οποίο, συνοδευόμενο από τα πιο πάνω έγγραφα, υποβάλλεται για έγκριση στον Υπουργό Οικονομικών.

Με την παρ. 2 προτείνεται η προσθήκη, μετά το άρθρο 9 του ν.3130/2003, άρθρου 9Α για τη σύσταση στη Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών Δευτεροβάθμιας Επιτροπής Στέγασης αποτελούμενης από: α) Έναν Πάρεδρο του Νομικού

Συμβουλίου του Κράτους, ο οποίος προτείνεται από τον Πρόεδρο του ΝΣΚ, με το νόμιμο αναπληρωτή του, ως Πρόεδρο, β) το Διευθυντή της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών, γ) δύο μηχανικούς της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών, που προτείνονται από το Γενικό Γραμματέα Δημόσιας Περιουσίας με τους αναπληρωτές τους, και δ) τον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας στην οποία υπάγεται η προς στέγαση υπηρεσιακή μονάδα, με το νόμιμο αναπληρωτή του. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής ορίζει τον εισηγητή για κάθε θέμα. Χρέη Γραμματέα της Επιτροπής, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ασκεί υπάλληλος της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Περιουσίας. Η Δευτεροβάθμια Επιτροπή Στέγασης συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Η Επιτροπή, εφόσον το κρίνει σκόπιμο και προκειμένου να αποκτήσει πλήρη αντίληψη των πραγματικών γεγονότων για το σχηματισμό της κρίσης της, μπορεί να διατάσσει αυτοψία από Μηχανικό της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών και του Υπουργείου, στο οποίο υπάγεται η υπηρεσία, η οποία πρόκειται να στεγαστεί, σε ολόκληρη την Επικράτεια, ή να ορίσει μέλη της για τη διενέργεια αυτής.

Με την παρ. 3 προτείνεται η αντικατάσταση του άρθρου 13 του ν. 3130/2003, προκειμένου αφενός μεν να απαλλαγεί ο Υπουργός Οικονομικών από τον έλεγχο των ενστάσεων κατά του πρακτικού καταλληλότητας του προσφερομένου ακινήτου, αφετέρου δε όλες οι ενστάσεις είτε κατά του πρακτικού καταλληλότητας είτε της νομιμότητας της διακήρυξης της δημοπρασίας, της παράλειψης ουσιωδών όρων σ' αυτήν, της νομιμότητας συμμετοχής μειοδότη και της νομιμότητας της διεξαγωγής της προφορικής μειοδοσίας να κρίνονται από τη Δευτεροβάθμια Επιτροπή Στέγασης του άρθρου 9Α που εδρεύει στην Αθήνα. Δικαίωμα υποβολής ένστασης έχει όχι μόνο ο συμμετέχων στη διαδικασία, αλλά και οποιοσδήποτε τρίτος, ο οποίος έχει έννομο συμφέρον. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται πλήρης διαφάνεια και ασφάλεια στη στέγαση των δημοσίων υπηρεσιών, αφού και ο μη συμμετέχων, ο οποίος όμως έχει έννομο συμφέρον, μπορεί να υποβάλει σχετική ένσταση. Εξάλλου, και για την αποφυγή καθυστερήσεων, προβλέπονται συντομότερες προθεσμίες τόσο για την υποβολή της ένστασης όσο και για την εξέτασή της και τη λήψη απόφασης. Προκειμένου δε να μην υπάρχει οποιαδήποτε δυσκολία στην άσκηση του δικαιώματος υποβολής της ένστασης προβλέπεται ότι αυτή υποβάλλεται στην αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία, η οποία υποχρεούται να την αποστείλει αμελλητί και πάντως εντός συντομότερης προθεσμίας στο Γραμματέα της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής Στέγασης μαζί με τον πλήρη φάκελο της υπόθεσης. Η μη υποβολή ένστασης δεν δημιουργεί απαράδεκτο για τη δικαστική προσβολή των παραπάνω πράξεων. Σε περίπτωση που η Δευτεροβάθμια Επιτροπή Στέγασης διατάξει τη διενέργεια αυτοψίας, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 9Α, η προθεσμία των παρ. 1 και 2 του παρόντος άρθρου για τη λήψη απόφασης επιμηκύνεται κατά είκοσι (20) ημέρες. Εκτός από τις περιπτώσεις υποβολής ενστάσεων η Δευτεροβάθμια Επιτροπή Στέγασης επιλαμβάνεται και αυτεπαγγέλτως, μετά από αίτημα του Γενικού Γραμματέα Δημόσιας Περιουσίας, στις παρακάτω περιπτώσεις: α) σε κάθε περίπτωση που υποβληθεί οποιαδήποτε καταγγελία είτε από συμμετέχοντα στο διαγωνισμό είτε από τρίτο σχετικά με τη νομιμότητα του προσφερομένου προς μίσθωση ακινήτου και β) σε κάθε περίπτωση που οι πράξεις της διοίκησης, που έχουν εκδοθεί για την έναρξη και την πρόοδο της διαδικασίας της στέγασης δημόσιας υπηρεσίας, δεν φέρουν επαρκή αιτιολογία ή φέρουν εσφαλμένη αιτιολογία για τα θέματα της ύπαρξης ή μη στην περιοχή αναζήτησης δημοσίου ακινήτου, το οποίο να καλύπτει τις ανάγκες της ενδιαφερόμενης υπηρεσίας, ή της συνδρομής των προϋποθέσεων

καταλληλότητας στα προσφερόμενα ακίνητα. Με την προτεινόμενη διάταξη εξασφαλίζεται απολύτως η απαιτούμενη διαφάνεια, ασφάλεια, αντικειμενικότητα και αμεροληψία στο σοβαρό ζήτημα της στέγασης των δημοσίων υπηρεσιών, ενόψει και του γεγονότος ότι το Δημόσιο καταβάλλει μεγάλα ποσά ετησίως για το συγκεκριμένο σκοπό.

Με την παρ. 4 ορίζεται ότι οι προηγούμενες παράγραφοι εφαρμόζονται και στις εκκρεμείς διαδικασίες στέγασης δημοσίων υπηρεσιών και ότι η προθεσμία για την άσκηση των ενστάσεων της παρ. 3 αρχίζει από τη θέση σε ισχύ του παρόντος άρθρου. Η προθεσμία για την εξέταση της ένστασης αρχίζει από την επομένη της συγκρότησης της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής Στέγασης.

Άρθρο 84

Με την προτεινόμενη ρύθμιση σκοπείται η ενσωμάτωση του άρθρου 95 (Μεταβατικές διατάξεις) της οδηγίας 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Μαΐου 2014 για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (ΕΕ L 173/12.6.2014),, όπως αυτό τροποποιήθηκε με την παρ.9) του άρθρου 1 της οδηγίας 2016/1034/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Ιουνίου 2016 (ΕΕ L175/30.6.2016).

Άρθρο 85

Το συσταθέν με το ν.489/1976 (Α' 331) Επικουρικό Κεφάλαιο εξυπηρετεί κοινωνικό σκοπό, ήτοι την εξασφάλιση αποζημιώσεων λόγω θανάτωσης ή σωματικών βλαβών ή υλικών ζημιών από αυτοκινητιστικά ατυχήματα, για τα οποία ο υπεύθυνος παραμένει άγνωστος, το ατύχημα προέρχεται από ανασφάλιστο όχημα, ο ασφαλιστής πτώχευσε ή η εις βάρος του εκτέλεση απέβη άκαρπη ή ανακλήθηκε η άδεια λειτουργίας τους κλπ, και δεν εξυπηρετεί κανέναν επιχειρηματικό ή κερδοσκοπικό σκοπό. Ενόψει των οικονομικών δυσχερειών που αντιμετωπίζει το Επικουρικό Κεφάλαιο, στην παρ.2 του άρθρου 20 του π.δ.237/1986(Α' 110), όπως ισχύει, ορίζεται ότι κάθε αναγκαστική εκτέλεση σε βάρος του, είτε εις χείρας του είτε εις χείρας τρίτων, αναστέλλεται μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2018. Σύμφωνα με τα υπάρχοντα οικονομικά στοιχεία, εξαιτίας των δυσμενών εξελίξεων στην ασφαλιστική αγορά, το Επικουρικό Κεφάλαιο εξακολουθεί να αντιμετωπίζει οικονομικές δυσχέρειες και το ύψος των υποχρεώσεών του που εκκρεμούν είναι τέτοιο ώστε, σε περίπτωση μη παράτασης της αναστολής κάθε αναγκαστικής εκτέλεσης σε βάρος του, θα θέσει σε κίνδυνο την ομαλή συνέχιση της λειτουργίας του.

Με την προτεινόμενη διάταξη η ισχύουσα αναστολή κάθε αναγκαστικής εκτέλεσης σε βάρος του Επικουρικού Κεφαλαίου παρατείνεται μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2023, με σκοπό τη διευκόλυνση του προγραμματισμού των πληρωμών του και τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας του.

Αθήνα 30 Νοεμβρίου 2018

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΑΛΕΞΙΟΣ ΤΣΙΠΡΑΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

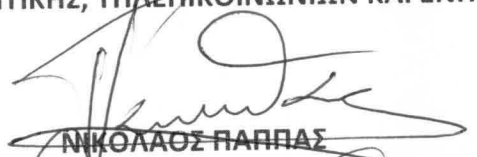
ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΑΛΕΞΙΟΣ ΧΑΡΙΤΣΗΣ

ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ, ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΠΑΣ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΑΒΡΙΛΙΔΗΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

ΕΥΤΥΧΙΑ ΑΧΤΣΙΟΓΛΟΥ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Ο Αντιπρόεδρος
Υπουργός Εξωτερικών
από τον ποδοσφαιριστή
για υπηρεσιακούς λόγους
Υπουργού Εξωτερικών
(αδ 73/2015, ΑΠΟ και αρ 45
παρ. 3 και 46 παρ. 4 του
αδ 63/2005 Α' 98)

ΟΛΓΑ ΤΕΡΟΒΑΣΙΛΗ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

ΥΓΕΙΑΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΖΑΝΘΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

ΜΑΡΙΑ - ΕΛΙΖΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΘΑΚΗΣ

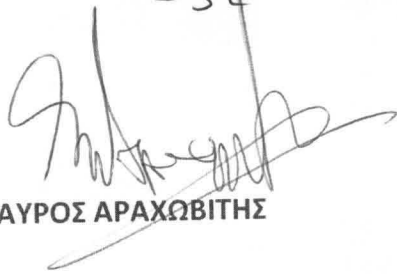
ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΠΙΡΤΖΗΣ

ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΦΩΤΙΟΣ - ΦΑΝΟΥΡΙΟΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΑΧΩΒΙΤΗΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
Αλληλεγγύης

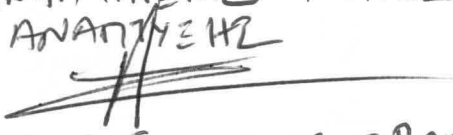
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΛΙΑΡΑΚΗΣ

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΜΙΛΤΙΩΠΟΥΛΟΣ

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΝΑΤΣΙΟΥ